

Aposolo

Weuna Fele mino betito aposolo yasi mono onona liyabo ha

Homu Ha

Homu lufuwa igu ya lusa wema huliya Lukukafo Yesu mikalo monibo hamenalo idafadafa aibo ha, ido api itibibo ha ya lufuwa ibo ne. Ha homu lufuwa ibo ya huliya Yesu hala ukuwa Lukukafo lufuwa ibo ne, loti molabo ne. Ido ha me ya ya aliga lufuwa ibo ne. Ido lufuwa meu ya Yesu fuliguti hofa li sinoi edaito liwila oto okulumau yoibo ha, ido Weuna Felekafo loto Yesu mono weninala mino betito auba bito, hala ukuwa dowa ya lo oloto moloti, Goti aubala idipibo idafa-adafa feto o-o abo ha, ido hawa ukuwa dowa mikau-mikau upatoto wito Yuda weninagi eito feka weninagi holi hikitabo muwabo ha ya lufuwa ibo ne.

Homu Yuda wenina mau hefola ya Yelusalemu numudoka Yesu monolo nuba o-o ato, aliga Goti Weuna Felekafo mino betito Pitakafo hawa ukuwa lo oloto molomo wito, ido aliga ya Polokafo lo oloto molomo wito, hawa ukuwa ya eba nedo-nedo upatoto wito, eito feka wenina yagi abi loti holiti holi hikitabo ne, loti holinigilae, loto lufuwa me ya ya ibo ne.

Hawa maleka ya wenina masi Luku lomuwato, holito lufuwa ito, ido maleka ya Pologi maina monito ana li faka libo yagunu nomunagunu

waibo ha yagi lufuwa ibo ne. Feto aposolo 16:10-17, 20:5-21, 18, 27:1-28:16 yau maina monibo ha ya lufuwa ibo ne. Pitakafo onona libo hala ya Aposolo 1-12 yau neto, ido Polokafo onona libo hala ya Aposolo 13-28 yau nebo ne.

Yesukafo Weuna Fele ilifi fulanowe, loto lo molaibo ha

¹ Tiyofilusiy, nemo Luku moda homu lufuwa i fulo hedogu ya Yesu oto moloto aibo ha muki ya onona apito limo uto-uto, ha mono apito lobimo uto uto, ² li okulumau yonogolo ya weuna fi betibo we aposolo ya Weuna Fele welaloti ya ha lo molo betitaito, ya Gotikafo ilimito okulumau yoibo hawa muki yagunu ya moda lufuwa i humutobo ne. ³ Yesukafo ula ogofu naba-naba holitoto aposolo weninalawa minado ya fedoto, wenina yasi nomune hofawa ne, loti holiti hatina loiti-loiti kiyámanæ, loto mebe-maba abi ya li oloto pi biye. Li oloto pi bito hamena foti (40) ya mikalo minoto Goti hiyaba we wehudite hiyaba o ledaibo ha lobimo wiye. ⁴ Hawa lobimo uto hamena ma maina wetina-idafa no minado yalo lo molaibo feito bibo, Hemotina Yelusalemu ya fulámoti, Menefo idafa binowe, loto lo molo bibo ya lobiyobo ya hiyaba o minalo. ⁵ Yagunu Yoni ya nogunu noku i betifa, ido fo hamena malekama uwageto yalo hemotina Weuna Fele yakafo noku i betinogolowe, loto lobkiye.

⁶ Lobito, ido nuba oti minado loga o edoti labo, Wenabao, Isilaeli wenina hofa li auba i lumuto hiyabate we wehudit onona linabe? loti loga o edae. ⁷ Feti loga o edato, Yesukafo liwila

oto lobibo, Hemotina Metefo eimola aubalalo idafawa fedanaibo hamena molaibo ya holinune, loti lafa, ido fedanaibo hamenawa ya idafatina minámiye. ⁸ E'e, idafatina minámifa, ido Weuna Fele ya mino betido yalo auba ya bito liti uti Yelusalemu numudo, ido Yudia mika negu-negu, ido Samalia mika negu-negu, ido lowa-lawa mika faiga negu yagi hane ukune ya lo oloto bimo unigilae, loto lobiyé.

Gotikafo Yesu liwila oto ilimito okulumau yoibo ha
(Mk 16:19-2 Lu 24:50-53)

⁹ Feto loto lobito, Gotikafo nomudinalo li faka loto ilimito okulumau yoito, limukafo li faluku edaito ya ogofuti wa edámae. ¹⁰ Ogofuti wa edámoti okulumau akawa auba iti wenu wa minato, we loiti utinalo owo feke libo ya haita minadoka loti sinoi minaiye. ¹¹ Sinoi minoti feto loto lobibo, Galili weninao, nedafaito melo ya sinoi minoti okulumau wenu wa minae? Wewa Yesu ya hemotinalokati ilimito okulumau yoibo ya liwila oto mikalo anaibo hamena ya okulumau wito wa edabo yaidana oto liwila oto anogolaiye, loti laiye.

Matiyasi ya Yudasi ononala linaibo ha

¹² Feto laito, ya minabo obula Olifi ya fulitoti lumuti mako kilomita yaidana uti Yelusalemu numudo ya liwila oti uwae. ¹³ Liwila oti u fedoti numuna ma mulalo aifa nedo yoti minomo uwae. Minabo wenina ya hulitina feito ne: Pita, Yoni, Yemusi, Adulu, Filipi ido Tomasi, Batolomiu ido Matiu, Alifiusi hipala Yemusi, Saimoni huliya ma

Seloti, ido Yemusi hipala Yudasi yaleka we ya minae. ¹⁴ Feti wenina muki nuba o-o abo yagi, Yesu unalafo-motagi, olafo Maliagi, ido wenipamagi muki lutina-hatina mako moloti minoti Goti lomumo uwae.

¹⁵ Ena hamena yalo holi hikitabo wenina wani hadeti tuwedi (120) ya nuba minagu ya Pitakafo nomudinalo sinoito ¹⁶ feto loto lobibo, Mono weninane-motao, holilo. Yudasikafo Yesu ya uwolafo-mota idipito loto adinalo bibo we hala ya aidena yoimaloka Weuna Fele yakafo Defiti welalo ha ya molaibo hama onesa u ayaloma iye. ¹⁷ Ido Yudasi homu lemogi maina keloto minoto mono onona limo uwone.

¹⁸ Feito nefä, wewa mona nosámibo molaibo, meinala muwabo yakafo mika ma meina fito aya mikalo ya lumu fou loto, sebala opoloka hito lula-halau idafa muki feka aito fuliye. ¹⁹ Fulito, Yelusalemu numudo minabo wenina muki ya hawa holi hulabo yagunu fulibo mikawa ya huliya Akeldama ne, loti molabo hatelokati monawa ya Lunu Lekibo Mika ne, loto ne. ²⁰ Yagunu mono lufuwa bukuku Mono Nama yau feto libo, Numuna ya yupä minageto wenina ma yau minámanigilæ,

loto ha mono lufuwau (Sng 69:25) ya nebo ne. Ido magi ya feto libo,

We ma yakafo hiyaba we ononala ya linaibo ne, loto ha mono lufuwau (Sng 109:8) ya nebo ne.

²¹ Feito yagunu Wenabate Yesu ya fuliguti hofa sinoibo hala ya lo oloto molanaibo we ma lemo minonigu yauti Yesu lemogi nebo hamena muki yalo maina moni-moni aibo we ma li oloto

molokelo. ²² Wewa li oloto pinubo ya Yonikafo noku i beti nedo yaloti uto Yesu lemodoka ilimito hamenalo okulumau yoibo ya wa edo hulonibo wemoli yaumati we ma li oloto molokelo, loto lobiyе.

²³ Feto lobito, we loiti ya ma huliya Yosefe huliya loiti ma Basabasi ido ma Yasitusi, ido we ma huliya Matiyasi ya li oloto piyabo ne. ²⁴⁻²⁵ Ido mukisi Goti feto lomuwabo, Wenabao, wenina muki lute-hateu wa-wa anibo we heimokafo Yudasi ononala fulitoto eimola hanulalo uto u hopa wiboma nenako, yagunu we loiti yauti mako ma weuga fi edanibo we ya ebala linaibo wewa libiyo, loti lomu minae. ²⁶ Feto lomutiti nuba minabo ya noka hedoti Matiyasi huliya ya oloto piti, aposolo minanaiye, loti lato aposolo leweni (11) minagu ya keloti minae.

2

Weuna Fele aibo ha

¹ Ena foli fele hamena ya huliya Pentikosi hamenala aibo, eba mako nedo yalo holi hikitabo wenina muki nuba minae. ² Nuba minato, haita nola ma okulumauti asi naba-naba fu-fu libo nola yaidana oto libo ya numugu yau amedoti minabo muki ya holiyae. ³ Holiyato, idafa ma so huluma yaidana oto oloto pito idafawa ya poni-poni loto wenina numugu minabo muki ya utinalo lumiyе. ⁴ Utinalo lumito, ido muki ya Weuna Fele yakafo mino betito lutina-hatinau faitoto, lowa-lawa ha mona-mona lanae, loto auba bito ya ha mona-mona lomo uwae.

⁵ Ido aya hamenalo Yuda wenina Goti holiya holiyabo ya mikau-mikau Yelusalemu yati numudoka loti yalo minae. ⁶ Aya weninawa yasi ha labowa ya holiti yagunu nuba minabo muki yasi weninawa eimotina hatina yama loti lato holiyanako, yagunu moda elegi i minae. ⁷ Elegi minoti hatina loiti-loiti kiti loga o betiyabo, Ha lo minabo we muki ya Galili wenina minafe? Olo. ⁸ Ya igaidana oti leimote hate ona ya wetinauti labo ya otefo metefogi lolomabo yaidana oto holiyone? ⁹ Ido leimo muki minonibo ya Patia wenina, ido Midia wenina, ido Elamu wenina, ido wenina ma Mesopotemiakati, ido Yudiakati, ido Kapadosiakati, ido Pontusikati, ido Esiakati, ¹⁰ ido Filigiakati, ido Pamufiliakati, ido Isipikati, ido Libia ebaukati Sailini selo nebo wenina, ido Lomu wenina loto meu minonibo yagi ¹¹ malekama Yuda wenina ona minone. Ido malekama wenina eito-eito loto Yuda wenina monatina liyonibo yagi, ido leimo ya Kiliti wenina, ido Alebia wenina feito ya minoba, ido Gotikafo auba ibo idafa dowu lifefe lito emo yagunu leimote hatelokati lato moda holifefe loto holi minone, loti minae. ¹² Feto loti elegiti hatina ligi-ligi kiti eimotina loga o betiyabo, Idafawa holiyonibo ya monawa ya nena idafa ne? loti loga-miga ae. ¹³ Feti loga-miga ato, wenina malekamasi feto labo, No waini muki ya noti hatina-manadina u hopa wito minae, loti hiya o betiyae.

Pitakafo lobibo ha

¹⁴ Ena Pitakafo Yesu onodo we leweni (11) yagi minadoti sinoito, wenina nuba naba minabo ha

naba loto feto lobibo, Weninane-motao, Yuda wenina minabo ido hemotina Yelusalemu hu unabu wenina muki hawa holiyabo monawa fokito lobinogolowe. Ha lobinobo ya hatina kiti holife fe loti holilo. ¹⁵ Hemotina ya wemoliwa ya no waini noti hatina-manadina u hopa uwae, loti holiyafa, ido feito minámiye. E'e, onesa me ya ya leda (9) naini kiloku yaidana otoko nenako. ¹⁶ Idafawa yagunu polofeti Yowelikafo feto libo,

¹⁷ Gotikafo feto libo, Hamena naba alili anaibo hamenalo Weune ya wenina muki monamona ya biyoto, hipatina-mota ido olutinamota hane lo oloto molanigilae. Ido hemotina we hofawetina ya wamo yaidana oti ya wanigilae. Ido we kilofo-akilofo yagi wamo hula wanigilae. ¹⁸ Ido aya hamenalo houba-nabane we

wena Weune ya biyoto hane ya lo oloto molanigilae.

¹⁹ Ido okulumka akawa yagi mebe-maba ma idipito ido mikalo melo yagi nemo aubane idipiyobo idafa ya lunufena, ido sofena, sokila nabafena ya itibinogolowe. ²⁰ Itibinobo ya fo ladámoto ido igana ya li lunu yaidana luta lanogolaiye. Feito lanaido yalo ya Wenaba hamenala naba ido lamenala ya oloto pinaibo ne. ²¹ Ido Wenaba huliyalo sula finabo wenina muki ya li nomudina wanaibo ne,

loto ha mono lufuwau (Jol 2:28-32) ya nebo ne.

²² Ido hemotina Isilaeli wenina hawa holi minalo. Nasalete numudoti aibo we Yesu ya Goti

aubala libibido idafa mona-mona yagi, ido mebemaba yagi, aubala nabagi li oloto pi bibo ya Gotikafo ilifi molobo we ne, loti holinigilae, loto feito emokafo mino edaito, idafawa ya nomudinalo li oloto pi bito, heimotina idafawa ya moda holi minae.²³ Aideno yoimalokati Gotikafo wewa yama ya hemotina adinalo molanowe, loto holito hala dowa kito, hemotinagi ido ha holiti holámoti abo we yagi analo-hinalo liti yá yofolo hofoti fuliyae.²⁴ Hofoti fuliyafa, ido fulibo mona yakafo nala i edanaibo ya ogofuwáminako, Gotikafo fulito ogofu naba-naba holigu yauti wina edoto fuliguti li sinoi edaiye.²⁵ Ido Defitikafo emogunu feto libo,

Wenaba ya hamena-hamena nomunelo neto ya wa-wa edo o minowe. Ido ane onaleka nebo nenako, idafa-adafa makafo li yoima o nedámanogolaiye.

²⁶⁻²⁷ Ido weune ya fuliyabo ebau yau fulo edoto waito edámoto, nemo Fele We minobo une aubane ya lilitámanaiye,

loto laniboma nenako, yagunu lune-haneu dowa holiyowe.

Yagunu nemo ya wenemamo ake ito ha loto, mikaleka unegi minobo hamenalo ya hemo fe nedananibo holito hiyabaka oto minomo yonowe.²⁸ Ido hofawa minomo yowabo hanu nilibito nemo mino nedageto, ake naba-naba inogolowe,

loto ha mono lufuwau (Sng 16:8-11) ya nebo ne.

²⁹ Mono weninane-motao, auba ito lobiyowe. Awatefo-holofate Defiti ya fulitaito, hale li edato, ido hale li edabo ebala ya meu selo ya ne.³⁰ Ido

emo ya polofeti minoto feto loto holibo, Gotikafo ona ne, loto hemo yufa fiyanibo yauti we ma li sinoi edageto, hemo ekeni folomoka yalo minoto ya wenina hiyaba o betinogolaiye, loto auba ito lo molo muibo ne, loto holi ne. ³¹ Feito idafawa oloto pinaibo ya holinako, yagunu Metefokafo ilifi molaibo we Kilisto ya fulinaiguti li sinoi edoto ya fuliyabo ebau fulo edámito, hono ula ya haleku yau lilitámanaibo ne, loto monawa ya lo oloto bima ne. ³² Ido Gotikafo Yesu fuliguti hofa li sinoi edaito, ido leimo muki ya nomude yagunu moda wa edofefe lonibo ne. ³³ Ido Goti ya Yesu huliya li faka loto, ane onaleka huliyagi we minanaiye, loto ido Weuna Fele humunowe, loto lo molo muiboma ya Melafodoka yati lito ido idafawa eletifo hemotina wati holiyabo ya oloto pi ledaiye. ³⁴ Oloto pi ledaito, Defiti eimola ula ya okulumau yowámibo nefä, ido feto libo,

Wenaba yakafo Wenabane ya lomuibo, Ane onaleka amedoto hiyaba oto minageto, ³⁵ ya uwokafo-mota fulo higha feumau betinogolowe, loto libo ne,
loto ha mono lufuwau (Sng 110:1) ya nebo ne.

³⁶ Yagunu hemotina Isilaeli wenina muki ya holifefe loti holilo. Hemotina yasi we yá yofolo hofo fuliyabo wewa Yesu ya Goti yakafo Wenaba, ido ilifi molobo we Kilisto ya ne, loto buli edaiye, loto lobiyé.

Wenina muki lutina-hatina li elepa iti noku iyabo ha

³⁷ Ena hawa lobibo ya holiti lutina-hatinau hena naba-naba holiti, Pitagi aposolo maleka-magi feto loti loga o betiyabo, Mono weninate-motao, neidafa feyanune? loti loga ae. ³⁸ Loga o betiyato, Pitakafo liwila oto lobibo, Heimotina muki ya lutina-hatina li elepa iti Yesu Kilisto huliyalo noku inabo ya Gotikafo lifimatina hilili o betito, Weuna Fele biyageto linigilae. ³⁹ Yagunu hemotina ido olufotinagi ido faiga minabo wenina muki Wenaba Gotitekafo sutina finaibo wenina muki ya Weuna Fele binowe, loto lo molo betiye, loto lobiye.

⁴⁰ Feto lobito, ha malekama muki fuka ha auba ito feto lobibo, Hemotina hamena onesa me ya minabo wenina nosámabo minagu lifimatina linabo yaidana oti litanune, loti fulo betilo, loto lobiye. ⁴¹ Feto lobito, ido hamena yalo wenina abi loti tili tauseni (3,000) yasi Pita ha libo ya holi hikitabo wenina onu iyae.

Holi hikitabo wenina lutina-hatina maina malabo ha

⁴² Ena holifele lanune, loti aposolo api itibiyabo ha auba iti holi minabo mono wenina malekama adinalo li faka lo beti minoti, wetina-idafafena ya maina noti Goti lomu-lomu o minae. ⁴³ Feto fe minato, aposolo yasi Goti aubala idipibo idafa mona-mona ido mebe-maba idipi-idipi abo idafawa ya wenina muki wati elegi minae. ⁴⁴ Ido holi hikitabo wenina lutina-hatina mako moloti, idafa-adafatina li mako oti li minae. ⁴⁵ Yagunu mikatina ido huwamenatina magi hefanalo fuloti hefana liti wenina idafagunu wita abo wenina

hona moloti biyae. ⁴⁶ Hona moloti biti, lutina-hatina mako molabo ya hamena-hamena fele huliyagi numuna naba hilalau yau maina uti nuba o-o minae. Nuba oti minoti, numunatinau-numunatinau wetina-idafa ido mono hobina ya hona moloti no-no minoti, lutinau ake iti hatinai mako moloti, ⁴⁷ Goti ebola lomuwato, wenina muki ya wa beti dowa moloti wa beti minae. Feti minato, hamena-hamena ya Wenabakafo nuba minagu yau li nomudina waibo wenina ya li homi i betiye.

3

Pitakafo we ma hina nosámibo li dowa lo edaibo ha

¹ Hamena ma ya lunaga tili kiloku (3) yaidana oto Goti lomunabo hamena selo aito ya Pitate Yonite fele huliyagi numuna nabau yowaiye. ² Yoti yalo fele numuna hanu huliya Omonala ne, labo hanu welalo yalo we ma olafo houmalauti hina nosámibo ma nebo ya wa edaiye. Wa edaibo wewa ya hamena-hamena hounalafo-mota yasi mofuti ito loti yalo fulo edato ya wenina fele huliyagi numuna nabau yoti lumuti abo ya hefanagunu wako lo beti-beti aiye. ³ Wewa yakafo Pitate Yonite fele huliyagi numuna nabau yonigili aibo ya wa betitoto, Idafa ma numiliyo, loto wako lo betiye. ⁴ Wako lo betito, Pitate Yonite wewa wa edofefe loti wa edoti ya Pitakafo, Lemo ya wa ledo, loto lomuito, ⁵ ena wewa, Idafa ma numunilaiye, loto wenu wa betito ⁶ Pitakafo feto lomuibo, Hefana ma wa námfoma, ido idafa ma wa nobo ya moda humunogolowe. Yesu Kilisto

Nasalete numudoti aibo we huliyalo ya hemo mikaloti sinoito hanu moniyo, loto lomuto,⁷ ana onaleka lito li faka lo edaiye. Feto fe edaito ya ayalomati hina moda aubafifo lito,⁸ sato moloto hinagunu sinoito hanu monimo uto, fele huliyagi numuna nabau ya we loiti yagi maina yoti uti wewa yakafo satomo akaisa-akaisa oto uto Goti ebola liye.⁹ Feito hanu monito Goti ebola libo ya wenina muki wa edoti¹⁰ wa edofefe lotiti, Aiyo, wewa ya fele huliyagi numuna nabalo hanu huliyia Omonala ne, labo hanu welalo me ya ya hefana-huwamenagunu wako lo ledo-ledo aimaa ya nef? loti u dowa libo wati ya elegiyae.

Pitakafo wenina fele huliyagi numuna nabau minabo ya lobibo ha

¹¹ Ido wewa yakafo Pitate Yonite utinalo lito nedo ya wenina muki oluloti emotina minado fele huliyagi numuna naba li hona-hona oti holohala numuna yaidana oti huwabo anawaleka ya huliyia Solomoni Hilalau, yaleka lo fedoti elegiti li nuba oti minae.¹² Feto feyato, Pitakafo wa betito feto loto lobibo, Isilaeli weninao, hemotina neidafaito elegiti i minae? Wenu wa ledabo ya leimo aubate yakafofe, ido leimo Goti monalalo meyalo molanubo ononate yakafofe wewa ya li hanu moni edaiye, loti hatina kiyafe? Olo?¹³ Abalahamu, Aisaka, Yekopu Gotitina, leimote awatefo-mota holofate Gotitina yakafo moda we naba ne, loti holinigilae, loto houba-nabala we Yesu li naba o edoto huliyia lamenalama muiye. Feto feyaifa, hemotina ya hofato fulinaiye, loti Yesu ya uwolafo-mota adinalo molabo ne. Feto

molafa, ido homu ya Pailatikafo nalauti wina fulo edanowe, loto lima ya hemotina, E'e, loti mesafa i muwabo ne. ¹⁴ Mesafa i muti, fele nebo we monala fefe libo we ya metina muti, wenina hofo beti fulibo we wina fulo edanane, loti lomuwabo ne. ¹⁵ Hemotina hofawa minomo yonabo mona yawala ya liti hofo fuliyafa, ido Gotikafo fuliguti li sinoi edaito, nomudegunu wa edoibo ne. ¹⁶ Ido wewa me ya wa edoti holiti o minabo ya Yesu huliyalo holi hikito muwonibo mona yakafo li aubafofo lo edaibo ne. Feito Yesu huliya yakafo ido Yesu holi hikito muwonibo mona emodokati aibo yakafo wewa hina nosámibo moda li faka lo edaito ya hemotina muki wa minabo ne.

¹⁷ Ena mono weninane-motao, hemotina ido hiyabatina we Yesu feto fe edabo monawa ya holife fe ladámabo ya moda holowe. ¹⁸ Feto fe edafa, aidena Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya hena holinogolaiye, loto libo ha polofeti muki wetinalo molaito halawama onesa hemotina mona molado ya halawama feito iye.

¹⁹ Yagunu lifimate hilili o ledoto, Wenabakafo weudeu li aila i ledanaibo hamena ya lemodoka lilifinaiye, loti lutina-hatina elepa iti Gotidoka liwila oti alo. ²⁰ Liwila oti ato, Yesu ya ilifi molaibo we Kilisto nebo ya aidena akaimati lemogunu moda li wa molo edotaibo ya minonido ilifi molanogolaiye, loti lutina-hatina elepa iyalo. ²¹ Aliga ilifi molanogolaiifa, onesa okulumau hiyaba minageto, polofeti fele we wetinalo lo molo lumibo ha ya molaito, ha labo ya idafadafa muki hofawa lifefe lanaibo hamena oloto piyageto yalo Yesu liwila oto anogolaiye.

²² Yagunu Mosese yakafo feto libo,
 Wenaba Gotitina yakafo hemotina weninatina
 minaguti polofeti ma nebo yaidana oto li
 oloto pi bito idipi molanaiye. Li oloto pi
 binaibo wewa yakafo lobibo hala muki ya
 holiti meyalo molalo. ²³ Ido makafo hala
 holi holiyámanaibo ya Goti weninala yauti
 moda u hopa unogolaiye,
 loto ha mono lufuwau (Lo 18:15, 18-19) ya nebo
 ne. ²⁴ Feti polofeti muki Samuweli hamenalalo
 akaimati ha lomo yowabo yama ya onesa me ya
 idafawa aibo yagunu ha lo-lo abo ne.

²⁵ Ido Gotikafo polofeti idafa weuna fi betibo
 ido awatinaprofeta holofatina-mota emogi li hutifina
 betibo ha ya hemotina weuna fi betibo ya moda
 linigilae. Ido Gotikafo Abalahamu feto lomuibo,
 Nemo ya yufa fiyanibo we yakafo mikau-mikau
 wenina muki li dowa lo betinowe,
 loto ha mono lufuwau (Stt 22:18) ya nebo ne.
²⁶ Feto loto lomuibo ya hemotina nosámiblo
 monatina ya li fulitoti lutina-hatina li elepa iyato
 li dowa lo betinowe, loto houba-nabala we ya li
 oloto pito homu heimotinaloka idipi molaiye, loto
 lobiyeye.

4

Pitate Yonite nala i betiyabo ha

¹ Pitate Yonite wenina ha lobi minaito, Goti
 sokila hi muwabo wegi, ido fele huliyagi numuna
 naba himiwe wenabatinagi, ido Sadusi weninagi
 ya we loiti minaido ya ae. ² Minaido loti aposolo
 ya wenina api itibiti feto lobiyabo, Yesu fuliguti

sinoinako, wenina ya ayaidana oto fulinuguti sinoinune, loti labo ha ya holiyabo yagunu sebatina hala-kala naba lito, loti ³ Pitate Yonite adinalo liyafa, lunaga molainako, yagunu led a sigiya lo betinune, loti nala numugu yau limo fulo betiyae. ⁴ Limo fulo betiyafa, ido ha mono laibo holiyabo wenina ya muki holi hikito muti, ido Yesu weninalagi keloti holi hikitabo wenina abi loti faifu tauseni (5,000) yaidana minae.

Pitate Yonite sigiya o betiyabo ha

⁵ Ido led a Yuda wenina wenabatinagi, ido wenina hiyabatina wegi, ido lo molaibo ha api itibiyabo wegi ya Yelusalemu numudo nuba ae.

⁶ Nuba minagu ya Goti sokila hi muwabo we wenabatina Anasile, ido weninala Kaiyafasile, Yonile, Alekisadale, ido weninala magi maina nuba minae. ⁷ Nuba minoti we loiti ya li nuba minagu idipiti yowato, nomudinalo ya minaito, feto loti loga o betiyabo, Hema aubalalofe, ido huliyalofe ononawa me ya ya liyaiye? loti loga o betiyae.

⁸ Loga o betiyato, Weuna Felekafo Pita lula-halau faitoto mino edaito feto loto lobibo, Wen-abate ido hiyabate weninao, ⁹ lemo we hina nosámibo li dowa lo edoibo yagunu igaidana oti wewa ya li faka lo edaiye? loti loga o ledabo yagunu lo oloto molanowe. ¹⁰ Ena lo oloto molanobo ya hemotinagi ido Isilaeli wenina muki yagi holife fe loti holilo. Gotikafo ilifi molaibo we Yesu Kilisto, Nasalete numudot i we ya hemotina yá yofolo hofato fulibo ya Gotikafo fuliguti li sinoi edaibo we huliyalofe ya wewa nomudinalo sinoi

nebo ya li faka lo edaiye. ¹¹ Ido wewa yagunu feto libo,

Hefana ya numuna huwabo wenina wa aifa idafaidana itabo nefo, ido aya hefanawa yama moda numuna lagi hola fibo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 118:22) ya nebo ne.

¹² Yesu yakafoko li nomude wanaibo ne. Feito nenako, wenina mikau-mikau minagu yauti makafo huliyalo li nomude wanubo we ma minámiye, loto lobiyae.

¹³ Ena Pitate Yonite holi biyámítio nuba minabo wenina yasi wa betiyabo ya we loiti ya aifa wenina minoti, lufuwa api itibiyabo numugu hamena fouma efomako uwaiboma ne, loti holiti yagunu elegiti, ena emotina ya Yesugi maina mino-mino ama ne, loti ya holi minae. ¹⁴ Feto holi minato, we li faka lo edaibo we ya maina sinoi minaboma ya wa edabo yagunu ha lanabo ya ma minámiye. ¹⁵ Ha minámito, kanisole mauniguti feka uti minaliyo, lato, lumuti minaito, eimotina ha lo humomo fiti ya feto labo, ¹⁶ Leimote we loiti ya neidafa fe betinune? Wewa loiti yasi Metefo aubala libibido idafa naba ya li oloto pito, ya Yelusalemu numudo minabo wenina muki ya holi hulotae. Ido idafawa oloto piyámiye, loto lanubo ya ogofuwámone. ¹⁷ Ido hawa ya numudo-namado upatoto wenina holi hulotanae, loto leimote ya wewa huliyalo ya wenina ma hofa lobiyámilo, loto aubafofo loto lo fuko betinune, loti lae. ¹⁸ Feto lotiti we loitima hofa sutina fiyato aito, feto lobiyabo, Yesu huliyalo wenina hofa lobiti api itibiyámilo, loti aubafofo loti lo fuko betiyae.

19 Lo fuko betiyafa, Pitate Yonite yasi ha liwila oti feto lobiyaibo, Lemo hatina yalo hololoto Goti hala fulitanubo ya Goti holinaibo dowa lanaife? Hawa ya heimotina hona moloti holilo. **20** Yagunu lemo idafawa watoto holito fe minoibo idafa ya lo oloto molámanoibo ya ogofuwámoye. E'e, lo oloto molomo yonogoloije, loti laiye.

21 Feto loti laito, wenina muki idafawa feto feyabo ya holiti Goti ebola lomuti minanako, hiyaba we yasi we loitidoka idafa ma fe betiyámabo aifa holi binaibo ha makafo lalafu oti nalauti wina oti itibi fulato uwaiye. **22** Ido Goti aubala idipibo idafakafo we hina nosámibo li dowa lo edaíbo wewa ya melegela foti (40) ya ne.

Holi hikitabo wenina Goti lomuwabo ha

23 Ena Pitate Yonite nalauti wina betiyato, mono weninatina minado uti Goti sokila hi muwabo wenabatina ido wenina hiyabatina we ha lobiyabo ya lobiyie. **24** Ha lobibo ya holititi lutina li mako moloti, Goti feto loti lomuwabo, Wenaba nabao, mika okulumha no ido idafadadafa mona-mona idafa nebo ya li oloto piyane.

25 Ido hemo Weuga Fele yakafo houba-nabaka we awatefo Defiti welalo ha molaito feto libo,

Eito feka wenina ya neidafaito sebatina halakala naba lo minae? Ido weninawa yasi nedafaito Wenaba ya hudala hi minae? Feto feyafa, ogofuwámiae.

26 Ido mikalo hiyaba we wehudi yagi ya minoti, wenina hiyabatina we Wenaba Goti yagi ido ilifi molaibo wegi lowa fi binune, loti wenina naba ya nuba oti ki minae,

loto ha mono lufuwau (Sng 2:1-2) ya nebo ne.

²⁷ Ona lito, ido aya numuna meyalo ya Heloti ido Pontiusi Pailati yagi eito feka wenina ido Isi-laeli wenina yagi ya nuba oti fele houba-nabaka we Hipaka Yesu ya ilifi molanibo we lowa fi munune, loti hudala hiyae. ²⁸ Feti hudala hiyabo ya fetofeto feyanæ, loto hemo heimoka aubakamamo ido holitoto homu lotanibo yaloma iye. ²⁹ Feto feyafa, hemo Wenabate onesa uwotefomota ha magunu lalafu oti labo yagunu lemo houba-naba o hedonibo ya aubakama lomageto, weninawa holitina holiyámoto, haka ya wenina muki lobimo yonune. ³⁰ Feito aubaka ya lilibito, fele houba-nabaka we Hipaka Yesu huliyalo ya wenina idafa i hiliyabo ya li faka lo betito aubaka lilibiyanibo idafa li oloto pimo uwo, loti lomuwae.

³¹ Feto loti lomu itato, numuna mau minabo numuna ya mima naba-naba aito, Weuna Felekafo loto lutina-hatinau mino faitito, holitina holiyámoti Goti hala ya aubafofo loti lobiti minae.

Holi hikitabo wenina lutina mako moloti minabo ha

³² Ido holi hikitabo wenina muki lutina-hatina mako moloti, ido we ma idafala wa naibo yama ya neimoko idafane ne, loto ladámibo ne. E'e, muki wenina yasi idafatina wa nabo idafa muki ya hona molabo ne. ³³ Ido aposolo yasi Wenaba Yesu fuliguti hofa sinoibo hala ya aubafofo loti lobimo uwae. Ido aifa li dowa lo ledaibo mona naba ya mino betibo ne. ³⁴ Ido aya wenina minagu yau ya idafagunu moni wita abo wenina ma minámabo ne. Ido hamena maleka idafa

wa nabo wenina ya numunatina-ebatina idafadafatina nebo yama hefanalo fuloti meina liti ³⁵ aposolodoka ya biyato, emotina yasi idafa wa námabo wenina idafagunu moni wita abo wenina ya hona moloti biyae.

³⁶ Feto feyato, ya we ma nebo huliya Yosefe ya aposolo yasi huliya Banabasi ne, loti molabo huliyawa mona ya li aila i betibo we ne, loti molabo wewa ya Lifai yufa figu yauti ho nokafolli hona aibo eba huliya Saipulusi yauti oloto pibo ne. ³⁷ Wewa yakafo mikala ma hefanalo fulohulototo meina ya lito aposolo bibo ne.

5

Ananaiyasite Safailate hatina

¹ Ena we ma nebo huliya Ananaiyasi olonafo Safailate maina mikatina ma yagi hefanalo fuloti meina liyaiye. ² Meina liti feto feyanune, lito olonafokafo, O, lito meinawama liti hona moloti, filigama neimo idafane ne, loto molutoto filigako lito uto ya aposolo sugi ha lotobiye. ³ Bito, Pitakafo feto loto loga o edaibo, Ananaiyasi, hemo neidafaito Satanikafo lukau ya mino hedaito, Weuna Fele ha sugi lomuto mikaka meinala malekama li faluku ane? ⁴ Homu mikawa hefanalo fulámanibo hamenalo ya heimo mikaka nebo nefé? Ido aliga ya meina fiyabo hefanawa ya lito heimoka yawala minoto ya idameida anowe, loto feto feyabe? Ya igaidana oto luka-hakau holito li hopaito feto feyane? Feto feyanibo ya wenina ma ha sugi lobiyámane. E'e, Goti ha sugi lomuwane, loto lomuiye. ⁵ Feto

lomuito, Ananaiyasi hawa holito lumu fou loto moda fuliye. Fulito, wenina muki hawa holiti holi naba-naba biye. ⁶ Ido wenina hofawe yasi hono ula ya lafo-lafogunu wase iti uti hale liti molo edae.

⁷ Ena aliga tili (3) auwa yaidana oto li fulito olonafo hawa ya holiyámoto loto numugu yoiye. ⁸ Numugu yoito, Pitakafo loga o edoto lomuibo, Mikatina meinala liyaibo ya feito nefe? lito, emokafo, Ona lane, meinala feito ne, loto liye. ⁹ Ido Pitakafo feto lomuibo, Hemotina lutina-hatina mako moloti Wenaba Weuna ya hepa molo edanune, loti ya igaidana oti holiyaiye? Holi mino. Wagafo hale liti molo edabo wenina numuna hanu welalo minabo ya hemogi hilimiti uti hale liti molo hedanigilae, lito ¹⁰ wenawama ayalo hinalo lumu fou loto moda fulito, wenina hofawe yasi numugu yoti hono ula liti uti wanafo hale liti molo edagu ayaleka ya molo edae. ¹¹ Ido monolo li nuba abo wenina muki ido muki hawa holiyabo ya holi naba biye.

Aposolo yasi idafa mona-mona feyabo ha

¹² Aposolo yasi mebe-maba yagi, ido Goti aubala idipi-idipi aibo idafa mona-mona ya wenina minagu ya li oloto piyae. Feto feyato, ido holi hikitabo wenina muki ya lutina-hatina mako moloti fele huliyagi numuna naba li honahona oti numuna holo-hala yaidana oti huwabo anawaleka ya huliya Solomoni Hilala ne, loti labo yau li nuba o minae. ¹³ Nuba minato, wenina yasi dowa wa betiyafa, holi holianako, yagunu ya emotinagi nuba ámabo ne. ¹⁴ Feito

nefa, we wena abi loti mulalo-mulalo oti Wenaba holi hikito muwabo ya emotinadoka homi itiko minae. ¹⁵ Feito weninatina idafa i hiliyabo ya yaofalo moloti, ido ma ya agakalo moloti idipiti loti hunu wiliti yalo fulo betiti feto holiyabo, Pita uto loto anaibo hamamuna yakafo idafa i hiliyabo wenina malekama ya utinalo lito li faka lo betinaiye, loti hanudo fulo beti-beti ae. ¹⁶ Feto fe-fe ato, ido numuna eba selo Yelusalemu numudo-namadoti wenina muki nuba abo ya idafa i hiliyabo weninatinagi, ido Satani himiwela lutina-hatinau mino betiti li nosámibo o betibo weninatinagi idipiti abo wenina muki ya moda li faka lo hulae.

Enisolekafo nala numuguti aposolo idipito wibo ha

¹⁷ Ena sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba yagi keloti minabo we muki Sadusi wenina minagu minabo ya idafawa yagunu holiti wauwa liti ¹⁸ aposolo adinalo-hidinalo liti nala numugu yau limo fulo betiyae. ¹⁹ Fulo betiyato, lubuka Wenaba enisolela yakafo nala numuna hanu si betito feka idipito uto ²⁰ feto lobibo, Hemotina uti fele huliyagi numuna nabau yoti wenina muki minabo ya nomudina hofawa minanabo ha mona muki ya lobilo, loto lobiye. ²¹ Lobibo ha holiti meyalo moloti leda ho lido ya fele huliyagi numuna naba hilalau yoti mono ha api itibi minae.

Ido sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba yagi ege molabo wenina yagi loti Sanihetilini kanisole ya Isilaeli wenina hiyabatina wenaba minabo muki li nuba o betiti, ya himiwe nala

numuguti aposolo ya idipiti alo, loti idipi molae.
²² Idipi molato, himiwe yasi uti nala numugu ya moni wita afa, minámato, ²³ liwila oti loti feto lobiyabo, Lemo uto wa onibo ya nala numuna hanu moda aubafofo loti hu hiki loitato, ido hiyaba we yagi hanudo hiyaba oti minato, hanu sito yoto wita oba, minámæ, loti lobiyae.

²⁴ Lobiyato, ya sokila hi muwabo we wenabatina yasi ido fele huliyagi numuna naba himiwe hiyabatina we yasi hawa ya holiti idafawa oloto pibo yagunu hatina ligi-ligi kiyae. ²⁵ Feto fe minato, we ma minado loto feto lobibø, Walo. Nala numugu fulo betiyabo weninama ya fele huliyagi numuna nabau ya wenina mono ha api itibi minae, loto lobiye. ²⁶ Lobito, holiti himiwe hiyabatina wegi ido himiwegi uti aposolo idipiti afa, wenina yasi hefana fuloti hofo ledotanae, loti holi bito, holoti idipiti ae.

Aposolo ya holi holiyámabo ha

²⁷ Idipiti loti sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba yakafo loga o betinaiye, loti kanisole wenina nomudinalo ya li sinoi betiyato, feto loto loga o betibo, ²⁸ Lemo ya, Wewa welalo ya api itibiyámilo, loto lo fuko biyonima nefä, holámoti hemotina ha ya Yelusalemu numudo hofa lato, wenina muki hatina holi hulato, ido hemotina yagi wewa ya lemote hofo fuliyae, lanune, loti lifima lemodoka molanune, loti auba iti holi minae, loto lobiye.

²⁹ Feto lobiyato, Pitagi ido aposolo yagi ha liwila oti lobiyabo, Wenina hatina ya holi fulitoto Goti hala yako meyalo molone. ³⁰ Ido awatefo-mota

Gotitina yakafo Yesu, hemotina yá yofolo hofo fuliyabo we, ya fuliguti li sinoi edoto ³¹ eimola ana onaleka moloto ya lito yoto hiyabatina we wenaba ido li nomudina wanaibo we ne, loto molo ne. Molo nebo ya Isilaeli wenina lutina-hatina li elepa iyato lifimate hilili o betinaiye, loto molaiye. ³² Feto lo molaito, ido lemo idafawa watoto lo oloto molomo uwogeto ido Weuna Fele ya Gotikafo halalo hololabo wenina bibo we yagi ayaidana oto lo oloto pimo wiye, loti lobiyae.

Falisi we makafo kanisole lutina-hatina li you libo ha

³³ Ena hawa labo ya kanisole wenina holiitti ya sebatina hala-kala naba-naba lito, hofo beti fulinune, loti holiyae. ³⁴ Feto loti holiyafa, Falisi we ma huliya Gamaliyeli, lo molaibo ha api itibibo we, wenina muki huliya li faka labo wewakafo kanisole hulumanigu sinoito himiwe feto lobibo, Aposolo feka idipiti uwato, hamena fouma feka minanae, loti lobiye. ³⁵ Feto lobito, feka idipiti uwato, emokafo feto libo, Hemotina Isilaeli wenina, wemoliwa idafa ma ya fe betinune, loti holinabo ya holife fe loti hatina kiyalo. ³⁶ Homu we ma nebo huliya Teudasi yakafo, Nemo huline nebo we minowe, loto lito wenina abi loti fo hadeti (400) yaidana oti ege molama nefo, uwolafo-mota yasi hofo fuliyato, ege molabo wenina muki ya upatoti uwato, ononala ya u aifa idafa buliye. ³⁷ Ena aliga gamanikafo wenina hulitina lufuwa iyabo hamenalo ya Galili we ma huliya Yudasi oloto pibo yakafo wenina ma ile-fali sebatinau fito, Gamani weninagi fina finune,

lito ege uwato hofo fuliyato ege molabo weninala muki ya upatae. ³⁸ Feto upatato, ido onesa idafadafawa fedibo yagunu ha lobiyowe. Hemotina wemoliwa ya li hopa betiyámoti waito betilo. Nalauti wina oto fulo betilo. Ido ononawa mona ya aifa weninalokati minagetoma, ononawa ya u hopa unogolaibo ne. ³⁹ Nefa, ononawa mona ya Goti eimoladoka minagetoma ya Gotigi fina fi minanako, Wemoliwa ononatina ya itanune, loti anafa, ogofuwámanabo ne, loto lobiye.

Yesu yagunu hofo betiyato ya ake iyabo ha

⁴⁰ Gamaliyeli feto lobito, ha libo dowa loti holiti aposolo sutina fiyato, liwila otí ato, li himiwe biyato, osogunu hofo betiyae. Hofo betiyato, auba iti lo fuko biyabo, Yesu welaloti ya hofa wenina api itibiyámilo, loti lobiti nalauti wina fulo betiyato, ⁴¹ Kanisole nuba minaguti lumuti feto loto holibo, Gotikafo dowa loto wa ledoto Yesu yagunu hena naba ogofuto holiyoibe, loto holaiye, loti holaibo nenako, yagunu loitiwa lutina-hatinau ake nabababa iyaiye. ⁴² Ena hamena-hamena fele huliyagi numuna nabau, ido wenina numunatinau Yesu ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya ne, loti hala ukuwa dowa ya api itibiti lo oloto molomo uti minae.

6

Adinalo li faka lo betinabo we li oloto piyabo ha

¹ Hamena yalo holi hikitabo wenina abi loti Yesu ege molabo wenina onu-onu imo uwato, ido minagu yauti Giliki ha labo wenina yasi moliya ha feto loti labo, Yuda ha labo yasi

wenina hamena-hamena idafa-adafa wa námabo wenina idafa hona moloti bi-bi o minado ya lemo wenipa-hiyonate ya adinalo li faka ladámo-ladámo ae, loti moliya ha lobiyae. ² Feto lobiyato, Yesu ononala we tuwelu (12) yasi ege molabo wenina muki li nuba o betiti feto loti lobiyabo, Leimo ya Goti hala api itibiyonibo ononawa fulitotoma wetina idafa hona molabo onona lito moloto moni minanubo ya fefe ladámanogolaiye. ³ Yagunu mono weninate-motao, heimotina minagu yauti wemoli seweni (7) Weunakafo lutinau mino faitibo we, ha manadinau nebo we, dowa loti wa betinabo ya wita oti li oloto pi betiyato ononawa ya adinalo moloto ⁴ ido lemo ya Goti lomu-lomu onibo onona ido hala ukuwa lo oloto molanubo onona auba ito li-li minanogolone, loti lobiyae.

⁵ Feto lobiyato, mau minabo wenina muki ya dowa loti holiti Sitifeni holi hikila naba neto Weuna Fele lula-halau faitito mino edaibo we ya haka oti, ido Filipi, Polokolusi, Nikanolis, Timoni, Pamenasi, Nikolasi Antiyoku numudoti aibo we Yuda mono weninadoka onu ibo we yagi haka o betiyae. ⁶ Wemoliwa haka o betiyabo ya aposolo minado idipiti ato, Goti lomutiti adinagunu wemoli manadinalo molae.

⁷ Feito Goti hala ukuwa ya upatoto monimo wito Yelusalemu numudo holi hikitabo wenina muki onu-onu imo uwato, ido sokila hi muwabo we minaguti yauti ma abi loti hala ukuwa dowa holi hikito muwae.

Sitifeni analo-hinalo liyabo ha

⁸ Ena Gotikafo Sitifeni ya aifa li dowa lo ledaibo mino o edoto auba muito, wenina minagu ya mebe-mabagi Goti aubala itibibo idafagi monamona li oloto pifa, ⁹ wenina malekamasí Sitifeni moliya fi muwae. Weninawa ya Yuda wenina mono numunatina ma huliya ya wina ledabo we mono numunatina ne, loti labo minaguti masi Yuda wenina minabo Sailini mikaloti abo, ido ma Alekisadilia mikaloti abo, ido ma Silisia mikaloti abo, ido ma Esia mikaloti abo wenina yasi Sitifeni moliya fi mu minafa, ¹⁰ Weuna yakafo Sitifeni welalo ha molaito, ha lido fulo edanabo ya ogofuwámæ. ¹¹ Ogofuwámabo nenako, momona oti wenina ma li oloto pi betiti hatina liti feto loti lobiyabo, Sitifeni yakafo Mosesete ido Gotite hamadina hito holionibo ne, loti lobilo, loti lobiyae. ¹² Feti ha labo yakafo wenina aifa wenina ido Yuda mono hiyabatina we ido ha mono api itibiyabo we sebatinau fali witunu iyato Sitifeni nedo loti analo-hinalo liti kanisole nuba minagu ilimiti uwae. ¹³ Ilimiti uti ha sugi lo edanabo wenina ya idipiti ato, emotina yasi feto lobiyabo, Wewa ya hamena-hamena fele eba me ya ido lo molaibo ha ya hamadina himo wibo ne. ¹⁴ Yagunu holionibo ya Yesu Nasalete numudoti aibo we yakafo fele huliyagi numuna naba ya luko fulitoto ido monate Mosesekafo lumibo ya li elepa i molanogolaiye, loto libo hawa holionima ne, loti lae. ¹⁵ Feto loti lato, Sanihetilini kanisole nuba minagu amedoti minabo wenina muki yasi Sitifenidoka wenu wa edabo hola-wela ya enisole hola-wela yaidana aito wa edabo ne.

7

Sitifenikafo Sanihetilini kanisole lobibo ha

¹ Ena sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenabakafo Sitifeni loga o edoto lomuiboa, Hawa lo hedabo ya ona nefe? loto lito, ² Sitifenikafo liwila oto loto lomuiboa, Weninane, ido menefomotao, ha lanogolobo ya holilo. Aidenawa tefo holofate Abalahamu Mesopotemia mikalo nebo hamenalo Halani numudoka hu unámidoya lamena yawala Goti yakafo oloto pi muto ³ feto loto lomuiboa, Mikaka ido weninaka fulo beti itoto mika ma hilibinabo ebaloka uwo, loto lomuiye.

⁴ Feto lomuito, ha holito Kalidia mika fulitoto, Halani numudo uto yalo ne. Neto, melafo fulitaito Gotikafo ilifi molaito loto hemotina onesa minabomikalo ya lo fediye. ⁵ Feito u ilifi molaiboya mika ma eimola yawala ona minanaiye, loto umámibone. E'e, mika hefola efo magi umámibone. Umámifa, ido aliga hemo ido yufa fiyaniguti wenina mika biyoto yawala ona minanae, loto lo molo muiye. Feto loto molaima nefo, aya hamenalo ya Abalahamu olufola minámae. ⁶ Ena Gotikafo feto lomuiboa,

Yufa fiyanigu yauti weninaka ya wau wenina yaidana oti minoti, eito wenina mikatinauya melege fo hadeti (400) yalo ya minoti houba-naba o betiti, hena naba-naba holimo unae. (Stt 15:13-14)

⁷ Feto feyanabonafa, ido houba-naba o betiyabowenina ya nemokafo lifimatina liwila oto biyoto aliga yufa fiyaniguti weninaka ebawa ya fulitoti loti mika melo

ya weudina-lutina-hatina numuti minanig-ilae,

loto ha mono lufuwau (Kis 3:12) ya nebo ne.
⁸ Feto lomuto anela utinau fukanabo ya nemogi li hutifina betinowe, loto lo molo muiye. Ena aliga Abalahamu hipala Aisaka oloto pito, fo hamena eiti (8) uwageto Goti anela ulau fuko edaiye. Ido Aisaka hipala Yekopu oloto pibo, ido Yekopu hipala awatefo-mota tuwelu (12) ya oloto piyabo ne.

⁹ Ido awatefo-mota unatinafo Yosefe wauwa liti hefanagunu holiti wenina adinau biti meina liyato Isipi mikalo ilimiti uwae. Ilimiti uwafa, Gotikafo emodoka mino edoto ¹⁰ hena holiguti lito ha mananau molo edaito nebo Isipi wenina hiyabatina we wehudi Felo yakafo Yosefe mona dowa molaibo ya wato Isipika wenina muki ido eimola numunala ebala hiyaba o betito minanaiye, loto huliyagi we naba li sinoi edaiye.

¹¹ Ena aliga Kenani mikau ido Isipi mikau muki ya inagunu hamena naba oloto pito numuna eba gedo fulitageto hena naba-naba holiti awatefo-mota inagunu fuliti minae. ¹² Minoti Yekopu ya Isipika suwa witi ya ne, loti labo ha ya holito awatefo-mota hana idipi fulaito yalo uwae. ¹³ Uti liwila oti loti hofa uwato, Yosefekafo yalafo-mota monala lo oloto molo bito, ido mikalo hiyabatina wehudi Felokafo Yosefe weninala wa betifefe liye. ¹⁴ Feito ya Yosefekafo alo, lotaito, melafo Yekopukele weninala muki we wena sewedi-faifu (75) ya idipito uwae. ¹⁵ Ena Yekopu Isipika uto minoto fulito, ido awatefo-mota ayaidana uti minoti aliga fuliyae. ¹⁶ Fuliyato, hono utina

lití Sekemuka lotí eba ma Abalahamukafo homu aidena Sekemu numudo Hamoli hipala-mota hono molanubo ne, lotí labo eba meina figu yama hale li betiye.

¹⁷ Ena aidena Gotikafo Abalahamu lo molo edaibo haloma u ayalo inaibo hamena ya alili aido yalo weninate Isipika minabo ya hefola minámae. ¹⁸ Feti minomo uwato, Isipi hiyaba wehudi hofawa ma oloto pibo yakafo Yosefe wa edofefe ladámiye. ¹⁹ Wa edofefe ladámibó wewa yakafo weninate ya hotina ito li nosámibó o betito, awatefo-mota olufotina ya fulo feka betito fulinae, loto aubafofo liye.

²⁰ Hamena yalo ya Mosese oloto pito, hipawa Goti nomunalo ya nomuna omonala minoto igana tili (3) ya melafo numunalau yau li hiyaba o edomo uwato, ²¹ aliga numuna hila feka fulo edabó hamenalo Isipi hiyabatina we wehudi Felo oluwakafo ina fi libo ya eimola hedaibo yaidana oto hiyaba o edaiye. ²² Hiyaba o edaito, Isipi wenina ha manadinau nebo ha muki ya api ilibiyato, ya halo ido onodo ya u wenaba ya buli edae.

²³ Ena melegela foti (40) ya li fuloto Isilaeli weninane uto wa betinowe, loto ²⁴ uto wa edaibo ya Isipi we makafo Isilaeli we ma hofo neto wa edototo uto analo li faka loto Isipi we ya hofo fuliye. ²⁵ Hofo fulitoto feto loto holíbo, Weninane yasi nemogunu holife fe loti Gotikafo weninane Isipi wenina hiyabatina we wehudi analoti wina betinowe, loto aubala numiye, holinigilae, loto hala kifa, feti hatina kiyámae. ²⁶ Ido ledá Isilaeli

we loiti ma fina fi minaibo ya wa betito li filiga-filiga o betito, li hutifina betinowe, loto holito feto loto lobibo, Aiyo, hemotina yufa mako ma minainako, neidafaito fina fiyae? loto loga o betifa, ²⁷ hounalafo li nosámibo edaibo we yakafu Mosese itifu fulitoto lomuibo, Hemo ya hiyabate we ido lifima lumunanibo we hemakafo buli hedaibo ne? ²⁸ Asoma Isipi we hofo fuliyanima yamaidana oto nemo hofo nedanogolabe? Olo, lito, ²⁹ ya Mosesekafo ha ya holito Midiyani wenina mikatinau holi uto, yalo numuna hu unoto, wau we yaidana minoto, wena libo hipala loiti ya oloto piyaiye.

³⁰ Ena melege foti (40) ya aya ebalo minototo ya uto hafali mikau Sinai obula selo nedo yalo hasuwala fibo yá ailau ya so lito so hulumau ya enisole ma oloto pi muiye. ³¹ Idafawa wa edaibo yagunu elegito wafefe lanowe, loto selo wito Wenabakafo feto loto lomuibo nola ya holito feto libo, ³² Nemo awakafo-mota Gotitina minoto ido Abalahamule, Aisakale, Yekopule Gotitina minowe, loto lito Mosese nola holito ya holi naba holito ula ololo loto wa faka ladámiye. ³³ Wa faka ladámito, Wenabakafo feto loto lomuibo, Mika lala iyanibo yalo ya fele mika nenako, higalo iyanibo idafa li fuloto. ³⁴ Nemo ya weninane Isipi mikalo minabo ya li nosámibo o betiyato, moda wato, hufo abo ya holitoto wina betinowe, loto obo ne. Melo ano. Isipika liwila oto hilifi molanogolowe, loto lomuiye.

³⁵ Aya wewa Mosese ya weninalasi mesafa i muti, hemo ya hiyabate we ido lifima lomanibo we hemakafo buli hedaibo ne? loti lo edabo

wewa yama Goti eimolakafo we yamo hiyabatina we wenaba ido nalauti wina betinaibo we minanaiye, loto enisolela ilifito, yá hefolau oloto pi muto Goti hala lomuibo ne. ³⁶ Aya wewa yakafo Isipikati idipito wiye. Ido Isipi mikalogi ido Ho No Luta Libo yalogi ido mikau hafali melege foti (40) yalo minado ya Goti aubala idipibo idafa monamona li oloto pi betimo wibo ne.

³⁷ Aya wewa Mosese yakafo Isilaeli wenina feto loto lobibo, Gotikafo hemotina yufa fiyagu yauti polofeti ma nemo yaidana oto ya hemotinaloka idipi molanogolaiye, loto lobibo ne. ³⁸ Ido mikau hafali nuba oti minagu yau minoto, ido enisole ya Sinai obula yalo Mosese lomuibo yagi maina minoto, awatefo-holofate-motagi maina minoto, li hofawa minomo yonabo ha ya holitoto lo oloto molo betibo ne.

³⁹ Feito nebo nefä, ido awatefo-holofate-mota yasi Mosese hala hololadámae. E'e, hala hololadámoti metina muti, Isipi mikalo elepa ito unune, loti lutinau ya feti holi minoti ⁴⁰ Aloni feto lomuwabo, Hemo goti yaidana oti lifefe lageto u homu moloti lilimiti unune. Wewa Mosese Isipikati lilimito aibo we ya neidafa fe ne? Ya holiyámone, loti lomuwabo ne. ⁴¹ Feto lomuwabo ya hamenalo bulumakau mofola fefelumala lifefe loti gotiwa ya idafa munune, loti idafa hofo hiti sokila hi muti eimotina adinagunu lifefe labo idafawa huliya ya li faka lo edanune, loti hoba-hobina naba hofo hi nae. ⁴² Feiti feyafa, Gotikafo mesafa hito okulumaloka idafa-adafa ya weudina-lutina-hatina munae, loto liye. Feto loto libo yaidana oto polofeti lufuwa iyagu ya feto

libo,

Isilaeli weninao, hemotina hafali mikau melege foti (40) yalo minadoma ya bulumakaufena sipisipifena hofoti sokila hi numunune, loti hi numu-numu o minabo nef? ⁴³ E'e, feti minámoma ne.

Hemotina gotitina ma huliya Moloki ya seli numuna hu edagu yau moloti mofuti ito moni-moni aboma ne. Ido

gotitina ma huliya Lefani ya ofiya yaidana oto fefeluma aibo ya liti moni-moni aboma ne. Feto feyabo ya gotiwa ya weudinalutina-hatina binune, loti ya lifefe labo nenako, yagunu uwotinafo-mota adinalo biyoto adinalo-hidinalo liti idipiti Babiloni mikau faiga yalo unigilae,

loto ha mono lufuwau (Amo 5:25-27) ya nebo ne.

⁴⁴ Awatefo-holofate-mota mikau hafali minabo hamenalo ya Gotikafo hemotinagi maina minomo uwowe, loto lobibo mebe-mabala fele seli mono numuna ya emotinagi maina ne. Aya numuna hunabo hamamuna Gotikafo Mosese feti hunae, loto ilibito, wa edaido yalo huwabo ne. ⁴⁵ Feti huwabo, aliga ya awatefo-holofatemotagi, ido hiyabatina we Yosuwagi Gotikafo homu moloto eito feka wenina itifu fulo betibo mikatina ya liyado seli numunawa fele liyabo ya mofuti liti loti ebawalo lo fedato yalo ya minobo Defiti nebo hamenalalo wiye. ⁴⁶ Minomo wito, Defiti Goti dowa loto wa edaibo we yakafo feto loto lomuibo, Yekopu Gotila minanibo ya numuna hu hedanofe? loto loga o edaifa, ⁴⁷ Solomonikafo moda numuna ya hu edaibo ne.

48 Feito nefá, Goti akaisa nebo we ya wenina adinagunu numuna huwabo yau minámanaibo ne. Yagunu polofetikafo feto loto libo,

49 Wenabakafo feto loto libo, Okulumá ya ekeni folomone ya neto, ido mika ya hine lala i-i o minoboma ebane nenako, ido igaidana oti numuna hu nedanae? Ido unanobo ebane ya igau ne? **50** Nemo anegunu idafa-adafawa muki li oloto piyobo ne, loti holámäfe? loto libo ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 66:1-2) ya nebo ne.

51 Hemotina ha holiti holámoti abo wenina minabo ya lutina-hatinau ido hatina-manadinau ha mono holámabo wenina minae. Ido heimotina ya awatinafo-holofatina-mota yamaidana oti minabo hamena-hamena Weuna Fele ya hololadámabo ne. **52** Ido polofeti yauti we ma ya awatinafo-mota yasi li hopa edámabo nefé? Mona fefe libo we ya oloto pinaiye, loti ha lo molabo we yagi hofo beti fuliyabo ne. Ido wewa ya hemotina ya uwolafo-mota adinalo moloti hofo fuliyabo ne. **53** Hemotina feto feyabo ya lo molaibo ha ya enisole Goti welauti biyato liti nefá, ido meyalo molámabo ne, loto lobiyé.

Sitifeni hefanagunu hofo fuliyabo ha.

54 Sitifeni hawa lobibo ya holiti sebatina halakala naba lifa, **55** Weuna Fele lula-halau ya faitito okulumau wenu wa minoto waibó Goti lamenala naba yagi ido Yesu ya Goti ana onaleka sinoito nebo ya wa edaiye. **56** Wa edoto feto loto lobibo, Moda okulumá godo neto We Hula ya Goti ana onaleka nebo ya wa edowe, loto lobiyé.

⁵⁷ Lobibo ha ya holiti adinagunu hatinau lotana iti ha naba-naba loti ya muki oluloti loti li lulau edoti, ⁵⁸ analo-hinalo liti yaloti numudo hila feka ika oti, liti uti hefanagunu hofomo uti, utinalo owo fana ya li fuloti, we hofawé ma huliya Solo ya hinalo molae. ⁵⁹ Moloti ya Sitifeni hefanagunu hofo minato, ya fetó libo, Wenaba Yesuwo, weune ya liyo, loto lomuto, ⁶⁰ ido hina obula fito ha naba fetó lomuibo, Wenabao, lifimatina emotinaloka molámo, loto fetó lo itoto ya fuliye.

8

¹ Solo yalo minoto Sitifeni hofo fuliyabo ya lula-hala dowá liye.

Solokofo monolo nuba abo wenina li nosámibo betibo ha

Ido aya hamena yaloti Yelusalemuka monolo nuba o-o abo wenina ya hena naba-naba apito holiyato, muki ya hení betiyato, Yudia ido Samalia mikau-mikau upatoti uwato, aposolo yako Yelusalemu minae. ² Minato, Goti monala molabo we masi ya Sitifeni hono ula liti uti hale lito molo edoti emogunu hufo nama naba ae. ³ Fetó Feyafa, Solokofo monolo nuba o-o abo wenina ya apito li hopa o betito numunatina negu-negu muki yoto we wena adinalo-hidinalo ika oto nala numugu limo fulo betito minae.

Samalia ebau yalo Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto hala ukuwa ya lo oloto molabo ha

⁴ Ido upatoti uwabo weninasi ya numudo-namado uti hala ukuwa ya lobimo uwae.

⁵ Lobimo uwato, ido Filipi yakafo Samalia ebalo

wenina numunatina nabalo uto Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto hala ya lo oloto molaito,
⁶ wenina muki nuba naba minabo yasi hala ya holiti Goti aubala idipibo idafa li oloto pibo ya wati, ha lobibo ya auba iti holi minae. ⁷ Ido Satani himiwela yasi wenina muki mino betiyabo ya lutinau yau yoti hai naba-naba molato, ido ma ya utina hebilisito nebo, ido ma ya hidina galidibo yaleka ya li faka lo betiye. ⁸ Yagunu aya numudo minabo wenina muki ake naba-naba iyae.

⁹ Ido numuna meya ayalo ya we ma nebo huliya Saimoni yakafo hamena fana hifena lusa hito, Samalia minabo wenina muki idafawa holiti elegiyae. Wewa eimola huliya li faka loto, Nemo huline nebo we minowe, lito ¹⁰ wenina muki hulitina nebo ido aifa wenina yagi ha lobibo ya auba iti holi minoti feto loti labo, Wewa ya goti huliya Aubala Naba Nebo ya ne, loti lo-lo minae. ¹¹ Ido hamena fana hifena lusa hibo monala wati moda elegiyanako, emodoka ege molae. ¹² Feto feyafa, Filipikafo Goti wehudite weninala hiyaba o ledaiho ha ido Yesu Kilisto huliya yagunu hala ukuwa lobito, holiti holi hikitabo we wena muki mono noku iyae. ¹³ Mono noku iyato, Saimoni eimolakafo ayaidana oto holi hikito mutoto noku iye. Noku itoto Filipi nedo monibo ege moloto Goti aubala idipibo idafa mona-mona li oloto pi betibo ya wato elegi ne.

¹⁴ Ido Yelusalemu numudoka aposolo yasi Samalia wenina Goti hala ukuwa holiti holi hikitabo ya holiyado Pitate Yonite emotinalo idipi molae. ¹⁵⁻¹⁶ Idipi molato, emotinaloka u fedito, Weuna Felekafo holi hikitabo wenina

lutinau mino betiyámíto, aifa Yesu huliyalo yako noku iyanako, Weuna Fele lutinau lumuto mino betinaiye, loti Wenaba lomuiye. ¹⁷ Feto lomu itoti we loitisi adinagunu ya holi hikitabo wenina manadinalo molaito, Weuna Fele mino betiye.

¹⁸ Ido aposolo adinagunu ya wenina manadinalo molaito, Weuna Fele mino betibo Saimonikafo watoto uto hefana lito ¹⁹ loiti minaido uto feto loto lobibo, Hemotina hefana biyoto aubawa nomaito, nemo ayaidana oto wenina manadinalo ane moloto Weuna Fele mino betinaiye, loto nomo, liye.

²⁰ Pitakafo feto loto lomuibo, Gotikafo aifa lumibo idafa ya hemo hefanamamo meina finowe, loto laninako, ya hefanaka yagi hemogi moda maina so fiyámanáibo soku yau unigilaiye. ²¹ Hemo ya Goti nomunalo ya weuga-luka-haka fefe ladáminako, ononawa lemogi maina onona liyámanogolane. ²²⁻²³ Nosámibo idafa yakafo lukau yoi faitoto idafawa nala fi hedaiibo ne, loto holiyowe. Yagunu luka-haka elepa ito nosámibo monaka fulito, luka-hakau idafawa nosámibo holianibo idafa ya Wenaba lifimaka hilili o nedo, loto lomuwo, loto lomuiye. ²⁴ Saimonikafo liwila oto lomuibo, Idafawa hemotina laibo ya ma oloto pi numutanaiye, hemotina nemogunu Goti lomuliyo, loto lobkiye.

²⁵ Ena Yesu monala waibo lobiti Wenaba hala ukuwa lo oloto molo itoti ya Yelusalemu liwila oti unigili uti moni minado wenina Samalianumuna meya muki minabo ya hala ukuwa lobimo uwaiye.

*Filipikafo hala ukuwa dowa ya Itiyopiakati
aibo we lomuibo ha*

²⁶ Ena Wenaba enisolela makafo Filipi nedo loto feto loto lomuibo, Hemo ya hanu ya waka yolaleka hameto mikau yau Yelusalemu numudokati lumuto u Gasa numudoka wibo hanudo yalo uwo, loto lomuiye. ²⁷ Lomuito, apito monimo uto aya hanudo yalo moda hiyaba we ma Itiyopiakati aibo we ma hatula aiye. Wewa Itiyopia mikau hiyabatina wena wenahudi Kadasi hefana-huwamenala hiyaba aibo we yakafu Yelusalemuka Goti weune-lune-hane munowe, loto uto, ²⁸ aliga numunalaloka liwila oto anaibo hamenalo ya safu-hosi ika aibo idafalo amedoto minoto polofeti Aisaiya mono lufuwa ibo ha ya hitomo wiye. ²⁹ Hitomo wito, Weunakafo Filipi feto loto lomuibo, Hemo ya uto mulalo monibo idafa selo ege-ege uwo, loto lomuito, ³⁰ Filipi holito oluloto uto wewa ya polofeti Aisaiya lufuwa ibo ha ya hito nebo ya holito loga o edaibo, Hemo lufuwa hitanibo ya monawa holifefe loto holabe? loto loga o edaioye. ³¹ Loga o edaioye, liwila oto lomuibo, We makafo ha monawa ya api nili-biyámanaibo ya igaidana oto holifefe lanobo ne? loto lomuto hemo yoto nemote maina amedoto minanoixe, loto lomuiye. ³² Lomuibo ha ya mono lufuwalo feito hitaibo,

Sipisipi ma hofanune, loti ilimiti uwado, ido
sipisipi mofola opala fukanado ya
sipisipi hai molámibo yaidana oto emokafo ha
ladámiye.

³³ Ha ladámito, ulalo holinaibo ona muti sigiya
lo edado fefe loti li halo molo edámae.

Ido mikalo nebo hamenala ya fukoti, hofo fuliyanako, hemakafo yufa figuti weninala hatina ogofu anogolaiye?

loto ha mono lufuwau (Ais 53:7-8) ya nebo ha hito ne.

³⁴ Hito nebo hiyaba oto nebo wekafo Filipi loga o edaibo, Lonomageto holinogolowe. Polofeti ya hemagunu fetu liye? Eimolagunu life, ido we magunu liye? loto loga o edaiye. ³⁵ Loga o edaito, Filipikafo yaloti molo pito aya mono hawaloti Yesu hala ukuwa dowa ya api ilibimo wiye.

³⁶ Feito ilibimo wito monimo lumuti nolo ya fedito hiyaba wekafo libo, Moda noma me ya ne. Nemo mono noku inobo ya hemakafo hanu hu nedanaiye? loto loga o edaiye. [³⁷ Filipikafo lomuibo, Hemo weuga-luka-haka muki holi hikitu mutoma ya moda noku inane, loto lomuito, liwila oto lomuibo, Nemokafo Yesu Kilisto ya Goti Hipala ne, loto holi hikito muwowe, loto lomuiye.]

³⁸ Ido safu-hosi ika aibo idafa ya li you loto molaito, Filipite hiyaba wete yaloti lumuti noku lomato, Filipi noku i edaiye. ³⁹ Noku i edoito nokuti feka aito, Wenaba Weuna yakafo Filipi ilimito wito hiyaba wekafo hofa wa edámito ake naba ito hanulalo wiye. ⁴⁰ Hanulalo wito, ido Filipi ya Asidotu numudo yalo oloto pito numudonamado monimo uto hala ukuwa dowa ya lobimo uto Sisalia numudo wiye.

*Solokofo lula-hala elepa ibo ha
(Ap 22:4-16; 26:9-18)*

¹ Solokofo Wenaba ege molabo wenina hofo beti fulinowe, loto lalafu betito aibo uto Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba nedo uto ² feto lomuibo, Nemo Damasikusi numudoka uto Yesu hanulalo moniyabo wenina ma minanabo wefe, ido wenafe li oloto pi betitoma adinalo-hidinalo nala ito ya Yelusalemu numudoka idipito anowe, loto holiyobo yagunu hemokafo Damasikusi numudo Yuda wenina mono numunatinau nuba o-o abo wenina ya lufuwa i betito nomagetoma ya lito unowe, loto lomuito, ya lufuwa i muito lito wiye.

³ Yalo monimo uto Damasikusi numuna u alili aito, ya okulumauti lamenakafo haita li hona o edoto lamena aiyé. ⁴ Feto feyaito, mikalo lumu fou loto nola ma holibo feto loto lomuibo, Solo, Solo, hemo neidafaito li hopa o nedo minane? loto lomuibo ya holito ⁵ feto libo, Wenabao, hemo hema minane? loto loga o edaito, emokafo liwila oto lomuibo, Nemo Yesu ya li hopa o nedo minanibo we ya minowe. ⁶ Ena hemo sinoito, numuna meya nabaleka uwageto yalo idafa feyananibo ha ya lohumunogolaiye, loto lomuiye.

⁷ Lomuito, wemoli Sologi moniyabo we ya ha nola holiyafa, ido we ma wa edámabo yagunu ha hedámoti minae.

⁸ Ido Solo mikaloti sinoito ya wenu wanowe, loto nomuna falatifa, idafa ma wagámito analo liti Damasikusi numudoka ilimiti uwato, ⁹ yalo

fo hamena tili (3) nomuna likaito minoto wela-idafagi no-anogi ya námiye.

¹⁰ Ena Damasikusi numudo Yesu ege molaibo we ma huliya Ananaiyasi nebo ido wamoidana libo nomunalo molaigu ya Wenabakafo lomuibo, Ananaiyasiyo, loto lomuito, ya liwila oto libo, Ye, Wenabao, nemo me ya minowe, lito, ¹¹ ya Wenabakafo feto loto lomuibo, Hemo uto hanu ma huliya Fefe Libo ne, labo yalo uto Yudasi numunalalo we ma Tasusi numudoti aibo we huliya Solo ya wita edo. Wewa ya lonumu ne. ¹² Lonumu minoto wamoidana waibo ya we ma huliya Ananaiyasi yakafo emo nedoka loto nomuna hofa wanaiye, loto anagunu ulalo molaibo wewa ya waiye, loto lomuiye.

¹³ Lomuito, Ananaiyasikafo libo, Wenabao, wewa yagunu wenina muki ha labo ya moda holitobo ne. Emo yakafo weninaka Yelusalemuka minabo ya li hopa o beti-beti aibo ne. ¹⁴ Ido melo ya ayaidana oto sokila hi homabo we wenabatina hulitinalo loto weninaka muki hulikalo li faka lo ledo, loto lohumunubo ya hidelo-adelo nala ito lilimito unowe, loto aiye, loto lomuifa, ¹⁵ Wenabakafo feto loto lomuibo, Hemo aifa uwo. Wewa nemo houba-nabane we minoto, eito feka weninagi ido hiyabatina we wehudi minagu ido Isilaeli weninagi minagu ya uto huline li oloto pi binaiye, loto weune fi edotowe. ¹⁶ Ido huline yagunu hena naba-naba holinaibo ya ilibino-golowe, loto lomuiye.

¹⁷ Feto lomuito, ya Ananaiyasi uto numugu yau yoto Solo ulalo anagunu moloto feto loto lomuibo, Weninane, Solo, Wenaba ya Yesu eimola hanudo

oloto pi humibo we yakafo hemo nomuga hofa wageto Weuna Fele hemogu mino hedaibo ya faitanogolaiye, loto ya nilifito owe, loto lomuito,
 18 ayalo Solo nomunauti idafa ma laefa lifala yaidana limo ito, nomuna hofa wato, sinoito mono noku iye. 19 Feto feyaito wela-idafa nototo hofa auba liye.

*Solokafo Damasikusi numudo Yesu hala ukuwa
 lo oloto molaibo ha*

Ena Solo ya Yesu ege molabo we Damasikusi numudoka minabo yagi hamena abi maina minoto,
 20 ayalo Yuda wenina mono numunatinau yoto Yesu ya Goti Hipala ne, loto apito lo oloto molaiye. 21 Lo oloto molaito, wenina muki hala ya holiyabo elegiti feto loti labo, Yelusalemu numudo wenina ya Yesuwo, adelo li faka lo ledo, loti labo wenina ya hofo betimo wibo wema nefe? Ido melo ayaida oto nala i betito sokila hiyabo we hiyabatina we minadoka idipito unowe, loto feyaito we aimaya yama ya nefe? loti loga-miga ae.

22 Feto lafa, Solo auba ito lo oloto molomo uto Yesu ya ona Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya nebo nenako, yagunu lobito, Yuda wenina Damasikusi numudo minabo hatina loiti-loiti kiyae.

*Yuda weninate Solo uwotinafo buli edato, holi
 wibo ha*

23 Ena fo hamena abi loti uwageto ya Yuda weninasi Solo hofo fulinune, loti nuba oti hudala hiyafa,
 24 ido Solokafo hudala hiyabo ha holiye. Holito fo hamena ido lubuka ya numuna meya naba hanu hila hadena ya hofo fulinune, loti

hiyaba afa, ²⁵ Solo ege molabo we yasi lubuka midipu igu ya Solo ilimiti uti hefana numuna meya hila mulalo yama minoti owo egepisa owoku holi edoti nala onuwa filiga-filiga li minoti fulato yalo lumuto u feka wiye.

Solo Yelusalemu numudo nebo ha

²⁶ Ena Yelusalemu numudoka loto Yesu ege molabo wegi kelanowe, lifa, emo ya Yesu ege molaibo we ne, loti holi hikitámoti ya holiyaholiyae. ²⁷ Holiya holiyato, Banabasikafo loto analo li faka loto, ilimito aposolo minadoka uwaiye. Uti Solokafo hanudo Wenaba wa edaito, ha lomuibo holito Damasikusi numudo uto wenina holitina holiyámoto Yesu huliyalo lo oloto molaibo hala ya lobiyeh. ²⁸ Lobito, feito Solo ya emogi maina minoto Yelusalemu numudo aifa monito wenina holitina holámoto Wenaba huliyalo lo oloto molo-molo aiye. ²⁹ Lo oloto molaibo ya Yuda wenina Giliki ha labo wenina yagi moliya-moliya fifa, hofo fulinabo hanu moni wita ato, ³⁰ mono weninala yasi hawa holiti, ya ilimiti Sisalia numudo uti ilifi fulato u Tasusi numudo ya wiye.

³¹ Feito Yesu weninala Yudia, Galili, Samalia minado ya you amena hamena dowa oloto pito, Weuna Felekafo lutina-hatinau li aila ito auba i betito, wenina muki emotinadoka homi-homi ato Wenaba holiti moniyeh.

Pitakafo Ainiyasi li faka lo edaibo ha

³² Ido Pita ya numudo-namado ya monimo uto fele wenina maleka magi wa betinowe, loto Lida numudo minadoka wiye. ³³ Yalo minoto we ma

wa edaibo huliya Ainiyasi ula hebilisibo folomoloko unoito nebo melege eiti (8) ya wibo we ³⁴ ya Pitakafo feto loto lomuibo, Ainiyasiyo, Yesu Kilstokafo li faka lo hedaiye. Sinoito, hunuka lifefe lo, lito ayalo sinoiye. ³⁵ Sinoito, wenina muki Lida numudoti ido Saloni omuna mikaloti minabo ya wati lutina-hatina elepa iti Wenaba holi hikito muwae.

³⁶ Ido Yopa numudo Yesu ege molaibo wena ma huliya Tabita (Giliki wenina hatinalokati huliya Dokasi) ya nebo hamena-hamena mona dowako moloto idafa wa námabo wenina adinalo li faka lo-lo aiye. ³⁷ Aya hamena yalo ya idafa naba hilito fulito, ya hono ula noku noiti li numuna ofugu yoti molae. ³⁸ Molato, ya Lida numuna ya Yopa numuna selo nebo yagunu Yesu ege molabo wenina yasi Pita Yopa numudo nebo ya holiti we loiti ma Pita nedoka idipi molato, aloko lemo minonido ano, loti idipi molae. ³⁹ Idipi molato, uti lomuito, Pitagi maina loti lo fedato, ilimiti ofugu ayau yowato wenipa-hiyona muki ya emo nedo loti li hona o edoti hufo nama oti minoti Dokasikafo nomuna hofawa minoto utinalo owo mona-mona hifito bibo idafa ya ilibi minae. ⁴⁰ Ilibiyato, Pitakafo wenina muki idipi fulo feka itoto, hina obula fito Goti lomu itoto elepa ito wena fulibo ya wa edoto, Tabitao, sinoiyo, lito nomuna falatoto Pita wa edoto amediye. ⁴¹ Amedoto neto, Pitakafo analo lito li sinoi edaito sinoito neto, holi hikitabo wenina ido wenipa-hiyona emodoka sutina fito, yowato ya Dokasi nomuna hofawa nebo ya itibkiye. ⁴² Ido hawa ya Yopa numudo upatoto wito holi huloti, wenina

abi idafa Wenaba holi hikito muwae. ⁴³ Ido Pita Yopa numudo we ma huliya Saimoni bulumakau etuwa lifefe lo-lo aibo we numunalauf emogi maina hamena fana minaiye.

10

Enisole makafo loto Koniliusi lomuibo ha

¹ Ena Sisalia numudo we ma nebo huliya Koniliusi ya ne. Emo ya himiwe nuba naba minabo hulitina Itali Mikalo Himiwe, loti labo yauti himiwe wani hadeti (100) ya hiyabatina we ne. ² Wewa ido weninala muki ya mono holiti Goti holiya holiti moniyae. Feito ya Yuda wenina idafa wa námabo wenina ya hefana-afana idafadadafa muki bito, ido Goti lomu-lomu aibo we ne. ³ Ido fo hamena malo ya lunaga tili (3) kiloku yaidanalo idafa ma wamo yaidana oto fefe loto waibo ya Goti enisolela makafo wamoku oloto pi muto emo nedo loto, Koniliusiyo, lomuiye.

⁴ Lomuito, wenu wa faka loto wa edoto holi naba-naba muito feto loto lomuibo, Wenabao, nedafaiye? loto loga o edaito, enisolemakafo liwila oto loto lomuibo, Goti lomu-lomu anibo haka ido idafa wa námabo wenina aifa li dowa lo betiyanibo monaka ya Goti holito hemogunu hala ki ne. ⁵ Yagunu hemo Yopa numudo wemoli ma idipi molageto uti we ma huliya Saimoni, ido huliya ma Pita ya moni witala oti liwila oti ilimiti anae. ⁶ Wewa ya abalafo Saimoni bulumakau etuwa lifefe lo-lo aibo we numunalauf ho no anawaloka yoila yalo ne, loto lomuiye.

⁷ Feito lomuto enisole utaito, ena Koniliusi houba-nabala we loiti magi ido himiwela

emoteko mino-mino abo we minagu yauti we ma mono holibo yagi sutina fito,⁸ emodoka ato ya idafawa muki oloto pibo yama lobito Yopa numudoka idipi molaiye.

*Wenabakafo Pita wamoidanau oloto pito idafa
ilibibo ha*
(Ap 11:4-10)

⁹ Idipi molaito, monimo uti uti hanudo unoti, ho lito hofa uti numuna meya li alili molado ya folilo Pitakafo Goti lomunowe, loto numuna obito eba hatapalo yoto ne. ¹⁰ Minoto ya Goti lomu nedoti inagunu fulito idafa ma nanowe, loto holifa, ido wetina-idafa hofo hi minabo hamenalo idafa ma wamoidana waibo ne. ¹¹ Wamoku waibo ya okuluma lula lito yauti idafa naba ma lafo-lafo yaidana oto onuwa filiga-filiga ya li minoto fulaito, mikalo lumibo waiye. ¹² Waibo ya lafo-lafowa lulau safu mona-mona hidina-adina fo (4) nebo ido yá hafa-afa, ido hosofa-asofa, nama-afa, mona-mona yau minabo waito, ¹³ ido ha nola makafo feto loto lomuibo, Pita, hemo sinoito ya hofoto no, loto lomuifa, ¹⁴ Pitakafo feto libo, Wenabao, yaidana feyámanowe. Nemo idafa fuma ibo ido idafa hiluwa ladámibo ya moda námobo ne, loto liye. ¹⁵ Feto lito, ha nolamakafo hofa lomuibo, Idafa ma Gotikafo hiluwa loto nebo idafa lifefe libo, ya idafa fuma ibo ne, loto ladámo, loto lomuiye. ¹⁶ Feto lomuto ido idafawa ya ayamaidana oto hamena tili (3) oloto pitoto ya ayalo liwila oto okulumauka yokiye.

¹⁷ Yoito, Pitakafo idafa hofawa waibo ya monawa yagunu hala abi ki nedo Koniliusikafo idipi molaibo weninala Saimoni numunala li oloto piti

numunala hila hanudo minoti ¹⁸ wenina sutina fiti feto labo, Saimoni huliya ma Pita ya numunala meu nefe? loti loga o betiyae. ¹⁹ Loga o betiyato, Pitakafo idafa waibo yagunu hala ki neto, Weunakafo feto loto lomuibo, Saimoniyo, we tili (3) wita hedo minae. ²⁰ Aya weninawa ya nemokafo idipi moloto ya emotinagi unowe, loto haka loiti kiyámoto, sinoito lomageto maina wilo, loto lomuiye.

²¹ Ha lomutaito, Pita minadoka lumuto feto loto lobibo, We ma witala omo abo we yama minowe. Hemotina ya nedafaiye loti ae? loto loga o betito, ²² wewa yasi feto loti lomuwabo, Himiwe wani hadeti (100) nuba abo hiyabatina we Koniliusikafo lilifi molaito one. Emo ya fefe libo mona moloto Goti holiya holibo we nebo ya Yuda wenina muki emogunu holiyabo dowa loti holiyae. Dowa loti holiyato, enisole fele nebo makafo oloto pi muto feto loto lomuibo, Pita ha lanaibo holinune, loto emodoka idipi molaito uti ilimiti ato ya Pita numunakau anaiye, loto lomuito, holito lilifi molaiye, loti lomuwae. ²³ Lomuwato, Pitakafo numugu yoilo, loto aifa li dowa lo betito, yalo unato ho lito Pitagi ido wemoliwagi Yopa numudoti Yesu mono weninala malekamagi maina uwae.

Pitakafo Koniliusi numunalau yoibo ha

²⁴ Ena uti ya hanudo unoti uto Sisalia numudo uwato Koniliusikafo weninala ido hounalaformota li nuba o betito, hiyabatina minato ²⁵ yalo ato, Pitakafo numugu yonowe, loto hanuku yoido Koniliusi loto weune-lune-hane munowe, loto

hinalo hina obula fifa, ²⁶ Pitakafo li sinoi edoto feto lomuibo, Sinoiyo. Nemo yagi aifa we yako minowe, loto lomuito, ²⁷ loyolalo-melo oti, numugu yoti wenina nuba minabo ya wa betiye.

²⁸ Wa betito feto loto lobibo, Hemotina lemo Yuda wenina monate ya holi minama ne. Lo fukabo monate ya eito feka wininagi kelámoti, ido numunatinau yagi yowámilo, loto lo fuko ledotaibo ne. Feito nebo nefá, Gotikafo we ma ya fuma ibo ido hiluwa ladámibo ne, loto ladámo, loto nilibiye. ²⁹ Yagunu ano, lageto ya hane loiti kiyámoto owe. Ido sune fiyanibo monawa ya lageto holinowe, loto lobkiye.

³⁰ Lobito, Koniliusikafo liwila oto feto loto lomuibo, Idafa oloto pi nedaiibo ya wato lubu hamena fo (4) uno minowe. Idafawa yagunu ha lohumunogolowe. Aya hamenalo lunaga tili (3) kilokulo ya numunaneu Goti lomu minoto moda ayalo ya we makafo ulalo owo lamena aibo holoibo we ya nemodoka nomunelo oloto pito feto loto lonumibo, ³¹ Koniliusiyo, Goti ha lomuwanibo ya holito, ido idafa wa námabo wenina idafa-adafa biyanibo monaka ya holkiye. ³² Yagunu Yopa numudo wemoli idipi molageto Saimoni huliya ma Pita ya ilimiti anae. Emo abala-afó Saimoni bulumakau etuwa lifefe lo-lo aibo we numunalau ho no anawaleka yola ne, loto lonumiye. ³³ Feto lonumito, ayalo wenina idipi moloto hemodoka uwato ya hemo hane holito anibo yagunu lune-haneu dowa liye. Ido lemo ya loto me ya Goti nomunalo li nuba oto minonibo Wenabakafo hemo ha lobiyó, loto aubafoko loto lohumibo yama lageto holinune, loto lomuiye.

Pitakafo Koniliusi ido weninala ha mono lobibo ha

³⁴ Ena Pitakafo apito feto lobibo, Goti ya wenina hona moloto ekei ámifa, ³⁵ ido wenina muki yufa nedo-nedo monalo-monalo holiya holinabo ya ido monatina fefe loti molo minabo wenina ya houna i betiye. Hawa onae, loto onesa holife fe loto holowe. ³⁶ Ido hawa Gotikafo Isilaeli wenina fulo ledaibo ha ya Yesu Kilistokafo li you lo ledaibo ha ya lo oloto molaiye. Wewa ya mikau-mikau wenina muki Wenabate ya ne. ³⁷ Ido hana Galilika Yonikafo noku i-i aibo ha ya lo oloto molaito, aliga Yudia eba nedo-nedo idafa muki lo oloto pibo ya moda holi minama ne. ³⁸ Holi minama ya Gotikafo Yesu ya Nasaletekati aibo we ononane linaiye, loto Fele Weunagi ido aubala nabagi muto, ido Goti ya mino edainako, mika nedo-nedo uto loto wenina dowa lo betito, ido Satanikafo li hopa itaibo wenina muki ya li faka lo betibo hawa ya hemotina muki moda holi minama ne.

³⁹ Ido lemo nomudegunu Yelusalemu numudo ido Yuda wenina mikatinalo idafa muki fe molaibo ya moda wa onibo ne. Ido yá yofolo hofo fuliyafa, ⁴⁰ fo hamena tili (3) yalo ya Gotikafo fuliguti hofa li sinoi edoto oloto pi lumifa, ⁴¹ ido wenina muki ya wa edámae. E'e, wenina weuna fi ledaibo wenina yako ya fuliguti sinoitaito, wete-idafa emogi maina nonibo ya oloto pi ledaibo ne. ⁴² Emokafo ha gedibo feto lolumibo, Wenina muki ya lo oloto moloti bilo. Ido Gotikafo wenina fuliyabogi ido nomudina hofawa minabo weninagi lifimatina liwila oto binane, loto hona

molaibo wewa nemo ya minowe, loto lobilo, loto lolumiye. ⁴³ Ido polofeti muki yasi emogunu feto loti labo, Wenina muki holi hikito muwabo ya huliyalo lifimatina hilili o betinaibo ne, loti labo ne.

Weuna Felekafo eito feka wenina ya mino betibo ha

⁴⁴ Pitakafo hawa lo neto, ya muki holiti minabo weninawaloka Weuna Fele loto mino betiye. ⁴⁵ Mino betito, ido Yuda wenina holi hikitabo ya Pitagi maina abo yasi Gotikafo eito feka wenina ya Weuna Fele moda bibo ya holiti elegiti naba iyae. ⁴⁶ Elegi iyato, ido weninawa ya lowalawa ha mona-mona loti Goti ebola lomo yowabo ne. Ena Pitakafo feto loto libo, ⁴⁷ Weninawa Weuna Fele mino ledaibo yaidana oto moda mino betinako, yagunu nogunu noku i betinune, loti ya hemakafo mono noku i betinabo hanu ya hu betinogolaiye? ⁴⁸ Yagunu Yesu huliyalo noku i betilo, loto auba ito lobiye. Lobito, ena hamena ma lemogi mino ledo, loti lomuwae.

11

Yelusalemuka mono holiyabo wenina Pitakafo lobibo ha
(Ap 10:9-23)

¹ Ido aposologi ido Yesu mono weninala Yudia mikau-mikau minabo yasi eito feka wenina yagi Goti hala ya holiti holifefe loti holiyae, loti labo hawa holiyae. ² Yagunu Pita Yelusalemu numudo liwila oto wito Yuda wenina holi hikitabo yasi feto loti lomuwabo, ³ Hemo ya Goti anela utinalo

fukámabo wenina numunatinau yoto wetina-idafa maina nabo ne, loti hanu muwae.

⁴ Hanu muwato, Pitakafo idafa muki oloto pi muibo idafa ya fefe loto feto loto lobibo, ⁵ Feito nemo Yopa numudo minodo Goti lomu minodo ya wamoidana wa obo ya idafa ma lafo-lafo naba yaidana okulumauti onuwalo filiga-filiga liyato, nemodoka lumiye. ⁶ Idafawa lumibo lulau yau wa obo ya numudo safu hidina-adina fo (4) nebo, liye-hafa ido hosofa-asofa, nama-afa okulumalo moniyabo, muki ya wa owe. ⁷ Ido holiyobo ha nola makafo feto loto lonumibo, Pitao, sinoito idafa yo-hola hofoto no, lonumifa, ⁸ liwila oto ya lomuwobo, Wenabao, e'e, nemo idafa fuma ibo hiluwa ladámibo idafa ya námanobo ne, loto lomuwowe. ⁹ Lomuwoto, ya ha nolamakafo hofa feto loto lonumibo, Idafa ma Gotikafo li hiluwa lotaibo idafa yagunu hiluwa ladámibo ne, loto ladámo, loto lonumiye. ¹⁰ Feto lonumuto ido idafawa ya ayamaidana oto hamena tili (3) oloto pitoto ya ayalo ika oto liwila oto okulumauka yokiye.

¹¹ Ayalo ya we tili (3) makafo Sisaliakati idipi nemo minodo molaibo we ya numunalo minodo ya lo fedae. ¹² Lo fedato, Weuna yakafo emotinagi unune, lotoma haka loiti kiyámoto maina wilo, loto lonumito, mono weninane sikisi (6) yagi maina uto Koniliusi numunalau yau muki yowone. ¹³ Yowogeto, emokafo idafa oloto pi muibo mona ya lolumibo feito ne. Enisole yakafo numunalau oloto pito feto lomuibo, Hemo Yopa numudo idipi molageto Saimoni, huliya ma Pita ilimiti ato ¹⁴ ha lageto hemo ido weninaka yagi

holiyato, hawa yamo li nomudina wanogolaiye, loto lomuiye, loto lolumiye.

¹⁵ Feto lolumito, nemo ha apito lobiyodo ya Weuna Fele hana lemodoka lumibo yamaidana oto emotinadoka lumiye. ¹⁶ Lumito, Wenaba ha libomagunu hofa hane kiyoto emokafo feto libo, Yoni ya nogunu noku i betifa, Goti yamo Weuna Felegunu hemotina noku i betinaiye, loto libo ne. ¹⁷ Feito nenako, leimo Wenaba Yesu Kilisto holi hikito muwonibo Gotikafo Weuna Fele lumibo yamaidana oto biyagetoma ya nemo ya igaidana oto Goti, E'e, lomuto hanu hu betinobo ne? loto loga o betiye.

¹⁸ Ha libo holititi hanu munabo ha ma minámito, Goti ebola loti feto labo, Gotikafo eito feka wenina yagi nomudina wanae, loto lutina-hatina li elepa inabo mona bibo ne, loti lae.

Antiyoku numudo Yesu weninala nuba abo ha

¹⁹ Ena Sitifeni hofo fuliyabo hamenalo holi hikitabo wenina hena naba-naba holiyato, hen betiyato faiga upatoto uti Fonisia ebau, Saipulusi mikau ido Antiyoku numudo uwabo ya hala ukuwa Yuda wenina yako lobimo uwae. ²⁰ Feto feyafa, ido malekama Saipulusi ido Sailini ebalokati abo wenina yasi Antiyoku numudo uti Giliki wenina yagi Wenaba Yesu hala ukuwa lobimo uwae. ²¹ Lobimo uwabo Wenaba aubala ya mino betibo yagunu wenina naba-naba lutina-hatina li elepa iti Wenaba holi hikito muwae.

²² Holi hikito muwato Yelusalemuka monolo nuba o-o abo wenina ya hawa holiti Banabasi ya ilifi molato, Antiyoku numudo wiye. ²³ U fedoto

Goti aifa li dowa lo betibo mona ya wato lula-halau dowa loto holito, ya hamena-hamena Wenaba auba iti holi hikilo mutiko minalo, loto lobiy. ²⁴ Lobibo we ya we dowa neto lula-halau Weuna Felekafo mino fajito edaito, ido holi hikila naba ne. Ido wenina naba-naba idipito, Wenabadoka kelae.

²⁵ Ena Banabasikafo Solo ya witala anowe, loto Tasusi numudo uto ²⁶ li oloto pito, ilimito Antiyoku numudo liwila oto loto, melege mako wewa loitima ya monolo nuba o-o abo weninagi maina li nuba oti wenina naba-naba ya api itibitiibi minaiye. Ido hana Antiyoku numudo yalo Yesu ege molabo we ya Kilisto weninala ne, loti hulitina molae.

²⁷ Aya hamenalo polofeti malekama Yelusalemu numudoti loti Antiyoku numudo lo fedae. ²⁸ Lo fedabo minaguti we ma huliya Agabusi ya Weuna yakafo welalo molaito feto loto lobibo, Lomu mika negu-negu inagunu naba-naba oloto pinogolaiye, loto lobiy. (Ido inagunuwa naba-naba ya aliga hiyaba we wenaba Kolodiusi hamenala yalo ya oloto piye.) ²⁹ Ido Yesu ege molabo wenina yasi mono weninate Yudia minabo adina li faka lanune, loti eimotina muki idafatina yauti ma hona moloti binabo idafa ya li nuba ae. ³⁰ Feti binabo idafawa ya Banabasite Solote adinalo moloti, mono hiyabatina we ya biliyo, loti biti idipi molae.

12

Pita nala numuguti wina edaibo ha

¹ Ena aya hamenalo ya gamani hiyaba we wenaba Helotikafo monolo nuba o-o abo wenina ya hena naba binowe, loto malekama hidinalo-adinalo lito nalalo fulo betiye. ² Feto fe betito ya Yoni yalafo Yemusi ya mi fanagunu hofo fulilo, loto himiwe lobito hofo fuliyae. ³ Hofo fuliyato, ya Yuda wenina wati holi dowa loti holiyabo ya wa betito himiwela Pita yagi hinalo-analo liye. Libo Yuda wenina foli hamenatina ya beleti lifefe loti pupu libo idafa yisi molámoti aifa hofo hiti no-no abo foliwa yalo libo ne. ⁴ Lito, ya himiwe fo (4) minabo adinalo molaito ya hiyaba o edo minae. Ido mau muki yau himiwe fo (4) minae. Feti minato, Helotikafo Goti Uta O Betibo foliwa hulageto ya wenina muki nomudinalo li halo molo edanowe, loto hala kiye. ⁵ Hala kito, Pita ya nala numugu neto ido monolo nuba minabo wenina Pita yagunu holiti Goti auba iti lomulomu o minae.

⁶ Feto fe minato, Helotikafo, Leda wenina nomudinalo Pita li halo molo edanowe, loto holibo hamenalo yalo lubuka midipu igu yau himiwe loiti filiga-filiga minoti hiyaba o edaigu lusaku ya Pita uwo uno neto, ya auba ibo nala loiti ainigunu lifefe labo yakafo nala i edoti, ido nala numugu hanu hadeto ya himiwe malekama hiyaba oti minae. ⁷ Ena Wenaba enisolela ma haita lo oloto pito, nala numugu lamena naba-naba aito, ido enisolekafo Pita ulalo hofoto ilimikuto, Aloko sinoiyo, loto lomuito, ayalo ya Pita analo ya auba ibo nala wina oto mikalo limo iye. ⁸ Ido enisolekafo lomuibo, Ukalo owo holoito higalo inanibo idafa iyo, lomuito, hala meyalo molaiye.

Ido ukalo owo mulalo holoi anibo ya holoito nege ano, lomuiye. ⁹ Lomuito, nala numuguti Pita ege wito, Idafawa ya ona oloto pi nomámiye. Aifa wamoidana wa owe, loto hala kkiye. ¹⁰ Hala kito, loitima ya himiwe hiyaba o edoti minabo we ya fulo betiti uti, himiwe malekama hiyaba o edoti minabo yagi fulo betiti uti hanu gedibo ainigunu lifefe labo ya wenina numuna meya nabaloka unune, loti siyabo hanu yalo lo fedito hanuwa eimolakafu hanu sito, ya lumuti feka uti hanudo maina uwaido yaloti haita enisolema fulo edoto wiye.

¹¹ Utaito, ya Pitakafo holibo, Nemo onesa ya idafawa ya moda ona oloto pi numiye, loto holifele loto holiyowe. Ido Gotikafo enisolela ilifi nemodo moloto Heloti anauti ido Yuda wenina idafa nosámibofeto fe nedanigili hatina kiyagu yauti moda wina nedaiye, loto holiye. ¹² Feto loto holibo ya Yoni, huliya ma Maki, olafo Malia numunala yalo ya wenina nuba naba minoti Goti lomu minado ya uto ¹³ numudo hila feka hanudo hesoba iye. Hesoba ito, houba-naba olu ma huliya Loda yakafo hanu sinowe, loto aifa, ¹⁴ Pita nola ya holitoto lula-halau dowa loto naba holibo yagunu hanu siyámoto aifa liwila oto oluloto uto, Pita ya hanudo ne, loto lobifa, ¹⁵ ido, Nei-nei fito lane, loti lae. Feto loti lafa, ido, E'e, ona lobiyowe. Emo ya ona ne, loto ilalu huto lobito, emotina yasi, Enisolela ne, loti lae.

¹⁶ Feto lato, Pitakafo hanudo hesoba ilalu huto i neto, ya hanu siti wa edoti elegiyae. ¹⁷ Elegit minato, ya emokafo, Ha ladámilo, loto anagunu mebe-maba o bito ya Wenabakafo nala numugu

yauti ilimi feka itaibo mona lobiye. Lobibo ya Yemusigi ido hounatefo-mota yagi idafawa yagunu lobilo, loto lobito fulo betitoto eba maloka wiye.

¹⁸ Ena ho lito nala numugu himiwe yasi, Pita igau wiye? loti lo yaleka meleka oti ya holi nabababa holi minae. ¹⁹ Holi holiyato, Helotikafo lito ya auba iti moni wita edafa, li oloto piyámato, ya himiwe hiyaba o edabo ya loga-miga o betito ya hofo beti fulilo, lito feto fe betiyae. Feto fe betiyato, Heloti Yudia mikalo fulitoto Sisalia numudo uto yalo ne.

Heloti fulibo ha

²⁰ Heloti ya Taiya numudo weninate Saidoni numudo wenina moliya fito, weninawa yasi lutina-hatina li mako moloti emogi loyolalo-melo minanune, loti holiyae. Feto loti holiti, homu ya Heloti numuna hiyaba we Bilastusi adelo li faka lanaiye, loti uti hala liyae. Hala liyabo ya aya ebau Heloti hiyaba o betibo wenina wetina-idafa lumu-lumu anako emogi fina fiyámanune, loti you amena mona molo ledo, loti Heloti nedo unune, loti lae.

²¹ Feto lato, hamena molaibo aya hamenalo Helotikafo hiyaba we wehudi ekenila ya ito folomolalo amedoto minoto wenina ha lobiye.

²² Ha lobito, wenina yasi, Aiyo, emo ha libo ya wenina hatina minámiye. E'e, ya goti hala ne, loti ha naba lomo uwae. ²³ Feti ha naba lato, Heloti ya Goti ebola ladáminako, ayalo Wenaba enisolelakafo hofaito hosofa-lenipasi ula lulau

nato fuliye. ²⁴ Fulito, Goti hala ya u naba uto upatomo wiye.

²⁵ Ido Banabasite Solote ononatina liyaibo hulito Yelusalemukati loti Yoni huliya ma Maki ya ilimiti liwila oti aiye.

13

Banabasite ido Solote mono onodo idipi molabo ha

¹ Ido Antiyoku numudo yalo monolo nuba abo wenina minagu ya hala ukuwa dowa lo oloto molabo we ido ha mono api itibiyabo we minae. Aya wewa hulitina feito ne: Banabasi ne, ido Simeyoni ya huliya ma Nige ne, ido Sailinikati aibo we Lusiusi ya ne, ido Manaini ya emo hipa nebo hamenalo hiyaba we wenaba Helotigi maina minoto naba libo we ya ne, ido Solo ya ne. ² Feito Wenaba weudina-lutina-hatina muti wetina idafa námoti moi iti minabo hamenalo Weuna Felekafo, Banabasite Solote ononane linaiye, loto lobiyobo yama ya hemotina loitiwa ya fokiti hona molalo, loto lobiyobe. ³ Yagunu wetina-idafa námoti moi iti Goti lomutoti adinagunu atatinalo moloti idipi molae.

Banabasite Solote ya Saipulusi mikau hala ukuwa dowa lobiyabo

⁴ Weuna Felekafo feito loitiwa idipi molaito, ya uti Selusia numudo yoimaloka fedoti sipiku yoti uti Saipulusi mikau ya ho no lusaku nedo ya uti, ⁵ Salamisi numudo fedoti, Yuda wenina mono numunatinau Goti hala ya lo oloto molaito, ido Yoni yagi maina minoto ya adinalo li faka libo ne.

⁶ Feti nokafo li hona aibo mikau ya moni huloti u Pafosi numudo fedoti yalo ya Yuda we ma hifena lusa hi-hi aibo sugi polofeti ma huliya Ba-Yesu, ido huliya ma Elimasi ne, loto nebo wewa ya hatula aiye. ⁷ Wewa ya aya ebau hiyaba we wenaba Segiusi Paulusigi maina minaito hiyaba we wenaba ha mananau nebo we yakafo Goti hala ya holinowe, loto Banabasite Solote ha fulo betiye. ⁸ Ha fulo betifa, Elimasi ya huliya mona ya hifena lusa hi-hi aibo we loto ne. Wewa yakafo loiti ya uwotinafo bulito hiyaba we wenaba ya holi hikitibo monaleka yati li elepa i edanowe, loto onona liye, ⁹ Onona lifa, ido Solo, huliya ma Polo, ya lula-halau Weuna Fele mino faito edaibo yakafo Elimasi fefe loto wenu wa edoto feto lomuibo, ¹⁰ Hemo ya Satani olufola minane. Ido mona-fana fefe libo mona muki ya uwolafo minane. Ido hote iyanibo monagi, nosámibo idafagi yakafo ukau faitibo ne. Wenaba monala dowa ya li hopa omo uwanibo monaka ya fulitámanabe? ¹¹ Hemo feto fe minaninako, onesa Wenabakafo hofageto nomuga likoto minoto ya hamena ma yaloti fo libo ya wagámanogolane, loto lomuito, ayalo emodoka ya limugi ido midipu ibogi ya aito nomuna likaito anagunu hanu moni wita oto analo liti hanu ilibinabo wenina moni wita-wita o ne. ¹² Idafawa oloto pibo ya hiyaba we wenaba yakafo wa edoto ido Wenaba hala api ilibiyabo ha ya holito elegito holi hikitiye.

*Pisidia mikau Antiyoku numudo ya mono
onona liyaibo ha*

¹³ Ena Pologi maina moniyabo weninala yagi Pafosi numudo fulitoti sipiku hofa yoti uti Pamufilia mikalo Pega numudo uwato, yaloti ya Yoni fulo betito liwila oto Yelusalemu wiye. ¹⁴ Wito, Pega numudokati uti Pisidia mikalo Antiyoku numudo fedae. U fedoti Sabati yalo Yuda wenina mono numunatinau yoti amedoti minato, ¹⁵ ido wemakafo lo molaibo ha ido polofeti lufuwa iyabo ha yauti ya hito hulito mono numuna hiyaba we yasi ha fulo betiti feto lobiyabo, Mono weninate-motao, li auba i ledanaibo ha ya lobinune, loti holitima hawa ya lolomalo, loti lobiyae.

¹⁶ Feto lobiyato, Polokafo sinoito anagunu mebe-maba oto feto lobibo, Hemotina Isilaeli weninagi ido eito feka wenina Goti holiya holiyabo yagi ha lanogolobo ya holilo. ¹⁷ Lemo Isilaeli wenina Gotite yakafo lemo awatefo-mota holofate ya weuna fi betito, ido Isipika wau uti minabo hamenalo ya hipa yufa fito ya li nuba naba-naba i betito, aubala aubafoko libo yakafo ebawa yaloti idipito wibo ne. ¹⁸ Feito idipito hafali mikalo wito melege foti (40) yalo ya minomo uwabo weninawa mona nosámibo molafa, hiyaba dowa loto o betimo wibo ne. ¹⁹ Feito ya ido Kenani mikalo wenina afu monalo-monalo seweni (7) ya minabo ya hofo betito mikatina ya lito weninala bibo ne. ²⁰ Bito, ya minomo uwabo melege fo hadeti fifiti (450) yaidana li fuloti minabo ne.

Feito minotiti weninane ya hiyaba o betinae, loto hiyabatina we ya li oloto pi biyobo polofeti Samuweli hamenalalo wiye. ²¹ Ido aya hamenalo ya Isilaeli wenina yasi Goti feto loti loga o edabo,

Hiyabate we wehudi hiyaba o ledanaibo we ma lumunabe? loti loga o edato, Benisamini yufa figu yauti ya Kisi hipala Solo ya li oloto pi bito wewa hiyaba o betibo melege foti (40) ya wiye. ²² Feito hiyaba o betito, aliga Gotikafo Solo li fulo edoito ya Defiti hiyabatina we wehudi mino betinaiye, loto li oloto pi biye. Bibo we yagunu feto libo, Yesi hipala Defiti hala kibo ya nemo hane kiyobo yamaidana oto nenako, feto anaiye, loto nemo lune-haneu holiyobo idafa muki ya meyalo molanogolaiye,

loto ha mono lufuwau (Sng 89:20) ya nebo ne.

²³ Fetototo ido lo molo ledaibo hala ya hulawa inaiye, loto wewa yufa figu yauti lemo Isilaeli wenina li nomude waibo we Yesu ya lumibone.

²⁴ Ido homu Yesu ámibo hamenalo Yonikafo Isilaeli wenina muki lutina-hatina elepa iti mono noku i hulanae, loto lo oloto molomo wibone. ²⁵ Ido mono ononala ya hulanogolaito ya emokafo fetototo loga o betibo, Hemotina holiyabo ya nemo hema ne, loti holiyae? Nemo wewa ya minámowe. E'e, aliga anaibo we ya nemo efo yamo hinalo ibo idafala li fulo edanobo ya fefe ladámanogolaiye, loto lobiyeye.

²⁶ Mono weninane-motao, hemotina Abalahamu ouwamela-mota minabo yagi hemotina eito feka wenina Goti holiya holiyabo yagi lemodo hawa li nomude wanaibo ha ya fulo ledaibo ne. ²⁷ Yelusalemuka minabo weninagi, ido hiyabatina wegi ya Yesu fefe loti wa edámabone. E'e, ido aya weninawa ya Yuda mono numunatinau Sabatiku-Sabatiku ya polofeti lufuwa iyagu yauti hitoti holiti fe minabo wenina ya Yesu

sigiya lomuwado ayalo ya polofeti ha labo ya li ibo ne. ²⁸ Weninawa Yesu hofo fulinabo ha ya wita abo li oloto piyámafa, hofo fulilo, loti Pailati ilalu huti lomuwabo ne. ²⁹ Ido emogunu polofeti yasi ha mono lufuwau iyabo idafa muki yama fe edo huloitato, ege molabo we yasi hono ula ya yá yofoloti liti uti hefana lulau molo edabo ne. ³⁰ Molo edafa, Gotikafo fuliguti li sinoi edaiye. ³¹ Li sinoi edaito, ido homu Yesu hofo fuliyámabo hamenalo Galili mika fulito Yelusalemu wibo hamenalo emogi maina uwabo wenina ya Yesu fulitoto hofa sinoibo we ya hamena abi loto oloto pito wa edae. Onesa aya weninawa yasi lemo Isilaeli weninate Yesu hala ukuwa lo oloto molo-molo lobiyae.

³² Yesu hala ukuwa dowa ya lobiyone. Gotikafo Yuda weninate awatefo holofate-mota ya binowe, loto aidena auba ito lo molo bibo yama ³³ Yesu fuliguti li sinoi edaido yalo ouwametina-mota minonibo yagi eito feka weninagi auba ito lo molo bibo hala onesa moda li hulawa o ledotaiye. Yagunu Gotikafo feto loto libo,

Nemo ya onesa hemo hedoto, ya neimo Hipane ya minane,

loto ha mono lufuwau (Sng 2:7) ya nebo ne.

³⁴ Ido Gotikafo Yesu fuliguti li sinoi edainako, ula aubala lilitámanaibo ne, loto hawa ya onae, loto libibido ha ma Goti ya feto loto libo,

Nemokafo homu Defiti fele idafa dowa ona nebo idafa yama humunowe, loto

lo molobo idafawa yama hemotina binowe,

loto ha mono lufuwau (Ais 55:3) ya nebo ne.

³⁵ Yagunu eba malekama feto libo,

Hemokafo fele we ya uka aubala lilitámanaiye,
loto auba ito lane,

loto ha mono lufuwau (Sng 16:10) ya nebo ne.

³⁶ Ido Defiti hofawa nebo hamenalo ya Goti halalo
meyalo moloto weninala minagu ya onona limo
uto fuliyageto awalafo-mota molo betiyagu ya
molo edato hono ula lilitibo ne. ³⁷ Nefa, ido
wewa me ya ya Gotikafo li sinoi edaibo we ya
hono ula lilitámibo ne. ³⁸ Yagunu weninane-
motao, Yesu idafa feyaibo yakafo lifimate ya hilili
o ledaibo ha ya lo oloto molo biyonibo ya holinig-
ilae, loto holiyone. ³⁹ Ido Mosesese lo molaibo ha
yakafo nosámibo mona-fana muki hilili o ledoto
monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledaibo
ogofuwámibo yama wewa yakafo holi hikitabo
wenina muki ya lifimatina hilili o beti huloto
monatina fefe libo wenina minae, loto lo betibo
ne. ⁴⁰ Ido polofeti lo molabo ha ya hemotinaloka
bitanaiye, loto watí monilo. Hawa ya feto labo,

⁴¹ Hemotina Goti hamana hiyabo wenina ya ho-
lilo. Nemokafo hemotina minabo hame-
nalo idafa feyanobo yama makafo idafawa
lobibo neko, holi hikito umámadi ne.
Idafawa feyanobo ya hemotina watí hatina
loití-loiti kiti u hopa wilo.

loti ha mono lufuwau (Hab 1:5) ya nebo ne, loto
Polokafó lobiyé.

⁴² Ena Polote Banabasite Yuda wenina mono
numunatina fulitoti unigilaido wenina yasi feto
lobiyabo, Hofa Sabatiku ya liwila oti loti ha magi
onu iti lolumunaiye, loti lobiyae. ⁴³ Lobiti wenina
nuba naba mono numunatinauti lumuti Yuda
wenina abi loti ido eito feka wenina Yuda mono

auba iti holiyabo yagi Polote Banabasite egetina uwato, loitiwa yasi hatina liti Goti aifa li dowa lo ledaibo monala ya fulitámoti li hikito minalo, loti lobi minaiye.

⁴⁴ Ena Sabati ma aito, wenina abi loti numuna meya nabau minabo ya Wenaba hala ya holinune, loti loti nuba naba minae. ⁴⁵ Nuba naba minabo ya Yuda wenina yasi wa betiti wauwa liti, Polo ha libo ya i fuko edoti hamana hiyae.

⁴⁶ Feto feyato, Polote ido Banabasite holitina holiyámoti feto lobiyabo, Yuda wenina Goti hala homu lobinune, loto moda lobitoto nefä, hawa holi hikito umámoti metina muwabo heimotina ya nomude hofawa minowa-minowa oto minomo yonubo ya ogofuwámone, loti lanako, lemo ya fulo betito eito feka wenina minado yalo unogoloiye. ⁴⁷ Yagunu Wenabakafo feto libo

Nemokafo hemotina mikau-mikau uti li nomudina wanabo ha lobinae, loto eito feka wenina lutina-hatina lamena o betinabo weninane ya idipi molowe,
loto ha mono lufuwau (Ais 49:6) ya nebo ha auba ito lolumiye, loto lobiye.

⁴⁸ Ido eito feka wenina hawa ya holiti lutina-hatinau dowa loti holiti Wenaba hala ya dowa ne, loti labo weninawa ya nomudina hofawa minowa-minowa oto minomo yonigilae, loto weuna fi betitaibo wenina ya holi hikitae.

⁴⁹ Ido mikau-mikau ya Wenaba hala upatoto wifa, ⁵⁰ ido Yuda wenina yasi Goti holiya holiyabo wenipa hulitina nebogi ido numudo wenabatina

yagi sebatinau fali witunu iyato, Polote Banabasite hamadina hiti li hena naba fe betiti ebatinaloti heni fulo betiyato uwaibo ne.⁵¹ Heni betiyanako, ya wewa loiti hidinalo huwopa itili fuloti Aikoniyamu numudoka uwaiye.⁵² Uti Yesu ege molabo wenina ya ake naba-naba iyato, ido Weuna Felekafo lutina-hatinau mino faito betiye.

14

Polote Banabasite Aikoniyamu numudoka mono lobibo ha

¹ Ena Aikoniyamu numudo Polote Banabasite ayaida oti Yuda wenina mono numunatinau yoti lo oloto molo biyaito, wenina abi loti Yuda weninagi eito feka weninagi ya ha laibo holiti holi hikitae. ² Feto feyafa, Yuda wenina holi hikitabo yasi eito feka wenina sebatinau fali witunu iti Yesu weninala yagunu sebatina hala-kala lageto holi nosámibo binae, loti hatina fiyae. ³ Feito Polote Banabasite ya aya ebawalo ya hamena fana minoti holitina holiyámoti Wenaba yagunu auba iti lobimo uwaiye. Feto fe minaito, ya Wenabakafo aifa li dowa lo betibo hala holinabo wenina hawa ona hulako ne, loto holinigilae, loto aubala itibibo idafa mona-mona li oloto pi binaibo auba ya we loitiwa biye. ⁴ Bito, numuna meya nabau minabo wenina fokiti malekama ya Yuda wenina emotinadoka kelato, ido malekama ya aposolodoka kelae.

⁵ Feto kelato, aliga eito feka weninagi, Yuda weninagi hiyabatina we yasigi we loitiwa li hena bito hefanagunu hofo beti fulinune, loti hudawatina hi minae.

⁶ Feti hudawatina hi minato, Polote Banabasite hawa ya holititi holi uti Likonia mikalo u fedoti Listila numudo ido Debe numudo ido numuna eba ma mino selo keloto nebo ebau yagi moniti ⁷ hawa ukuwa dowa ya lobimo uwaiye.

Listila numudo Polote Banabasite lo oloto molaibo hatina

⁸ Ido Listila numudo yalo we ma olafo houmalauti hina galidibo ya hanu ogofuto moniyámibo we ma ne. ⁹ Aya wewa ya Polo ha lobibo ya holi neto, Polokaf fefe loto wa edoto holibo wewa ya Yesu holi hikito muito, li faka lo edanaiye, loto holito ¹⁰ ya sula fito feto lomuibo, Higa lala ito sinoiyo, loto auba ito lomuito, ayalo satomo akaisa ito apito hanu moniye.

¹¹ Hanu monito, ido wenina mau naba yasi Polo idafa feyaibo ya wati ha naba loti feto labo, Aiyo, goti ya wenina ute yaidana oti buliyabo ya lemodoka lomae, loti Likonia hatinalokati ha naba loti lae. ¹² Ena Banabasi ya sugi goti huliya Susi ne, loti molae. Ido Polo ha lo fukoto lollo aibo yagunu sugi goti huliya Hemesi ne, loti molae. ¹³ Ido sugi gotitina Susi mono numunala ya numuna meya naba hilala feka ya ne. Ido sugi goti Susi sokila hi muibo wegi, ido wenina maugi aposolowa loiti sokila hi binune, loti holianako, yagunu sokila hi binaibo wekafo bulumakau wewagi ido ekeni idafa-adafagi lito numuna meya naba hanu welalo ya aiye.

¹⁴ Feito feyaifa, aposolo Banabasite Polote hawa ya holiti utinalo owo ya fekaliti wenina naba mau minabo ya lusanigu oluloti loti ha naba loti laibo, ¹⁵ Aiyo, hemotina nedafaito idafa ya

fe minae? Lemo ya aifa we hemotina yaidana oto minoiye. Lemo ya hawa ukuwa dowa ya lo oloto pi bito hemotina sugi goti hopa idafa holi muwabo ya fulitoti li elepa iti, Goti nomuna hofawa nebo we mika okulumma, ho no ido idafa-adafa mona-mona yau nebo ya li oloto pibo wema ya kelanae, loto lobiyoiye. ¹⁶ Homu aidena emokafo wenina ya heimotina monatina ya molanae, loto waitaibo nefä, ¹⁷ eimola monala ya moda li oloto pi lumiyé. Emo ya okulumauti ho fulo betito ido idafa hifiyabo ilawa hula lanaibo hamenalo wetina-idafa ya binako, yagunu idafawa feto feyaibo yakafo hiyaba dowa o betibo monala ya itibiye. Itibito, hemotina watilutina-hatinau ake naba-naba iyae, loto lobiyaiye. ¹⁸ Feito lobiyaifa, ido weninawa yasi we loiti ya sokila hi binogolone, loti ilalu huwato, ido Polote Banabasite, hosa naba fiti, E'e, loti lo fuko betiyaiye.

Polo hefanagunu hofabo ha

¹⁹ Ena Antiyoku ido Aikoniyamu numudokati Yuda wenina ma loti wenina hatina liyato, hefana fuloti Polo hofae. Hofabo ya fulitaiye, loti holiti ula ya ika oti numuna meya naba hilalauti liti feka uwae. ²⁰ Liti feka uwafa, ido ege molabo wenina loti li hona o edato, hofa sinoito numuna meya nabau liwila oto uto leda ya Banabasite Debe numudo uwaiye.

Loitiwa liwila oti Antiyoku numudo Silia ebau uwaibo ha

²¹ Ido Polote Banabasite hawa ukuwa dowa ya Debe numudo lo oloto moloti, wenina abi loti li

Yesu ege molo betiyaiye. Ena liwila oti Listila numudo, ido Aikoniyamu numudo, ido Antiyoku numudo lo fedaiye. ²² Lo fedoti ya Yesu ege molabo wenina auba iti holi hikito mutiko minanae, loti apito lobimo uwaiye. Apiti lobibo ya fetolabo, Leimo ya Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hilalau yonune, loto holinubo ya mikalo meu homu ya hena abi loto ya holinubo ne, loti lobiyaiye. ²³ Feto lobiti Polote Banabasite, Monolo nuba abo wenina maunigu-maunigu yauti mono hiyaba we minanae, loti we malekama wa molo betiti ido wetina-idafa moi iti minoti, Goti lomulomu minotiti hiyabatina wewa Wenaba ya holi hikito muwabo we ya analo ya molae.

²⁴ Analo moloti Pisidia mikalo monimo uti Pamufilia mikalo yalo uti, ²⁵ Pega numudo minabo wenina ya hala ukuwa lobititi Atalia numudo lumuti, ²⁶ yaloti sipiku yoti uti Antiyoku numudo uwaiye. Antiyoku uwaibo ya homu mono wenina ya wewa loiti mono onona linaibo Goti aifa lidowa lo betiyageto ononala linaiye, loti Goti analo molato, uti ononawa limo utiti hulageto liwila oti hofa aya ebau aiye. ²⁷ Lo fedoti Polote Banabasite yasi mono wenina ya li nuba o betiti Gotikafo we loitiwa adinalo li faka loto auba i betito mono onona liyaibo ha lobiti, ido eito feka wenina holi hikitabo hanu si betibo ha ya lobiyie. ²⁸ Feito lobiti Yesu ege molabo weninagi hamena fana maina minae.

15

Kanisole Yelusalemuka nuba minabo ha

¹ Ido wemoli malekama Yudia mikaloti loti Antiyoku numudo fedoti Yesu mono weninala feto loti api itibiyabo, Hemotina Mosese lo molaibo hala yauti api libibbo mona ya meyalo moloti Goti anela utinalo fukámanabo ya li nomudina wagámanabo ne, loti api itibi-itibi fe minae. ² Feti itibiyananako Polote Banabasite weninawagi auba iti moliya naba fiyae. Hawa yagunu Yesu weninala yasi Polote Banabasite maina holi hikitabo wenina magi ya hona moloti aposolo ido mono hiyaba we minadoka ya uti hama idafa api itibiyabo ha yagunu loyolalo-melo minanigilae, loti Yelusalemuka idipi molato uwae.

³ Feti mono wenina ya idipi molato uti Fonisia ebalo ido Samalia ebalo monimo uti eito feka wenina lutina-hatina li elepa iyabo mona yagunu lobi-lobi omo uwae. Hawa ya Yesu mono weninala holiti lutina-hatinau dowa loti naba holiyae.

⁴ Lutina-hatina dowa lito, ido Polote Banabasite ya Yelusalemuka u fedito, Yesu mono weninalagi, ido aposologi, mono hiyaba wegi yasi aiyo-weiyo naba lobiyato, Gotikafo ononane linaiyé, loto mino betito ononala liyabo ha ya lobiyaiye. ⁵ Feto lobiyato, holi hikitabo wenina ma Falisi we minaguti emotina yasi sinoiti feto labo, Eito feka wenina Goti anela utinalo fukoti Mosese lo molaibo ha li meyalo molalo, loto auba ito lobinune, loti lae.

⁶ Feto lato, ya aposologi mono hiyaba wegi hawa ya fokito holinune, loti li nuba oti ⁷ hamena fana ha lo yaleka meleka o minato, Pita sinoito feto lobibo, Weninane-motao, homu Gotikafo eito feka wenina ya hala ukuwa lo oloto molageto ya

holiti holi hikito numunae, loto hemotina minagu yauti nemo ya weuna fi nedotaibo mona yama moda holi minabo ne. ⁸ Goti lute-hateu wa-wa aibo wekafo holibo ya eito feka wenina holi hikito numunabo weninane minae, loti ya holinae, loto Weuna Fele lumibo yamaidana oto biye. ⁹ Feito bibo ya mona eito molo betito, ido mona eito molo ledámiye. E'e, moda holi hikito muwanako, lifimatina ya hilili o betiye. ¹⁰ Feto nebo nenako, hemotina nedafaito Goti lula li hala-kala lo edae? Lemogi ido awatefo-motagi hena ya mofunubo ya ogofuwámonibo henawa ya nedafaito li mofu betiyae? ¹¹ E'e, feito minámiye. Wenaba Yesu Kilisto ya aifa li dowa lo ledaibo monala yakafo li nomude waibo yaidana oto weninawa yagi li nomudina waiye, loto holi minone, loto lobiye.

¹² Feito lobito, mau minabo muki ya hameme oti minato Gotikafo Polote Banabasite bito ya aubala itibibo idafa ya eito feka wenina minagu li oloto pi betibo ha Polote Banabasite lobiyaito holi minae.

¹³ Ha lobi hulito Yemusikafo feto loto lobibo, Mono weninane-motao, ha lobo ya holife fe loti holilo. ¹⁴ Gotikafo ya nemo weninane minanae, loto homu ya eito feka wenina minaguti eimola weninala weuna fito hiyaba o betibo mona ya Saimonikafo lolumito holiyone. ¹⁵ Ido polofeti yagi ha ayamaidana feto labo,

¹⁶ Wenabakafo ha wase ito feto loto libo, Aliga nemo liwila oto loto Defiti numunala lukoto lumibo ya hofa huto numunala u hopa wibo ya lifefe lanowe.

¹⁷ Yagunu wenina malekama yagi ido eito feka wenina neimo weninane minanae, loto lo molobo wenina yagi ya Wenaba wita anabo ne. Ido eito feka wenina neimo weninane minanae, loto Wenabakafo idafawa feto feyaibo ne, loto ¹⁸ Wenaba homu aide-nati idafawa holibo we yakafo feto libo ne, loti ha mono lufuwau (Amo 9:11-12) ya nebo ne.

¹⁹ Yagunu hane-mananeu holiyobo ya eito feka wenina yasi elepa iti Gotidoka uwabo wenina ya hena biyámanune, loto holiyowe. ²⁰ Hena biyámoto ha fulo betito feito lobinune, Hobahobina sugi gotitina biyabo ya námilo. Ido hopa li unámilo. Ido idafa henobalalo ipili iti hofo fuliyabo ya námilo. Ido lunu yagi námilo, loto lufuwa i fulo betinune. ²¹ Yagunu aidenauti numudo-numudo Mosese hala ya lo oloto molo minato, ido onesa ya ayaidana oto muki Sabatiku-Sabatiku Yuda wenina mono numunatina negu-negu ya hitoto holi-holi o minone, loto lobiye.

Eito feka wenina holi hikitabo ya kanisole wenina yasi lufuwa i fulo betiyabo ha

²² Ena aposolo ido mono hiyaba wegi maina mono wenina mau naba muki yagi ha lo fukoti minagu yauti we loiti ma li oloto piti, Polote Banabasitegi maina Antiyoku numudo unae, loti mono wenina hiyabatina we ya huliya Yudasi huliya ma ya Basabasi, ido we ma huliya Sailasi ya li oloto piti lufuwa iti biyato liti uwae.

²³ Uwato, lufuwa i fulo betiti feto labo, Aiyo, lemo aposolo ido mono hiyaba we ya mono weninatina minonibo yasi hemotina eito

feka wenina ya Antiyoku numudo minabo, ido Silia ebau minabo, ido Silisia ebau minabo, ya setinane, loto aiyo-weiyo ha fulo betiyone.

²⁴ Ena wenina ma lemodokati uti hemotinaloka u fedoti ha labo yakafo lutina-hatinau fiti hatina-manadinau ya li hopaitae, loti labo ha ya holiyone. ²⁵ Aya hawa ya holito li nuba oto ha lo fukoto lute-hate li mako moloto we malekama weude fito wewagi Polote Banabasite lute-hate biyonibo wegi maina hemotinaloka idipi molone. ²⁶ Wewa loiti ya Wenaba Yesu Kilisto ononala liyainako, yagunu wenina hofo beti fulinune, loti lalafu ae. ²⁷ Yagunu Yudasite ido Sailasite yasi wetinagunu ha lufuwa i fulo betiyonibo yaidana oto lobiyato holinigilae, loti idipi mologeto uwae.

²⁸ Ido lemogi Weuna Felegi ya hena magi li mofu betiyámanune, loto fefe loto holiyonibo yagunu mona feti lobinubo ya meyalo molalo. ²⁹ Ido sugi goti ya wetina-idafa hofo hi biyabo ya hemotina moi iti námilo. Ido lunu yagi moi iti námilo. Ido idafa ma henobalalo ipili iti hofo fuliyabo yagi moi iti námilo. Ido hopa-napa li unabo mona yagi molámilo. Hemotina idafa-adafawa ya ekei oti moninabo ya dowa ne. Modae, loti ha lufuwa i fulo betiyae.

³⁰ Wemolima ya idipi molato, uti Antiyoku numudo ya lumuti mono wenina muki li nuba o betiti, lufuwama ya biyato, ³¹ hitoti holiti li

auba i betiti fulabo lufuwa yamagunu lutinahatina dowwa liye. ³² Feito Yudasite Sailasite ya polofeti minoti ya wenina ya li aila i betiti li auba i betinune, loti ha naba lobi minaiye. ³³ Wewa loiti ya hamena fana Antiyoku numudo minaito ya Yesu mono weninala yagi you amena mona ya mino betinaiye, loti wenina idipi molabo weninaloka ya liwila oto unaiye, loti idipi molae. [³⁴ Idipi molafa, Sailasi ya aifa meleka minanowe, loto aifa ne.] ³⁵ Ido Polote Banabasite Antiyoku numudo minoti yalo emotinagi wenina malekamagi Wenaba hala api itibiti lo oloto molumolo o minae.

Polote Banabasite houna iyaibo fuko filigafiliga aibo ha

³⁶ Ena aliga Polokafo Banabasi feto lomuibo, Numudo-numudo uto Wenaba hala lo oloto biyonibo ya mono weninate holi hikito muwabo monatina wa betinoiye, loto liwila oto unune, loto lomuito, ³⁷ Banabasikafo Yoni huliya ma Maki yagi ilimito maina unune, loto holifa, ³⁸ ido Polokafo emogunu holibo ya Pamufiliaka fulo ledoito wito lemogi maina onodo aguwámoniboma nenako, iliminoibo ya fefe ladámanogolaiye, loto holkiye. ³⁹ Feito holibo yagunu moliya naba fiti, wewa loiti ya fokiti eito-eito uwaito, Banabasikafo Maki ilimito sipiku yowaito Saipulusi ebau ya uwaiye. ⁴⁰ Ido Polokafo Sailasi ya ilimito maina uwaito, ya mono wenina yasi Wenaba aifa li dowwa lo ledaibo monala ya hemotina unaido maina mino betinaiye, loti lobiyato, ⁴¹ Silia ebau ido Silisia ebau

yau moniti monolo nuba o-o abo wenina ya li auba i betimo uwaiye.

16

Timotite Polote maina uwaibo ha

¹ Ena Polo ya Debe numudo fedoto, uto ya u Listila numudo fedito, yalo Yesu ege molaibo we ma huliya Timoti ya ne. Hipawa olafo ya Yuda wena holi hikito muibo wena ya ne. Ido melafo ya Giliki we ne. ² Ido mono wenina Listila numudo minabo ido Aikoniyamu numudo minabo yasi hipawa monala dowa loto wa-wa edabo ne. ³ Ido hipawa Timoti ya Polokafo ilimito unowe, loto holibo ya Yuda wenina muki mika yalo minabo yasi melafo ya Giliki we ne, loti holiyabo yagunu Polokafo Goti anela ulalo fuko edaiye. ⁴ Fuko edoto ya numudo-numudo monimo uti aposolote mono hiyaba wete Yelusalemuka minabo yasi, Feto feyanae, loti labo ha ya lobiti, hemotina hawa ya li meyalo molalo, loti holi hikitabo wenina ya lobimo uwaiye. ⁵ Feto lobiyato, ya monolo nuba o-o abo wenina holi hikitina ya aubafoko lomo yoito, ya ido hamena-hamena wenina ma loti onu itiko minae.

Polokafo Masedonia we ya wamoku wa edaibo ha

⁶ Ido Polo maina moniyabo wininagi Esia ebau uti, hala lobinune, loti feyafa, Weuna Felekafo hanu ya hu betito, Filigia ebau ido Galesia ebau ya numuna meya nedo-nedo monimo uwae. ⁷ Monimo uti Misia eba onuwalo ya utiti Bitinia ebau ya unune, loti holafa, Yesu Weuna yakafo

hanu hu betito,⁸ ya Misia uta moloti Tolowasi numudo lomae.⁹ Lumuti yalo lubuka Polokafo idafama wamoidana waibo ya we makafo feto lomuibo, Hemo ya Masedonia ebateu ya loto adelo li faka lananiyo ano, loto auba ito lomuiye.¹⁰ Feto lomuito, Polo ya wamoidana waito, lemo ya Gotikafo hawa ukuwa dowa ya lobinae, loto Masedonia ebau lilifi molaiye, loto holiyoninako, yagunu unune, loto ayalo ya huwamenate li hememu one.

Lidia lula-hala li elepa ibo ha

¹¹ Lemo sipiku yoto Tolowasi eba ya fulitoto fefe loto u yoila Samotelesi ebau ho nokafo li hona aido ya fedoto, ido uto ledra ya Neyapolisi numudo ya u fedone.¹² Fedoto sipikuti lumuto u Filipai numudo u fedone. Homu aya ebalo ya Lomu wenina ya fedoti numuna meya naba hu unabu ebawa Masedonia mikau Filipai ya huliya nebo numudo yalo hamena malekama minone.

¹³ Ido Sabatiku ya numuna meya naba ya fulitoto no nabalo uto Yuda wenina ya Goti lomulomu abo eba nefe? loto holito ebawalo ya uto amedoto yalo wenipa nuba oti minabo ya ha lobiyone.¹⁴ Ha lobiyogeto, wenipa holiyagu yauti eito feka wena ma Goti weuna-lula-hala muibo wena huliya Lidia ya Taiyataila numudo yalo lafo-lafo dowa-idafa luta-hisi libo idafa yalo hefana onona libo wena yakafo ha lonibo ya holiyeye. Holito, Wenabakafo wenawa lula-halau onona lito, Polo ha lobibo ya holito holifele loto holito holi hikitkiye.¹⁵ Holi hikitibo wena yagi ido weninalagi noku iyado ya emokafo lolumibo,

Hemotina ya nemo Wenaba holi hikito muiye, loti holitima ya numunaneu yoti minanae, loto auba ito lolumito, O, loto yowonibo ne.

Polote Sailasite nala fiyaibo ha

¹⁶ Hamena ma Yuda wenina Goti lomu-lomu abo ebalo ya unune, loto uto houba-naba olu ma Satani himiwela mino edaibo ya hatula one. Satani himiwela yakafo oluwa welalo ha molaito, faluku aibo ha ya lo oloto molo-molo aito wenina yasi ha libo ya holinune, loti meina fi-fi ato, oluwa yawala ya hefana wa nabo we buliyabo ne. ¹⁷ Oluwa yakafo Polokele lemogi lege-lego loto ha naba loto feto libo, Wemoli yaleka yasi li nomude wanabo mona yagunu lobi-lobi minabo ya akaisa yoto nebo we houba-naba wela minae, loto ha naba loto lobi-lobi o ne. ¹⁸ Feito hamena-hamena ya ilalu huto lo-lo fe neto Polokafo eleka fito elepa ito Satani himiwela feto lomuibo, Nemo Yesu huliyalo lohomowe. Hemo ya olu lulau yauti yoto uwo, loto lomuito, ayalo ya fulo edoito wiye.

¹⁹ Ena olu yawala wemasi hefana naba liti nuba abo mona ya hulibo yagunu holiti Polote Sailasite adinalo-hidinalo liti ika-ika oti, maketilo yalo hiyaba we nuba oti minado idipiti uti, ²⁰ ha li fefe lo-lo abo we nomudinalo ya li sinoi betiti feto lobiyabo, Yuda we loiti ya numunatelo loti lute li hopa o ledoti ²¹ mona ma api lilibiyabo ya lemo Lomu wenina ya lito meyalo mologetoma ya lo molaibo hate ya fukanubo ne, loti lae. ²² Feto lato, wenina nuba naba minabo yagi we loiti ya apiti hofo beti minato, ha li fefe lo-lo abo we yasi utinalo owo li fuloti inafagunu hofo betilo, loti

lobiyae. ²³ Feto lobiyato, inafagunu hofo betiti idipiti uti nala numugu yau fulo betiti, nala numugu hiyaba we ya feka utanaiye, loto hiyaba o, loti aubafofo loti lomuwae. ²⁴ Lomuwato hiyaba we yakafo ha labo ya holito wewa loitima idipito uto ofugu nala numuna lulau lusaku ofugu yau fulo betito ya yá naba odoti fukabo ya hidinalo li hiki lo betiye.

²⁵ Ena luwaila akaila ya Polote Sailasite Goti lomuti mono nama loti ebola laito nala fiyabo we malekama ya notina holi minato, ²⁶ ena mima naba haita aito, nala numuna lagi ya momoga oto, ido nala numugu hanu muki ya haita aifa si godito, nala fiyabo we muki adinalo-hidinalo auba ibo nala ainigunu lifefe labo ya nala iyabo ya muki hololofa oto mikalo limo iye. ²⁷ Limo ito, nala numugu hiyaba wekafo uwo unaiguti sinoito, hanu muki sito godibo ya wato, Aiyo, nala fiyabo we ya holi utae, loto holibo yagunu mila naba ya hebelauti ika oto eimola ula ya hofo fulinowe, loto aito ²⁸ Polokafo sula fito lomuibo, Uka li hopaitámo. Lemo muki me ya ya minone, loto ha naba loto lomuiye. ²⁹ Lomuito, hiyaba we ya le itano, lomuto Polote Sailasite minaido oluloto loto hidinalo hina obula fito ula ololo aiye. ³⁰ Ena numuguti idipito feka uto lobibo, We hofawe, nemo igaidana feyoto li nomune wanaibo ne, loto loga o betiye. ³¹ Loga o betito, liwila oto laibo, Wenaba Yesu holi hikito munanibo ya li nomuga wanaibo ne. Hemogi weninakagi ya feto feyalo, loto lobito ³² emogi weninalagi Wenaba hala ya lobiyie.

³³ Ido aya hamenalo luwaila ya idipito uto utinalo mainafa fiyaibo ya no i betito, ido emogi ido weninalagi ya mono noku i betiye. ³⁴ Mono noku i betito, we loitima idipito numunalau yoto wetina-idafa hofo hi betito, weninalagi Goti holi hikito muwabo yagunu ake naba-naba iyae.

³⁵ Ena ho libo ya ha li fefe lo-lo abo we yasi himiwe hiyaba we ya nala numuna hiyaba we nedo yalo uti we loiti nalauti wina betiyo, loti lomuilo, loti idipi molae. ³⁶ Idipi molato, uti lomuwato, nala numuna hiyaba wekafo holito Polo feto lomuibo, Ha li fefe lo-lo abo we yasi hemote ido Sailasite nalauti wina betiyo, loti ha fulo nedanako, yagunu onesa ya nala numugut lumuti holoti wiliyo, lobiye. ³⁷ Feto lobifa, Polokafo himiwe hiyaba we feto lobibo, Lemo ya Lomu wenina ona minoifa, hate holiyámoti wenina nomudinalo mainafagunu hofo ledoti nala numugu fulo ledoti aboma nenako, onesa ya lemo faluku oti lilifi molanigili lafe? E'e, feito aguwámanoije. Eimotina loti lilimi feka ledalo, loti lobilo, loto lobiye.

³⁸ Ha lobibo holiti uti ha li fefe lo-lo abo we lobiyato, Polote Sailasite Lomu we ona minaiye, loti holiyabo yakafo holi bito, ³⁹ we loiti minaidoka loti feto lobiyabo, Lemo feto feyonibo yagunu miluma holiyone, loti nala numugu yauti idipi feka moloti numuna meya naba melo ya fulitoti wiliyo, lobiyae. ⁴⁰ Feto lobiyato, Polote Sailasite nala numugu fulitoti Lidia numunalau ya uti monolo nuba o-o abo wenina ya li nuba o betiti auba i betinaibo ha ya lobiti fulo betiti uwaiye.

17

Tesalonaika wenina yasi Polote Sailasite hofo betinigilabo ha

¹ Polote Sailasite ya uti Amifipolisi numudo u fedoti yaloti ya u Apolonia numudo ya u fedaibo ido yaloti u Tesalonaika numudo u fedaito, yalo ya Yuda wenina mono numunatina ma ne. ² Ido Polokafo Yuda mono numugu yoi-yoi aibo monala ya moloto Sabati foliwa hamena tili (3) yalo mono numugu yoto weninagi nuba abo ya mono lufuwa yauti hitoto api itibibo ³ Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya ula ogofu naba holito fulitoto sinoiye, loto ya Goti hala lufuwa iyagu ya fetolibo ne, loto api itibito fetolobibo, Yesu hala ukuwa lobi-lobi obo wewa ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya ona ne, loto lobiyeye. ⁴ Feto lo oloto bito, Yuda wenina malekama ya hawa holi hikito muti Polote Sailasitedoka kelato, ido Giliki wenina Goti holiya holiyabo wenina abi yagi ido wenipa ma hulitinagi wena abi yagi ayaidana oti loiti yaleka u kelae.

⁵ Feto feyafa, Yuda we yasi fetofeyabo yagunu ya wauwa liti lutina-hatinau nosámibo holiti ya maketilo uti wenina mona nosámibo fe-fe oti moniyabo ya li nuba o betiti, emotinagi numuna meya nabau uti fina finune, loti sebatinau fali witunu iti, oluloti uti Polote Sailasite adinalo-hidinalo liti ya wenina nuba naba minabon mudinalo idipito anune, loti Yesoni numunalo u fedoti moni wita afa, ⁶ li oloto piyámae. Li oloto piyámoti ya Yesonigi ido Yesu mono weninala malekamagi ya adinalo-hidinalo liti ika oti numuna meya naba hiyaba we minadoka idipiti

uti hai moloti labo, We loiti ya mikau-mikau moniti lutina li hopa o beti-beti abo we yaumati onesa lemodoka ato,⁷ Yesonikafo li houna i betito numunalaup aifa li dowa lo betiye. Aifa li dowa lo betito, we loiti yasi hiyabate we wenaba Sisa hala ya meyalo molámoti, hiyabate we wehudi ma nebo huliya Yesu ne, loti laiyé, loti lobiyae.⁸ Feto lobiyato, wenina nuba minabo ido numuna meya naba hiyaba we yagi hawa ya holiti sebatina halakala lito,⁹ Yesonigi Yesu mono weninala malekamagi ya hefanatina ya ha lo-lo abo numugu ya molanae, lato li molato, wina oti idipi molato uwae.

Polote Sailasite Belia numudo onona liyaibo ha

¹⁰ Ena lubuka Yesu mono weninala yasi Polote Sailasite Belia numudoka idipi molato, yalo u fedoti Yuda wenina mono numunatinan yowaiye.

¹¹ Yowaito, ya Belia wenina monatina yakafo Tesalonaika wenina monatina li fulo edaito hala ukuwa dowa ya li lutina-hatinau moloti dowa loti naba-naba holiti hamena-hamena mono lufuwa ya hitoti Polo hawa libo ya ona nefemo? Holifele lanune, loti feto fe minae.¹² Ido Yuda wenina ya abi loti holi hikitato, ido Giliki wenipa hulitina nebo wenipa abi loti minabo yagi ido Giliki wemoli abi loti minabo yagi Wenaba Yesu holi hikito muwae.

¹³ Holi hikito muwato, Yuda wenina Tesalon-aika numudo minabo wenina yasi Polokofo Goti hala Belia numudoka lo oloto molaiye, loti labo ha holiti Beliaka uti wenina nuba naba minabo fina fi binae, loti sebatinau fali witunu iyae.
¹⁴ Yagunu Yesu mono weninala yasi Polo ya ho no

anawaleka yoimaleka ilifi molato wifa, Sailasite Timotite ya Belia numudo minaiye. ¹⁵ Minaito, wemoli Pologi moniyabo we yasi ilimiti Atenisi numudo lo fedoti yalo fulo edato, Polokafo Sailasite Timotite aloko nemodoka aliyo, loto lobilo, loto lobibo ha ya liti liwila oti Belia numudo uwae.

Polokafo Atenisi numudo minabo wenina lobibo ha

¹⁶ Ena Polokafo we loiti hiyabatina o minoto ya numuna meya nabau ya sugi goti ya abi minabo wato lula-halau hena aiyē. ¹⁷ Hena aibo yagunu Yuda mono numugu uto Yuda wenina yagi, ido Giliki wenina Goti holiya holiyabo yagi ha lo yaleka meleka oti, ido hamena-hamena maketilo minabo wenina yagi ha loyolalo-melo o minae. ¹⁸ Feto fe minoti, api itibiyabo wenina hulitina Epikuliyani ne, loti labo, ido maleka ya hulitina Sitowiki ne, loti labo yasi Pologi moliya-kaliya fiyae. Moliya fiyabo wenina malekasi feto labo, Ha mananau minámibo we yakafo nedafaiye loto liye? loti lae. Feto lato, Polokafo Yesu hala ukuwa dowagi ido fuliguti sinoibo hala yagi lo oloto molo bito, malekamasi feto labo, Wenina eito ebamaukati sugi gotitina magunu lo oloto molaiye, loti lae. ¹⁹ Feto loti ya ilimiti Aleyopagusi obulalo kanisole mau minagu u fedoti yalo feto lomuwabo, Hemo ha hofawa api itibiyano ibo yama lolomageto holinune. ²⁰ Ha lanibo ya u eito uto hawa yaidana oto homu holiyámonibo nenako, yagunu ha monala ya holifefe loto holinune, loti lomuwae. ²¹ Feto lato, hamena-hamena Atenisi wenina muki yagi, ido wenina eito ebauti

loti yalo minabo wenina yagi ha hofawa mona yagunu moliya-kaliya fitiko minae.

²² Feito Polokafo Aleyopagus obulalo kanisole nuba minagu nomudinalo sinoito ya feto lobibo, Atenisi numudo minabo weninao, nemo wa betiyobo ya gotitina ya aubafoto loti holi hikito bi-bi o minae. ²³ Yagunu numunatina meya nabau ya monito gotitina ya fefe loto wa betito, ido mono folomo ma wa obo ya lufuwa feito neto hitobo, me ya goti ma lemo wa edámonibo we idafala ne, loti lufuwa iyabo ne. Feti lufuwa iyabo idafa wagámabo idafa lutina-hatina-weudina muti moni minabo idafawa hala ya nemo lobiyowe. Holilo.

²⁴ Gotikafo mika okulumma ido idafa-adafa muki yau nebo ya li oloto pibo we ya mika okulumma Wenaba yamo ya mono numuna naba wenina adinagunu huwagu yau minámanaibo ne. ²⁵ E'e, muki idafa li oloto pibo we yakafo nomude hofawa nebo monagi, ido wete-mulagi, ido idafa-adafa muki malekamagi ya wenina muki lumulu o minaibo nenako, wenina masi idafa o nedanae, loto idafa magunu wita anaibo we ya minámiye. ²⁶ E'e, ido idafawa li oloto piyámibo hamenalo ya mikalo minanubo hamenate ya moloto, ido yalo minanae, loto minanubo ebate ya moda hona molo ledaiye. Hona molo ledoto hana we mako li oloto pido welokati yalotiko mikau-mikau wenina minanae, loto wenina afu mona-mona muki ya li oloto pimo wiye. ²⁷ Feto feyaibo ya witane anae, loto holito aiye. Feto feyaibo ya wenina ya witala omo unabo uti li oloto pi edanigilafa, ido emo ya lemo muki mi-

nonidokati ya faiga minámiye. ²⁸ E'e, emodokati nomude hofawa mino-mino onibo mona ya lito, auba lito ya moni-moni minone. Ido hemotina minaguti nama lufuwa iyabo we masi feto labo, Lemogi ya olufola minone, loto lufuwa iyabo ne.

²⁹ Ena olufola minoninako, Goti ya sugi goti hefana golife ido siluwafe yaidana oto nebo, wenina ha manadinauti adinagunu lifefe labo idafa yaidana oto ne, loto feto hate kiyámokelo. ³⁰ Feito minámiye. Homu Gotikafo ya idafawa holife fe fe ladámabo wenina hanu biyámifa, ido onesa muki wenina mikau-mikau minabo ya feto lobibo, Hemotina lutina-hatina li elepa iyalo, loto auba ito lobiye. ³¹ Lobibo ya lifima ha liwila oto lumunaibo hamena ya moloto, aya hamenalo ya ilifi molaibo wekafo fefe loto lifimate lumunaiye. Feito wenina muki, Ya onae, loti holinae, loto wewa fuliguti li sinoi edaiye, loto lobiye.

³² Feto lobifa, fuliguti sinoibo ha yagunu lobibo holiti malekama hamana hiyafa, malekama yasi feto lomuwabo, Hamena ma idafawa yagunu hofa lageto ya holinune, loti lomuwae. ³³ Feto lomuwato, Polo ya kanisole nuba agu yauti fulo betito wito ³⁴ we masi ege moloti holi hikitae. Holi hikitabo weninawa minagu yau Aleyopagusi kanisole we huliya Diyonisiusi yagi wena ma huliya Damalisi yagi ido abi malekamagi ya minae.

18

Polo Kolinti numudo onona libo ha

¹ Aliga ya Polo Atenisi numudo ya fulitoto, Kolinti numudo ya uto ² yalo Yuda we ma huliya

Akuila hatula aiye. Wewa ya Pontusi ebau hedabo ya olonafo Pilisila yate homu Itali ebau minaifa, eba hiyaba we wenaba Kolodiusi yakafo Yuda wenina muki Lomu numudo minabo ya ebate fulitalo, loto idipi molainako, yagunu loitiwa ya onesako Itali ebaukati aiye. Aito, Polokafo wa betinowe, loto loiti minaido uto ³ loiti ya seli numuna lifefe lo-lo abo ya Polo yagi yaidana hefana onona libo we ma nenako, yagunu numunatinau maina minoto onona maina liyae. ⁴ Onona maina liyato Sabatiku-Sabatiku ya Polo uto Yuda wenina mono numunatinau yoto Yuda wenina ido Giliki wenina hatina liyoto holi hikitanae, loto auba ito lobi-lobi aiye.

⁵ Ido Sailasite Timotite Masedonia ebauti aito Polo ya hamena-hamena lo oloto molo-molo o nebo onona yako lito ido Yesu ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ona ya ne, loto Yuda wenina ya li oloto pi bifa, ⁶ hala holámoti hamana hiyato, Polokafo ulalo owo lito huwopa kelaibo ya itili oto feto lobibo, Lifimatina ya nemodoka minámanogolaiye. E'e, Heimotinaloka minanaiye. Yagunu onesa fulo betito eito feka wenina minagu lo oloto molanogolowe, loto lobiyie.

⁷ Feto lobito fulo betitoto uto numuna ma mono numuna selo negu yau yoiye. Numunawa ya we ma huliya Titiusi Yasitusi Goti ya weuna-lula-hala muibo we numunala ne. ⁸ Ena Yuda wenina mono numunatinha hiyaba we Kilisipusi yagi weninala muki yagi Wenaba holi hikito muwato, ido Kolinti numudo minabo wenina hala ukuwa dowa holiyaguti wenina abi loti ya holi hikito

muti mono noku iyae.

⁹ Lubuka ma Polo wamo waigu yau Wen-abakafo feto loto lomuibo, Wenina holitina holámoto, ha lobi-lobi anibo mona ya fulitámo.

¹⁰ Yagunu nemo ya hiyaba o hedoto aya numuna meya nabau yau weninane abi lanako, yagunu we makafo li nosámibo hedanaibo we ma minámiye, loto lomuiye. ¹¹ Feto lomuibo yagunu Polokofo aya ebawau ya melege makomagi ma hofalau pito (1 1/2) ya Goti hala api itibi ne.

¹² Ido Galio ya Akaiya ebau hiyaba aibo hamenalalo ya Yuda wenina yasi lutina-hatina li mako moloti Polo ya li halo molo edanune, loti ha lifefe lo-lo aibo we nedoka ilimiti uti ¹³ feto labo, Wewa yakafo Goti weudina-lutina-hatina ya munae, loto hatina fibo ya mona api itibito monawa meyalo molatoma lo molaibo ha ya fukanigilae, loti li halo molo edae. ¹⁴ Feti li halo molo edato, Polokofo hawa ya liwila oto lobinowe, loto feyaifa, Galiokofo Yuda wenina feto lobibo, Aiyo, hemotina Yuda wenina, aya we yakafo wenina hotina ifemo, ido eito mona nosámibo molaibo ha ya lonomabo neko, fefe loto holiyadi ne. ¹⁵ Feito nefä, hemotina ya hagi, ido hulitinagi, ido heimotina lo molaibo hatinagi yagunu moliya fiyabo ya heimotina yasi hawa ya lifefe lalo. Ha yaidana oto ha ya holinobo ya lifefe ladámanobo ne, loto lobito ¹⁶ ha lifefe lo-lo abo numuguti idipi fulalo, lito himiwe yasi idipi fulato feka uwae. ¹⁷ Feka uti muki yasi Yuda wenina mono numuna hiyaba we huliya Sostenesi ya wa edoti analo-hinalo liti ha lifefe lo-lo abo numuna holaleka oloto yalo hofo minafa,

Galio yakafo wa betito idafawa yagunu hala abi kiyámiye.

Polo liwila oto Antiyoku wibo ha

¹⁸ Ena Polo ya Kolinti numudo hamena fana minomo yototo Yesu mono weninala fulo betitoto Silia ebau unowe, loto sipiku yoito, Pilisilate ido wanafo Akuilategi sipiku yoti Silia ebau emogi maina uwae. Maina uwato, ido homu Senkilia numudo fulitoto unogolaibo hamena ya ha ma auba ito lo molo muibo yagunu atala opala fukaiye. ¹⁹ Atala opala fukaito, uti Efesusi numudo fedoti yalo Pilisilate Akuilate ya fulo betitoto eimola ya Yuda wenina mono numunatinau yoto Yuda wenina yagi ha loyolalo-melo o minae. ²⁰ Feto fe minato, masi lomuwabo, Hemo ya hamena fana lemogi minanane, lomuwafa, liwila oto lobibo, E'e, loto lobkiye. ²¹ Feto lobito fulo betitoto unogolaibo hamena feto lobibo, Gotikafo nemo ya hofa liwila oto anane, loto holinaibo ya liwila oto hemotina minado ya anogolowe, loto lo molo betito, sipiku yoto Efesusi numudo fulitoto wiye. ²² Fulitoto uto Sisalia ebau fedoto mikalo lumuto uto mono wenina nuba minadoka yoto aiyo-weiyo lobitoto aliga yaloti lumuto Antiyoku numudo liwila oto wiye.

²³ Antiyoku numudo liwila oto uto yalo hamena ma minototo ebawa fulitoto Yesu ege molabo wenina muki adinalo li faka loto auba itiko holi hikitanae, loto Galesia ido Filigia ebau yau numudo-numudo monimo wiye.

Apolosikafo Efesusi numudo lo oloto molaibo ha

²⁴ Ido Yuda we ma huliya Apolosi ya Alek-isadilia numudo hedabo ya fulitoto Efesusi numudo loto ne. Aya wewa ya ha mananau nebo we mono lufuwa ya hitoto holi hulibo ne. ²⁵ Ido ha mono api ilibiyabo weninala ya Wenaba hanulalo moninabo mona ya moda api ilibiyato, holife fe loto holibo ne. Ido idafa naba ne, loto Yesu hala ya auba ito lo oloto molo bi-bi o nefo, Yoni noku i betibo mona yagunuko holiye. ²⁶ Wewa wenina holitina holámibo ya Yuda wenina mono numunatinanu auba ito api itibito, Pilisilate Akuilate ha libo holiti numunatinanu ilimiti uti aifa li dowa lo edoti, Goti hanula moninaibo ya ma onu iti fefe loti api ilibiyaiye.

²⁷ Ena Apolosi ya Akaiya ebau unowe, loto holito, Yesu mono weninala yasi aiyo-weiyo lo edanae, loti Yesu ege molabo wenina yalo minado ya lufuwa i fulo betiyae. I fulo betiyato, uto numudo fedoto Goti aifa li dowa lo betito Yesu holi hikito muwabo wenina ya auba ito adina li faka liye. ²⁸ Yagunu uto wenina nomudinalo ha auba ito Yuda wenina ha laboma li yoima o edoto, mono lufuwa hitoto feito Yesu ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya ne, loto api itibi-itibi aiye.

19

Polokafo Efesusi numudo lo oloto molaibo ha

¹ Apolosi ya Kolinti numudo neto, Polo ya hanu luwa fi yoto uto lumuto Efesusi numudo fedoto yalo Yesu ege molabo wenina malekama li oloto pito ² feto loto loga o betibo, Hemotina Goti holi hikito muwado ya Weuna Felekafo lutinahatinanu mino betife? loto loga o betito, emotina

yasi liwila oti lomuwabo, E'e, Weuna Fele ne, loto ma holiyámonibo ne, loti liwila oti lomuwae.

³ Lomuwato, Polokafo feto lobibo, Yagunu ya hemotina nena ha holiti mono noku iyae? loto loga o betito, Yoni hala api lilibiyabo ya holito mono noku iyone, lomuwae.

⁴ Feto lomuwato, Polokafo feto lobibo, Yoni ya wenina monatina nosámibo metina muti, lutina-hatina li elepa iyabo wenina ya noku i beti-beti o minoto, ido Yuda wenina feto lobibo, Hemotina ya nege anaibo we ya holi hikito muilo, loto lobiye. Wewa lo edaibo ya Yesu ya ne. ⁵ Hawa libo ya holititi Yesu huliyalu ya noku iyae. ⁶ Noku iyato, Polo anagunu manadinalo molaito, Weuna Felekafo lutina-hatinau mino betito lowa-lawa ha loti Goti hala lo oloto molae. ⁷ Feti lo oloto molabo wemoli ya tuwelu (12) wemoli minae.

⁸ Ena igana tili (3) Polo yalo minoto, Yuda wenina mono numunatinau yoto wenina minabo ya hatina finowe, loto Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hala ya fokito auba ito lobi-lobi aiye.

⁹ Auba ito loyolalo-melo nefä, wenina malekama lutina-hatina gedibo holi hikitámabo yasi wenina nomudinalo Wenaba hanula idipibo mona ya hamana hiyae. Yagunu Polo fulo betito Yesu ege molabo wenina idipito uto hamena-hamena ya Tilanusikafo ha lo oloto molaibo numunalau yau yoto wenina yau minabo yagi auba ito loyolalo-melo aiye. ¹⁰ Ido melege loiti yalo Polo feto femo wito yagunu Yuda ido Giliki wenina muki Esia ebau minabo yasi Wenaba hala ya moda holiti, malekama holi hikitato, malekama holi hikitámæ.

Sifa hipala-mota Satani himiwela li fulabo ogo-fuwámabo ha

¹¹ Gotikafo eimola aubala idipibo idafa aubafofo libo mona idipinaiye, loto auba ya Polo analo molaito, idafawa naba ya idipi-idipi aiye. ¹² Yagunu wenina yasi Polo lafo-lafola ido ulalo owo ya ulalo libo idafawa ya liti idafa i hiliyabo wenina minado uti utinalo molato, idafa i hiliyabo ya li faka lito, ido Satani himiwela lutina-hatinau mino betiyabo yagi fulo beti itoti u-u ae.

¹³ Ena Yuda wenina malekama eba nedo-nedo moniti Satani himiwela wenina lutina-hatinau mino betiyabo li fulabo onona li minabo we yasi Wenaba Yesu huliyalo li fulo betinune, loti feto labo, Ha auba ito lobiyone. Holilo. Yesu ya Polo lo oloto molaibo huliyalo wenina fulo betiti wilo, loti lobi-lobi ae. ¹⁴ Ido Yuda we ma sokila hi muwabo we hiyabatina we Sikefa ya hipalamota seweni (7) yasi Satani himiwela wenina lutina-hatinau mino betiyabo li fulabo ononawa ya liyabo ne. ¹⁵ Ononawa liyabo ya fo hamena ma Satani himiwela yakafo liwila oto feto lobibo, Yesu ya wa edoto, Polo yagi wa edoboma nefä, hemotina ya hema ma minae? loto liwila oto lobiyone. ¹⁶ Lobito, Satani himiwela lula-halau mino edaibo we yakafo ayalo wemoliwa muki ya auba ito hofo betito, li yoima o betito utinalo owo ya fekali-makali aito utinalo lunutina bubu lito, numunauti lumuti holi uwae.

¹⁷ Hawa ya Yuda wenina ido Giliki wenina Efesusi numudo minabo ya holiti holi naba-naba bito, Wenaba Yesu huliya ya li faka lae. ¹⁸ Ido holi

hikitabo wenina minagu yauti wenina abi loti yasi lutina-hatina li elepa iti wenina nomudinalo monatina nosámibo molo-molo abo yama ya li oloto pito lomo uwae. ¹⁹ Ido wenina abi loti ya hifena-lusa hi-hi abo yasi loti hifena-lusa ha lufuwa iyabo bukutina ya litiloti wenina nomudinalo soku hiyabo ne. Ido hifena-lusa bukutinawa soku hitabo ya meinala ya hitabo hefanala siluwa fifiti tauseni (5000) yaidana ne. ²⁰ Feito Wenaba hala ukuwa ya auba ito mikau-mikau upatomo wibo ne.

²¹ Feito idafawa hulido ya Weunakafo Polo lomuito holibo ya Masedonia ebau ido Akaiya ebau uto Yelusalemu ya unowe. Uto yalo minototo ya Lomuka yagi unowe, loto holiye. ²² Feto loto holibo analo li faka libo we loiti Timotite Elastusite ya Masedonia ebau yau idipi moloto eimola ya Esia mikalo hamena malekama yalo ne.

Efesusi numudo fina fiyabo hatina

²³ Ena aya hamena yalo Wenaba hanula itibibo mona yagunu wenina fina-kona ha naba-naba lomo uwae. ²⁴ Ido yalo siluwagunu ekeni idafa lifefe lo-lo aibo we ma nebo huliya Demitiliusi yakafo sugi goti huliya Atemisi mono numunala fefeluma aibo hefola efoma ya siluwagunu lifefe libo ya hefana onodo liyabo weninala onona liyato, wenina idafawa wati meina fi-fi anako, yagunu hefana naba li-li ae. ²⁵ Ido wewa yakafo onodo we ido onona yaidana oti liyabo we li nuba o betito feto lobibo, Weninate, holilo. Leimo ononawa liyonibo ya meina naba-naba li minonibo, ya holi minae. ²⁶ Holi minoti ido wewa

Polo yakafo loto mona molaibo ya moda wati holi hulae. Emokafo feto libo, Wenina adinagunu goti fefelumatina lifefe labo ya goti idafa hula minámiye, loto auba ito lobito, wenina abi loti ya hawa holiti ona liye, loti holi hikitae. Ido Efesusi numudo meleka yagi feto feto ido Esia ebauebau yagi mona yaidana oto molaiye. ²⁷ Feito mona moloto ha libo yagunu wenina yasi leimote meina ononate ya nosámiye, loti lanigilae. Ido yako minámiye. Gotite Atemisi mono numunala ya dowa loto wa edámanigilae. Ido aya gotiwama Esia muki mikau-mikau minabo wenina ido mikau-mikau minabo wenina ya ebola lo-lo minabo gotiwa ya aifa wena ne, lanigilae, loto lobiye.

²⁸ Feto lobito, wenina mau naba minabo ya hawa holiti sebatina hala-kala naba-naba lito, ya apito ha naba loti feto labo, Atemisi ya lemo Efesusi minonibo wena nabate ne, loti ha naba-naba moloti lo minae. ²⁹ Feti ha naba lo minoti wenina muki numuna meya nabau minabo ya hai molo filiga-filiga oti we loiti Masedoniakati Polo ege uwaibo hulitina Gaiyusi ido Alistakusi ya adinalo-hidinalo liti ika oti idipiti numuna nabau wenina nuba o-o abo ebalo oluloti uwae. ³⁰ Oluloti uwato, ido Polo yakafo wenina nuba minabo nomudinalo uto lobinowe, loto holifa, Yesu ege molabo wenina yasi feto feyámanaiye, loti li hiki lae. ³¹ Feto feyato, eba hiyaba we malekama Polo weninala minabo yasi nuba o-o abo ebalo ya aguwámo, loti emodoka ha fulo edae.

³² Ido wenina nuba minabo ya hatina-

manadina u hopa wito, wenina malekama ya ha ma hai molo minato, ido malekama yasi eito ha ma hai molo minato. Ido wenina abi minabo ya, Nena monagunu loti nuba o minafe? loti mona ya holiyámoti hatina ligi-ligi ki minato, ³³ ido Yuda wenina yasi Alekisada ya itifu fulo nuba minabo wenina nomudinalo itato nuba minagu yauti malekamasi ha naba loti, Feto lobiyo, loti lobinaibo ha ya lomuwae. Feto lomuwato, emokafo lobinogolowe, loto holito wenina nuba minabo, Ha ladámilo, loto ana fulaifa, ³⁴ Yuda we ma nebo yagunu ya wa edotiti wetina mako moloti hamena fana tu (2) auwa ya hai moloti feto labo, Atemisi ya lemo Efesusi numudo minonibo wena nabate ne, loti hai moloti lomo yowae.

³⁵ Hai moloti lomo yowato, numuna meya naba kanisole lufuwa ibo we yakafo holoti minalo, loto ya feto lobibo, Efesusi weninao, wenina muki eba negu-negu yagi holiyabo ya lemo Efesusi wenina minonibo ya Atemisi mono numunalagi, ido mono hefanama ya okulumauti lumibo yagi hiyaba o minone, loti holi minae. ³⁶ Yagunu ya hawa ona ne, loti holionibo nenako, we makafo feito minámiye, loto lanaibo we ma minámiye. Yagunu hemotina holoto minoti idafa li hopa ámilo. ³⁷ Wewama loiti Gaiyusite Alistakusite ya adinalo-hidinalo liti idipiti melo afa, mono numunate yauti idafa ma ugele liyámoti, ido Atemisi hamana hiyámiye. ³⁸ Demitiliusi ido onodo we hounalafo-mota yasi li halo molo betinune, loti holitima ha lifefe lo-lo abo hamena molanado yalo loti li halo molo betinae. ³⁹ Ido hemotina ha ma minagetoma numuna meya minabo wen-

ina hiyabatina we wenina li nuba o betinabo hamenalo ya aya hawa feto lobilo. Emotina yasi hawa holiti lifefe lanae. ⁴⁰ Ido feito eletifo fina fito ha naba lonibo yagunu Lomu himiwe yasi li halo molo ledoti lifima liwila oto fe ledato lemo mona molonibo yagunu ha ma liwila oto lobinubo ogofuwámanogolone, loto lobiye. ⁴¹ Feto lobitoto wenina nuba minabo ya idipi fulaito uwae.

20

Polo Masedonia ebau ido Giliki mikau wibo ha

¹ Ena wenina ha hai naba-naba molabo ya fulitato, Polokafo Yesu ege molabo wenina li nuba o betito lutina-hatina li auba i betinaibo ha lobitoto, Minalo, loto fulo betito Masedonia ebau ya wiye. ² Uto aya ebau ya monimo uto mono wenina ya lutina-hatina li auba i betinaibo ha nabana naba lobi-lobi omo uto uto aliga Giliki mikau nemo Luku minodoka ya fediye. ³ Fedoto yalo igana tili (3) minototo sipiku yoto Silia mikalo unogolaifa, aya hamenalo Yuda wenina yasi hofo fulinune, loti ha hudala hiyabo ya holitoto mikalo Masedonia ebau ya uto Siliaka liwila oto unowe, loto wiye. ⁴ Wito, ido Belia numudoti we Pilusi hipala Sopatale, ido Tesalonaika numudoti we-moli loiti Alistakusile ido Sekudusile, ido Debe numudoti we Gaiyusile, ido Timotile yagi, ido Esia ebaloti we Tikikusile ido Tolofimusile yagi maina uwae. ⁵ Wewa yasi homu uti Tolowasi numudo hiyabate minato, ⁶ ena foliwa ya beleti li fefe loti pupu libo idafa yisi molámoti aifa hofo hito no-no abo foliwa ya hulito lemo sipiku yoto

Filipai numudo fulitoto uto fo hamena faifu (5) ya uto uto Tolowasi numudo fedoto yalo fo hamena seweni (7) ya minone.

Polokafo Tolowasi numudo Yutikasi fuliguti li sinoi edaibo ha

⁷ Ido salele homu hamenalo wete-idafa ido mono hobina ya nanune, loto nuba ogeto Polo ya leda unowe, loto holinako, yagunu wenina ha lobimo wito luwaila hodu-aduwa wiye.

⁸ Feito lobito, nuba minonibo eba ya numuna mulalo mulalo oti huwabo numunau lamu le abi idafa loto nebo numugu Polokafo lobibo ne.

⁹ Ido ebawau ya we hofawe ma huliya Yutikasi numuna widuwa fuko molabo ebalo amedoto minoto Polo ha lo neto, wewa nomuna o fifi omo uto uto moda uwo unototo numuna mulalo akaisati mofulito hululu-hululu lumuto akaima mikalo fou lito, analo li faka lafa, moda fuliye.

¹⁰ Fulito, Polokafo lumuto huba ito wewa hofawe ya abusa ito feto libo, Holi holiyámilo. Nomuna hofawa ne, loto lobiye. ¹¹ Feto lobito liwila oto numuna mulalo ya yoto, hoba beleti ya lekoto noto, hamena fana lobimo uto uto, ho lido yalo fulo betitoto wiye. ¹² Wito, wenina yasi we hofawe ya nomuna hofawa nebo yagunu lutinahatina li you lo betito, ilimiti numunalau uwae.

Polo Tolowasi numudo fulitoto Miletusi numudo wibo ha

¹³ Polo mikalo Asosi numudo unowe, loto liboma nenako, lemo sipiku yoto Asosi numudoka homu uto yalo hatula oto sipiku ilimito unune, loto feito uwone. ¹⁴ Feito uto Asosi numudo hatula oto, sipiku ilimito Mitilini numudo ya

fedone. ¹⁵ U fedoto leda ya ebawa fulitoto sipiku ho no mulalo uto Kiyosi ebalo ya u selo fedoto, uwo unototo sipiku leda ya no mulalo monimo uto Samosi ebau ya fedoto, uwo unototo yaloti Miletusi numudo u fedone. ¹⁶ Ido Polokafo holibo ya Yuda wenina foliwa huliya Pentikosi oloto pinako, aloko uto foliwa oloto pinaido Yelusalemu minanowe, loto holinako, Esia ebau yalo hamena fana minotanune, loto Efesusi numuna ya uta oto fulitoto unune, loto holiye.

Polokafo Efesusi numudo hiyaba we lobibo ha

¹⁷ Ido Polokafo Miletusi numudo yalo minoto yalekatи Efesusi numudo mono hiyaba we ya nemodoka alo, loto ha fulo betito, ¹⁸ holiti emo nedо lo fedato, fetо lotо lobibo, Nemo Esia ebau homu hamena lo fedobo yalomati hamena fana hemotinagi maina minobo yama monane holi minae. ¹⁹ Feti holi minabo ya Yuda wenina yasi nemo ya li akaima nedanune, loti hudane hiyabo yagunu lune-haneu hena naba-naba holi minofa, Wenaba houba-naba edo-edo o minobo ya huline li faka ladamoto hufo obo ya holi minae. ²⁰ Ido hemotina holiyabo ya nemo adina li faka lanaibo ha ma ya li faluku ámowe. Wenina nuba minado nomudinalogi numunatinalogi ya uto api itibi-itibi obo ya moda wa minae. ²¹ Ido Yuda wenina ido Giliki wenina monatina nosámidokati yati li elepa iti Gotidoka keloti Wenabate Yesu holi hikito muilo, loto aubafoto loto lobi-lobi o minobo ne. ²² Ido onesa ya Weuna Fele welalo meyalo moloto, Yelusalemu numudo unogolowe.

Yalo idafa ma oloto pi numunaibo ya holife fe ladámowe. ²³ Holife fe ladámofa, Weuna Felekafo lonumibo, Numudo-numudo unanibo ya nala i hedato, luka-hakau hena naba-naba holinanibo ne, loto fuka ha lonumifa, ²⁴ holitina holiyámowe. Hofo nedo fulinabo yagunu hane abi kiyámowe, E'e, hanuwa moniyobo hanu ya meyalo moloto, monimo uwoto hulanaiye, lotoko holi minowe. Ido ononawa ya Wenaba Yesukafo anelo molaibo ononawa ya limo yowoto hulanaiye, lotoko holi minowe. Gotikafo aifa li dowa lo ledaibo hala ukuwa dowa ya lo oloto molomo yowowe.

²⁵ Ena onesa holiyobo hemotina muki minagu ya monito Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo ha ya lo oloto molo bi-bi obo wenina muki yasi nemo hone-wene hofa wa nedámanigilae.

²⁶ Yagunu eletifo ha aubafofo loto lobiyowe. Hemotina minagu yauti we ma u hopa unaibo lifimala ya nemodoka minámanogolaiye. Lifimala moda hemotinaloka minanogolaiye. ²⁷ Yagunu Gotikafo feto feyanowe, loto hala dowa kibo idafa muki ya moda lo oloto molo bitoma ne. ²⁸ Ido hemotina ya heimotina weudina-lutina-hatina wati hiyaba dowa o minoti ido Weuna Felekafo hemotina ya mono wenina hiyabatina we minanae, loto lobibo mono weninatinawa yagi wati hiyaba dowa lotoko o betilo. Hemotina sipisipi hiyaba we yaidana oti minoti Goti monolalo nuba o-o abo weninala ya eimola lunula yakafo meina fitaibo weninala ya hiyaba dowa o betilo. ²⁹ Nemo holiyobo ya fulo betito uwoto wenina liye-hula yaidana emotina yasi hemotinaloka loti mono wenina li hopa o betinabo ne. ³⁰ Ido yako

minámiye. Heimotina minagu yauti ma oloto piti mono wenina hotina iyogeto loti lege molanae, loti lanigilae. ³¹ Yagunu wati hiyaba oti minalo. Nemo lobi-lobi obo ha yama hatina ki minalo. Hawa ya melege loitigi-makogi (3) yalo lubuka ido fo lido ya hemotina muki holito hufo oto wati hiyaba oti minanae, loto feito fuka ha lobiyomo uwobo ne.

³² Ido onesa ya hemotina Goti analo moloto, aifa li dowaledaibo halakafo hiyaba o betinaiye. Aya hawa yakafo li auba i betito, ido fele o betibowenina minagu yau hemotina eba ma binaiye.

³³ Ido we ma hefanala siluwafe, ido hefanala golife, ido ulalo owofe, wa lalo moloto linowe, loto holito aku ladámowe. ³⁴ E'e, nemo anegunu onona lito idafa ma wa námobo idafa ya meina fito, weninane yagi idafawagunu wita abo ya adina li faka lo-lo obo monane ya moda wati holifefe lo minae. ³⁵ Ido idafa-adafa muki oto moloto obo ya ononawa yaidana oto liyonibo yakafo wenina aubatina minámibo ya adina li faka lokelo, loto itibiyowe. Yagunu Wenabate Yesu eimolakafo fetolibo, We makafo we ma ya idafa aifa munaibo ya lula-halau dowaloto holinaibo yakafo we ma idafa muito, aifa linaibo we lula-halau dowaloto holinaibo ya li akaima o edanaiye, loto libo hatina molotanaiye, loto hatina ki-ki o minalo, loto lobiyewe.

³⁶ Polo ha lo huloitoto mono hiyaba we maina minabogi muki hidina obula fiti Goti lomuwae.

³⁷ Goti lomuwato, wenina yasi hufo nama oti abusa iti mudo edato, ³⁸ Polokafo fetolobibo,

Nemo hone-wene ya hofa wa nedámanigilæ, loto lobibo yagunu lutina-hatinau hena naba-naba holiti ilimiti uti sipiku fulo edae.

21

Polo Yelusalemu wibo ha

¹ Ena yalo lemo weninawa yama fulo betito sipiku yoto no mulalo fefe loto uto Kosi ebau fedoto, ledawa ya Lodesi ebau ya fedoto, ido yaloti uto Patala numudo fedone. ² Fedoto yalo sipi ma Fonisia mikalo unowe, loto fe neto watoto ayau yoto uwone. ³ Uto Saipulusi mika ho no lusaku nebo ya watoto ebawa ya ade adawaleka neto ya aifa fulitoto, uto uto Silia mika ya watoto, uto uto Taiya numudo fedone. Yalo sipikuti huwamena liti mikalo molanae, loti lae. ⁴ Feto lato, ya sipikuti lumuto uto numudo yoto, Yesu ege molabo wenina monito wita anune, loto uto wa betito, fo hamena seweni (7) yalo emotinagi maina minone. Minogeto, Weunakafo Yesu ege molabo wenina lobito, emotina yasi Polo ya Yelusalemu numudo ya aguwámo, loti auba iti lomuwae.

⁵ Feto lomuwafa, emotinagi minanubo hame-nate ya hulotaito, aya ebau ya fulitoto ya hofa un-ogolone, loto uwone. Uwogeto, Yesu ege molabo we muki yagi ido olodinafo olufotinagi lilimiti numuna meya nabauti no anawalo uto sesepalo hide obula fito Goti lomuwone. ⁶ Goti moda lomutogeto, Wilo, lolomato, ido, Minalo, lobitoto sipiku yowogeto numunatinaloka liwila oti uwae.

Sisalia ebau polofeti Agabusikafo Polo lomuibo ha

⁷ Ena lemo Taiya numudo fulitoto sipiku ya minoto uto uto, Tolemesi numudo fedoto, sipikuti lumuto yalo mono weninate wa betito aiyo-weiyo lobito fo hamena mako emotinagi minone. ⁸ Minoto ledawa ya numunawa ya fulitoto uto uto Sisalia numudo fedogeto yalo we ma Goti hala ukuwa dowa lo oloto molo-molo aibo we huliya Filipi emogi minone. Wewa ya hiyaba we seweni (7) ya minagu yaumati ne. ⁹ Ido oluwa fo (4) we aguwámoti ya Goti hala lo oloto molo-molo o minae.

¹⁰ Ido lemo ya yalo hamena malekama minototo polofeti ma huliya Agabusi Yudia eba fulitoto lemodeskya ya lumuto aiye. ¹¹ Emokafo lemodeskya loto Polo hebela ya lito eimola anahina ya nala ito fetololumibo, Weuna Fele yakafefo libo, Yuda wenina Yelusalemu minabo yasi hebe yawala ya feti nala i edoti eito feka wenina adinalo molanigilae, loto libo ne, loto lolumiye.

¹² Hawa fetololumibo ya holitoto lemogi ido wenina yalo minabo yagi Polo ya Yelusalemuka aguwámanaiye, loto ilalu huto lomuwogeto, ¹³ Polokafo liwila oto lolumibo, Neidafaito hufo oti hena nomae? Yelusalemu unobo ya nala i nedanae, loto holi holiyámowe. Ido Wenaba Yesu huliya yagunu fulinobo yagi yagunu lune-haneu hena holiyámowe, loto lolumiye. ¹⁴ Fetololumuto ha lomuwonibo holiyámito, fulitoto fetoloni, Wenabakafo hala dowa kido fetofeyanaiye, loto holiyone, loto lone.

¹⁵ Feto loto huwamenate lifefe loto Yelusalemu ya unune, loto yowone. ¹⁶ Yesu ege molabo we malekama Sisalia numudoti ato, lemogi maina uwonibo wenina ya lilimiti uti we ma emogi minanune, loto holiyonibo numunalau ya fulo ledae. Wewa ya huliya Nasoni ya Saipulusi ebau yauti aibo we aidenati Yesu ege molaibo we ne.

¹⁷ Ena Yelusalemu lo fedogeto Yesu mono weninala yasi wa ledoti lutina-hatinau dowa loti holiti aiyo-weiyo lo ledae. ¹⁸ Aiyo-weiyo lo ledato, leda ya Pologi lemo maleka magi Yemusi wa edoto loyolalo-melo anune, loto emo nedo uwogeto yalo mono wenina hiyabatina we muki minae. ¹⁹ Minato, Polokafo aiyo-weiyo ha lobito eito feka wenina minagu yau mono onona libo yagunu Gotikafo idafa mona-mona feyaibo ha ya muki lobiye.

Polokafo hiyaba we hatina meyalo molaibo ha

²⁰ Hawa lobibo ya holiti Goti huliya li faka loti ebola lo minae. Ena emotinasi Polo feto lomuwabo, Holiyabe? Yuda wenina abi lokati tauseni-tauseni yasi loti holi hikitabo muki ya lo molaibo ha aubafofo loti meyalo molo-molo o minae. ²¹ Feiti minafa, wenina malekamasí hemokafo Yuda wenina eito feka wenina ebatalo minabo wenina ya Moses lo molaibo hala ya fulitoti olufotina utinalo Goti anela fukámoti, Yuda wenina monatina meyalo molámiло, loto api itibiyane, loti lae. ²² Yagunu neidafa-neidafa feyanune? Weninawa feto labo ya Yelusalemuka moda lo oloto pitane, loti holi hulanabo ne. ²³ Yagunu ha ma lohomogeto holito ya feto feyanane. Holiyo. Lemo minoniguti we fo (4) Goti

nomunalo ha lo moloti edabo ya ne. ²⁴ Wewa ya idipito maina uto emotinagi utina-lutina-hatina noku iti li fele hiluwa loto minanune, loti mona molanabo yaidana oto moloto, ido hofo hiti Goti munabo idafa ya meina fi betito biyageto huliye, loti atatina opala fuko betinae. Feito wenina muki yasi mona molananibo wati hemogunu ha labo ya ha ona minámiye, loti holiti heimoka lo molaibo ha ya meyalo moloto minane, loti holinae. ²⁵ Ido eito feka wenina holi hikitabo wenina ya mona feiti molanae, loto feito ha lufuwa ito fulo betiyonibo ne. Ido sugi goti wetina-idafa hofo hiti biyabo ya hemotina moi iti námilo. Ido lunu yagi moi iti námilo. Ido idafa ma henobalalo ipili iti hofo fuliyabo yagi moi iti námilo. Ido hopa-napa li unabo mona yagi molámilo, loto ha lufuwa ito fulo betiyone, loti lomuwae.

²⁶ Ido ledawama ya Polokofo wemoliwama idipito uto, utina-lutina-hatina noku ito, li fele hiluwa loto minanune, loti mona molabo ya emogi maina molaiye. Monawa ya molototo fele huliyagi numuna nabau yoto sokila hi muwabo we ya utina-lutina-hatina li fele hiluwa lanabo hamena ya hulanaibo ha lobito, ido wewa Goti sokila hi munabo hamena ya molo biye.

Polo fele huliyagi numuna nabau neto, nala i edabo ha

²⁷ Ena fo hamena seweni (7) yama mino hulanogolaito Esia mikaloti Yuda wenina maleka-masi Polo fele huliyagi numuna nabau nebo ya wa edoti wenina nuba minabo muki sebatina fali witunu iyato uti analo-hinalo liti ²⁸ hai moloti feto labo, Isilaeli weninate, ade li faka lalo! Aya

me ya wekafo mikau-mikau monito wenina muki mikau-mikau api itibibo ya lemo Yuda wenina minonibogi, ido lo molaibo hate yagi, ido numunate meya yagunu hamade hito ha nosámibo api itibiye. Ido yako minámiye. Aya fele numunate naba hilalau Giliki wenina idipito yoto fele ebate meu yagi li ladi o edaiye, loti hai moloti lae.

²⁹ Feto labo ha ya homu Efesusi numudoti we ma huliya Tolofimusi numuna meya nabau ya Polote maina minaito, ya wa betiyanako, ya Polokafo wewa ilimito fele huliyagi numuna nabau ya yowaiye, loti holiyae.

³⁰ Feto loti holiti numuna meya nabau minabo wenina muki ya sebatinau fali witunu iti eba nedoti-nedoti oluloti loti nuba oti uti Polo analohinalo liti fele huliyagi numuna nabauti ika oti feka lomato ayalo henemane oti hanu muki ya moda huwae.

³¹ Ido wenina yasi Polo liti hofo fulinune, loti fe minato, Lomu himiwe hiyabatina we wenaba yakafo Yelusalemu minabo wenina muki sebatina hala-kala lito, ha naba-naba loti, fina fi minae, loti labo ha ya holito ³² ayalo ya himiwe hiyabatina we malekamagi ido himiwegi idipito oluloti wenina mau minado ya uwato, himiwe hiyabatina wegi himiwe wa betiti Polo hofo minabo ya fulitae. ³³ Hofo fulitato, himiwe hiyabatina we wenaba yakafo Polo nedo uto analohinalo lito aini nala gedibo loiti ya liti nala i edalo, lobito wenina nuba minabo loga o betibo, Aya we me ya ya hema ne? Ido neidafa feyaiye? loto loga o betifa, ³⁴ wenina nuba minabo malekama ya ha ma hai-hai moloti lato, ido malekama ya

ha eito lomo uwato, ido wenina ha naba-naba lanako, himiwe hiyabatina we wenaba ya ha ona ya li oloto piyámoto, himiwela feto loto auba ito lobibo, Polo ilimiti himiwe numugu ya wilo, lobiye.³⁵ Feto lobibo ha holiti Polo ilimiti uti himiwe numuna naba hanu latalo yako u fedafa, wenina nuba minabo ya hofo fulinigilabo yagunu himiwe yasi Polo li faka loti ilimiti numugu yowato,³⁶ egetina uwabo yasi, Hofo fulilo. Hofo fulilo, loti hai moloti lomo uwae.

Polokofo wenina nuba abo lobibo ha

³⁷ Ido himiwe ya Polo himiwe numuna naba lulau ilimito yonune, loti feyato, emokafo himiwe hiyabatina we wenaba, Ha ma lohumunofao? loto loga o edaito, hiyaba wekafo liwila oto feto lomuibo, Giliki ha holiyanibo nefe?³⁸ Hemo ya Isipi we ma gamani yagi fina finune, loto we nosámabo fo tauseni (4000) ya idipito eba hameto yau wibo wema ya minabe? loto loga o edaito³⁹ Polokofo liwila oto lomuibo, Nemo Yuda we minowe. Numunane meya ya Silisia ebau huliya Tasusi ne, loto ya huliya yoto nebo numuna ne. Ido wenina ha lobinofao? loto loga o edaiye.⁴⁰ Loga o edaito, ya himiwe hiyabatina wemakafo, Aifa lobiyo, loto lomuito, Polokofo latalo sinoito minoto wenina nuba naba minabo ya ha ladámanæ, loto ana li faka lito ha ladámoti minato, Yuda wenina eimotina hatinalokati ha feto lobibo,

22

¹ Hounanefo-mota ido menefo-mota, sigiya lo nedabo ha yagunu liwila oto lobinogolowe. Ho-

lilo, loto lobiye. ² Feto lobibo hawa ya eimotina hatinalokati lobito, wenina holiti ha hedámae.

Ha hedámato, Polokafo feto libo, ³ Nemo Yuda we minofa, onefokafo Tasusi numudo Silisia ebau ya hedoto nilimito meu aito, ya naba liyobo ne. Ido Gamaliyeli yakafo api nilibito Mosese lo molaibo halalo meyalo molanaiye, loto lo molaibo ha awatefo-mota meyalo molo-molo abo ya api nilibito, emotina onesa meu minabo yaidana oto Goti ononala auba ito linowe, loto li minobo ne. ⁴ Feito Yesu hanulalo moniyabo wenina ya hasuwala fi betito hofo beti fulinowe, loto himiwe ya we wena adinalo-hidinalo liti idipiti uti nala numugu fulo betilo, loto lobi-lobi obo ne. ⁵ Ido Goti sokila hi muwabo we wenabatinagi ido kanisole we muki yagi nemo monane holi minanako, ya ona liye, loti lanigilae. Ido yako minámiye. Emotinadoka lufuwa iti Yuda wenina Damasikusi numudo minabo fulo betiyabo lufuwa ya lito uto Yesu hanulalo moniyabo wenina ya nala i betito idipito liwila oto loto Yelusalemu hiyabate we yasi lifima binae, loto moni-moni obo ne.

Polokafo Yesu holi hikito muibo monawa ya lobibo ha
(Ap 9:3-19, 26:12-18)

⁶ Feito hanudo ya monimo uto folilo Damasikusi numuna li alili moloto uwoto haita okulumauti lamena naba yakafo li hona o nedoto lamena naba aiye. ⁷ Lamena naba aito, mikalo lumu fou loto, ha nola yakafo feto loto lonumibo, Solo, Solo, neidafaito hasuwala fi nedo minane? loto lonumito, holito ⁸ Wenabao, hemo hema

minane? loto loga o edoto, emokafo liwila oto lonumibo, Nemo Yesu Nasalete numudoti hemo yakafo hasuwala fi nedo-nedo minanibo we ya minowe, loto liwila oto lonumiye. ⁹ Feto lonumito, wenina nemogi moniyonibo wenina ya lamena wafa, ha nola ma libo ya holifele ladámae.

¹⁰ Holifele ladámato, Wenabao, neidafa feyanowe? loto loga o edoto feto loto lonumibo, Mikaloti sinoito Damasikusi numudo uwageto yalo onona muki homoto linanibo ha we makafo lohumunaide, loto lonumiye. ¹¹ Lonumito, lamena yakafo lamena naba ainako, nomune likaito, nemogi moniyabo wenina yasi anelo liti Damasikusi numudo nilimiti uwae.

¹² Nilimiti uwato, yalo we ma huliya Ananaiyasi minodo aiye. Wewa yakafo Mosese lo molaibo hala auba ito meyalo molo-molo aibo, ya Yuda wenina yalo minabo muki nomudinalo we dowa nebo we yakafo minodo loto, ¹³ selo sinoito minoto feto libo, Weninane Solo, nomuga hofa wao, lito ayalo ya moda wa obo ne. ¹⁴ Ena Ananaiyasi yamo feto lonumibo, Awatefo-mota Gotitina yakafo mona feito molanane, loto hala dowa kibo monala ya holifele loto holinane. Ido we monala fefe libo nebo we ya wa edoto welauti ha liboma ya holinane, loto weuna fi hedaiye. ¹⁵ Ido muki idafa wato holito anibo ya moda huliyalo wenina muki lo oloto molo binane. ¹⁶ Ido onesa ya neidafaito hiyaba hofala fana ane? Sinoiyo. Sinoiyageto mono noku i hedoto ane li faka lo, lomuwageto lifimaka hilili o hedanogolaiye, loto lonumiye.

Wenabakafo Polo eito feka weninaloka ilifi molaibo ha

¹⁷ Ido aliga nemo Yelusalemu liwila oto uto fele huliyagi numuna nabau yoto Goti lomu minodo ya wamo yaidana oto wato Wenaba ya wa edobo ne. ¹⁸ Wa edoto, emokafo feto lonumibo, Numuna meya naba melo minabo wenina hane lobinanibo ya holi hikitámanigilanako, yagunu aloko Yelusalemu ya fulitoto uwo, lito ¹⁹ liwila oto lomuwobo, Wenabao, aya weninawa ya nemo Yuda mono numuna negu-negu holi hikitabo wenina ya nala numugu fulo betito mainafa hofo betinowe, loto uwobo yama holife fe loti holi minae. ²⁰ Ido Sitifeni ya haka ukuwa lo oloto molumolo aibo we hofo fuliyabo hamenalo neimone yalo minoto feto feyato lune-haneu dowa lito hofo fuliyabo we utinalo owo ya hiyaba minobo ne, loto lomuwowe. ²¹ Lomuwoto, Wenabakafo feto libo, Hemo ya numuna eba faiga mauka eito feka weninaloka hilifyoto ya uwo, loto lonumiye, loto lobiye.

*Lomu himiwe hiyabatina we wenaba yakaf
Polo hiyaba edaibo ha*

²² Ido wenina nuba minabo yasi Polo ha libo ya holimo uwafa, Wenabakafo eito feka weninaloka hilifyoto uwo, loto lonumiye, loto libo ha yagunu aubafofo loti hai-hai moloti feto labo, Aya wewa ya mikalo me ya nomuna hofawa minomo yon-aibo ya fefe ladámiye. Hofo fulilo, loti hai-hai molae. ²³ Ido auba iti hai-hai moloti utinalo owo mulalo iyabo ya li fuloti huwopa ya itiliti fulo yoisa yoisa o minato, ²⁴ himiwe hiyabatina we

wenaba yakafo feto libo, Ilimiti himiwe numugu ya uti wenina nena-idafagunu auba iti hai-hai molo edafe? Ha monawa ya lo oloto molageto holinune, loto ikula hofoti, loga o edalo, loto lobiyé.

²⁵ Lobito, holiti ikula hofo edanune, loti nala i edato, Polokafo himiwe hiyaba we ma selo sinoi nebo ya loga o edaibo, Hemotina nemo Lomu we ona minobo ya lifimane li oloto piyámanako, ya feto fe nedanabo ya fefe life? loto loga o edaiye.

²⁶ Loga o edaito, himiwe hiyaba we ya hawa libo ya holito uto himiwe hiyabatina we wenaba nedo uto hawa ya feto lomuibo, Neidafa feyanane? Wewa ya Lomu we ona ya ne, loto lomuiye. ²⁷ Lumito, himiwe hiyabatina we wenaba ya Polo nedo uwoto, ha lonomageto holinowe, loto uto loga o edaibo, Hemo Lomu we ona minabe? lito ya liwila oto lomuibo, O, ona minowe, lito liwila oto libo, ²⁸ Nemo Lomu we ona minanowe, loto hefana naba-naba ya meina fitewe, lito Polokafo lomuibo, Feto feyaba, ido nemone ya feito minámiye. E'e, onefo hedaidokati ya moda Lomu we ona yaidana oto minowe, lomuiye. ²⁹ Feto lomuito, ayalo ya wenina loga o edanune, loti labo wenina ya fulo edoti uwato, himiwe hiyabatina wenaba ya Polo Lomu we ona nebo ya aini nala gedibo ya nala i edaibo yagunu holi naba-naba muibo ne.

Polokafo kanisole wenina nuba abo ya lobibo ha

³⁰ Ledawa himiwe hiyabatina we wenaba yakafo Yuda wenina Polo nena-idafagunu sigiya

lo edafe? Ya holinowe, loto holinako, nalauti wina oto sokila hi muwabo wenabatina ido Yuda mono kanisole wenina muki yagi ha fulo betito holiti loti nuba ato, Polo ya ilimito loto nomudinalo li sinoi edaiye.

23

¹ Ena Polokafo Yuda mono kanisole nuba minabo huliya Sanihetilini fefe loto wa betito feto lobibo, Weninane-mota, nemo ya aidenati Goti nomunalo weune-lune-hane moda dowa lotoko minoto, fefe lotoko monimo uto monane fefe libo neto, ido eletifo yaidana oto moni minowe, loto lobiye. ² Feto lobito, ayalo ya sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba Ananaiyasikafo Polo nedo selo minabo wenina ya lobibo, We-lalo ya hofalo, lobito, ³ Polokafo feto lomuibo, Gotikafo hofanaibo ne. Hemo ya numuna hilawa ufa feke wiliti li dowa itabo yaidana oto minane. Hemo yakafo amedoto minoto Mosese lo molaibo halo ya lifimane ya wita anowe, loto minanibo nefä, heimoka nemo ya hofalo, loto lanibo yakafo Mosese lo molaibo ha ya li fukane, lomuiye.

⁴ Feto lomuito, Polo selo nedo minabo wenina yasi feto labo, Igaidana oto Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we wenabatina ha nosámibo lo-muwane? lato, ⁵ liwila oto lobibo, Weninane, nemo wewa ya Goti sokila hi muwabo hiyabatina we wenabatina ne, loto holámowe. Yagunu mono lufuwa igu ya feto loto libo,
Weninatina hiyaba o betiyabo we ya ha nosámibo
lo edámilo,
loto ha mono lufuwau (Kis 22:28) ya nebo ne, loto lobiye.

6 Ena Polokafo kanisole wenina ya malekama Sadusi wenina minato, ido malekama ya Falisi wenina minae, loto holito ya kanisole mau minagu ya su loto feto libo, Weninane, nemo ya Falisi we ya minowe. Ido Falisi we ma hipala ya minowe. Ido nemo ya fuliyabo wenina fuliyaguti li sinoi betinaiye, loto holi hikitobo feto anaibo hamenawa ya auba ito hiyaba edomo yowonako, yagunu onesa li halo molo nedae, loto su loto lobiyae.

7 Feto lobito, ayalo Falisi weninagi ido Sadusi weninagi eimotina moliya fiti nubatina ya fokiti u eito-eito uwae. **8** Feto feyabo ya Sadusi we yasi feto labo, Wenina fuliyaguti hofa sinoi iyámanigilae. Ido enisole yagi minámae. Ido weudina-adina yagi minámiye, feti lo-lo ato, Falisi we yasi feto labo, Idafawa muki ya ne, loti holi hikitae. **9** Yagunu ha naba-naba lato, Falisi wenina minaguti lo molaibo ha api itibi-itibi abo we malekama sinoiti aubaprof loti feto labo, We yo-hola ya lifimala ya li oloto piyámone. Ido enisolefe ido weunafe yamakafo ha lomuife? Feto lomuitoma ya nedafaiye lanune? loti ha auba iti lobiyae.

10 Feto lato, ha moliya ya u naba-naba wito, himiwe hiyabatina we wenaba holibo ya wenina yasi Polo ya filiga-filiga ika ato, fekalito fulitanaiye, loto holi muito, himiwelama auba ito feto lobibo, Lumuti Polo ya wenina minaguti ika oti himiwe numuna nabau ilimiti yoilo, loto idipi molaito, holiti feto feyae.

11 Ena lubuka yalo Wenabakafo Polo nedo loto sinoito minoto feto lomuibo, Hemo holitina

holiyámo. Melo Yelusalemu ya hane lo oloto molanibo yaidana oto Lomu numudo uto hane lo oloto molanane, loto lomuiye.

Polo hofo fulinune, loti ha hudala hiyabo ha

¹² Ledawa Yuda wenina malekama loti nuba oti hudala hiti feto labo, Hoba-idafagi ido no-anogi námoto moi ito minomo uto uto Polo hofo fulitoto wete-idafa hofa nanune, loti aubafoko loti lo molae. ¹³ Feti aubafoko loti lo molabó we ya (40) foti wemoli yaidana oti minae. ¹⁴ Ido wewa ya sokila hi muwabo we hiyabatina we ido wenina hiyabatina we minado uti feto lobiyabo, Lemo ya ha lo molonibo aubafoko loto ona ne, loto lonibo ya wete-idafagi ido no-ano yagi námoto moi ito monimo uto Polo hofo fulitoto yaloko hofa idafa nanune, loto lo molone. ¹⁵ Yagunu onesa hemotinagi ido Yuda kanisole weninagi ya Lomu himiwe hiyabatina we wenaba nedo uti feto lomuilo, Polo ya minonido ilimito ano. Polo li halo molo edabo ha mona ya holife fe loto holinune, lomuilo. Feto lomuwato, Polo hemotinaloka ilimito anado ya Polo hanu hofalalo hofo fulinune, loti lobiyae.

¹⁶ Feto lobiyafa, Polo momolafokafo ha lo fukabo ya holito himiwe numuna nabau ya yoto Polo lomuiye. ¹⁷ Lomuito, Polokafo himiwe hiyaba we ma sula fito feto lomuibo, Hipa me ya ya himiwe hiyabatina we nabaloka ilimito uwageto ha lanaibo ya holinaiye, loto lomuiye.

¹⁸ Lomuito, wewa yakafo hipa ya himiwe hiyabatina we wenabaloka ilimito uto feto lomuibo, Nala fibo we Polo yakafo sune fito hipa ya ha

lohumunaiye. Ilimito hemodoka uwo, loto lonumiye, loto lomuiye.

¹⁹ Feto lomuito, analo lito ilimito anawaleka uto feto lomuibo, Nena ha lonumunowe, loto ane? loto loga o edaito, ²⁰ emokafo feto lomuibo, Yuda wenina masi hemokafo Polo ya minonido ilifiyageto ageto monala molaibo holifefe loto holinune, loti lanabo ya sugi lohumunigilae. ²¹ Hawa ya lohomatoma holiyámo. Weninawa ya (40) foti yasi hofo fulinune, loti hanudo hiyabala minanigilanako, yagunu, O, lobiyámo. Weninawa yasi hudala hiyabo ya aubafofo loti onae, loti ya wetina-idafagi ido no-anogi námoti moi iti monimo uti Polo ya hofo fulitoto hofa nanune, loti laboma ya onesa hanudo ya hi minae. Ido hemo ya hatina holito, O, lananido ne, loti hiyabaka minae, loto lomuiye. ²² Feto lomuito, himiwe hiyabatina we wenaba yakafo feto lomuibo, Ha lo oloto pito nomanibo ya wenina ma lobiyámo, loto ilifi molaiye.

Polo ya Felikisi nedo ya ilifi molaibo ha

²³ Himiwe hiyabatina we wenaba yakafo himiwela hiyabatina we loiti ya sutina fito, aito feto lobibo, Hemotina uti himiwe mikalo unabo ya (200) tu hadeti, ido himiwe ma safu-hosi meyalo minoti unabo ya we (70) seweni, ido himiwe ile liti unabo ya (200) tu hadeti ya Sisalia numudo eletifo naini (9) kiloku lubuka unae, loti li nuba o betilo. ²⁴ Ido himiwe yasi Polo ya hiyaba dowa o edoti, ilimiti gamani hiyaba we wenaba Felikisi nedo ya unae, loto safu-hosi ya Polo molo edaliyo, lobito ²⁵ ha lufuwa i fulo edaibo ya feito ya ibo,

26 Aiyo, nemo ya Kolodiusi Lisiyasikafo lufuwa
me ya ya hiyabate we wenaba Felikisi ya
i fulo hedowe. Siyane.

27 Yuda wenina yasi we me ya ya analo-hinalo liti
hofo fulinune, loti lafa, nemo holiyobo emo
ya Lomu we ona
ya ne, loto holitoto himiwene yagi loto adinauti
lito li nomuna wa edone. **28** Ido nemo ya
wewa sigiya lo edabo mona ya holinowe,
loto holito Yuda kanisole
minagu ilimito uwoto **29** lo molaibo ha yagunu
sighya lo edafa, idafawa ma o molageto
hofo fulinabo idafafe, ido nala i edanabo
idafafe, ya li oloto piyámowe.

30 E'e, li oloto piyámofa, wenina yasi faluku oti
hudala hiti hofo fulinune, loti labo hawa
ya holitoto ayalo minanido ilifi molowe.
Ilifi moloto ido sigiya lo edabo wenina yagi
hemodoka loti sigiya lo edanabo ha ya lo-
humunae, loto auba ito lobiyowe. Modae.
Feto loto lufuwa ito fulo edaiye.

31 Ena himiwela ya hiyabatina we welalo
meyalo moloti, lubuka midipu igu Polo ilimiti
uti Antipatilisi numudo uwae. **32** Uwato, leda
himiwe mikalo uwabo we ya liwila oti himiwe
numudoka ato, safu-hosi meyalo amedoti uwabo
we ya ilimiti uti uti **33** Sisalia numudo fedoti,
gamani hiyaba we wenaba nedoka ya uti lufuwa
i fulo edaibo ya muti Polo yagi analo molae.
34 Analo molato, emokafo lufuwa hitoto loga o
edaibo, Hemo ya igaukati we minane? loto loga o
edaito, Polokafo liwila oto lomuibo, Silisia ebauti
minowe, lomuito, **35** feto libo, Sigiya lo hedanabo

wenina atomia haka ya lifefe lanobo ne, lomuto Heloti numuna huigu yau Polo hiyaba o edalo, loto lobiye.

24

Yuda wenina yasi Polo sigiya lo edabo ha

¹ Ido fo hamena (5) faifu uwageto sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba Ananaiyasigi, ido Yuda wenina hiyabatina we malekamagi, ido Lomu huifa ha meyalo molo-molo abo holibo we ma huliya Tetulusi yagi Sisalia numudo lumuti Polo sigiya lo edanabo ha ya eba hiyaba we wenaba lomuwae. ² Lomuwato, Polo sula fito aito, Tetulusikafo Polo li halo molo edanabo ha mona ya Felikisi feto loto lomuibo, Hiyabate we wenaba Felikisiyo, hamena fana hiyaba o ledanibo you amena mona mino ledoledo aiye. Ido hiyaba dowa o ledanibo yakafo wenina me ya mikau minabo ya feto anae, loto ha hofawa lobiyageto meyalo moloti minomo yowabo monatina onesa dowa liye. ³ Feito lemodoka numudo-namado idafa-adafa mona-mona muki dowa fe-fe anibo yagunu holiyonibo ya hulika ya li faka loto dowae, lalowe, loto lohumu-humu one.

⁴ Ena ha fana lohomogeto ononaka li hopa itotanaiye, loto ha fouma lohumunogoloniyo. You loto holi ledo. ⁵ Ido we yo-hola ya hasuwala fi-fi aibo we ne. Yuda wenina mikau-mikau minabo ya filiga-filiga fina finae, loto sebatinau fali witunu i-i aibo we ne. Emo ya mono wenina Nasalete we ege molabo wenina ya hiyabatina we ne. ⁶ Ido yako minámiye. Fele huliyagi

numuna naba ya li ladi anowe, loto yoito, ya analo-hinalo liyonibo ne. [⁷ Liyonibo ya Mosese lo molaibo halo ya lifima munune, loto loba, himiwe hiyabatina we wenaba Lisiyasikafo loto adeu yauti auba ito lito, sigiya lo edanabo wenina ya uti hemo nomugalo sigiya lo edanae, loto auba ito lolumiye.] ⁸ Ido onesa heimoka loga-miga o edageto ha lanaibo holito hawa yagunu sigiya lo edonibo ha ya ona lae, loto holife fe loto holinane, loto lomuiye.

⁹ Lomuito, Yuda wenina yagi maina sigiya lo edoti feto labo, Idafawa ya ona ne, loti auba iti lae.

Polokofo Felikisi lomuibo ha

¹⁰ Ena gamani hiyaba we wenabakafo Polo wa edoto ha lananibo ya holinune, loto ana li faka lito, Polokofo feto lomuibo, Nemo holiyobo ya hemo eba meu minabo wenina ya hamena fana ha life fe lo beti-beti o minanibo ya hane ligi-ligi kiyámoto li halo molo nedabo ha ya li-wila oto lohumunogolowe. ¹¹ Nemo ya homu fo hamena (12) tuwelu aguwámibo hamena yalo Yelusalemu numudo Wenaba weune-lune-hane munowe, loto yowobo ne. Feto feyobo yagunu heimoka loga o betiyanibo ya hawa ya onae, loto holife fe loto holinogolane. ¹² Ido wenina sigiya lo nedabo wenina ya nemo fele huliyagi numuna nabau ya weninamagi auba ito ha moliya fiyogeto ya ma wa nedámae. Ido Yuda mono numugufe, ido numuna meya nabau ya eba malekamafe ya wenina sebatinau fali witunu iyobo yama wa nedámae. ¹³ Wa nedámafa, ido

li halo molo nedabo ha ona monawa ya ogofuti li oloto pi hedámanogolane.

¹⁴ Li oloto pi hedámanigilafa, ido idafa makoma feto feyobo ya lohumunogolowe. Nemokafo awatefo-mota Gotitina weune-lune-hane mu-mu o minobo ya Yesu hanulalo moniyabo wenina minaguti ya minowe. Aya monowa ya eito mono ne, loti lo-lo afa, Moses lo molaibo hagi ido polofeti lufuwa iyabo hagi ya muki ona ne, loto holi hikitobo ne. ¹⁵ Ido nemo yagi aya weninawa me ya nuba minabo eimotina ya holi hikitabo yamaidana oto Gotikafo wenina mona fefe libo molabo weninagi, ido mona nosámibo molabo weninagi ya fuliguti ya li sinoi ledanaiye, loto holi hikito muto hiyabala omo yowowe. ¹⁶ Yagunu Gotikafofe, ido wenina yasife, ya mona nosámibo molaiye, loti lo nedotanae, loto hamena-hamena mona fefe libo ya auba ito molo-molo owe.

¹⁷ Ido nemo melege abi loto eba faiga minobo ya Yuda weninane idafa wa námabo wenina adina li faka lo betinae, loto binobo idafa ido Goti sokila hi munowe, loto idafa-adafawa lito Yelusalemuka ya liwila oto obo ne. ¹⁸ Idafawa lito loto ya fele huliyagi numuna naba hilalau yowoto li oloto pi nedabo hamenalo ya une-lune-hane noku itoto li fele hiluwa loto moda minowe. Feito minobo wenina nuba naba yama nemogi maina minámabo ne. E'e, ido nemo ya ha naba-naba ma loto wenina sebatinau fali witunu iyámobo ne. ¹⁹ Feto feyámofa, Yuda wenina malekama Esia ebaloti abo wenina yasi li halo molo nedanune, lotima melo loti nomugalo li halo molo nedanabo ya heimoka weninawa sugi lae, loto

holinogolane. ²⁰ Ido li halo molo nedámageyama wenina meu minabo weninawa eimotina yate Yuda kanisolete maunigu li halo molo nedabo ha ya liwila oto lobinogolowe, loto sinoi minobo hamenalo ya nena mona nosámibo molofe? Ya moda li oloto piti ya lohumunae. ²¹ Ido nomudinalo ya minoto ha mako ma feto loto lobiyobo, Nemo ya fuliyabo wenina fuliyaguti sinoinabo ne, loto yalo holi hikitowe, loto auba ito ha naba loto lobiyobo yamagunu li halo molo nedo minafe? loto lomuiye.

²² Ena Felikisi Yesu hanulalo moninabo mona homu moda holibo yakafo feto libo, Onesa hawa molanowe. Ido aliga himiwe hiyaba wenabatina Lisiyasi ageto ya li halo molo hedabo ya lifefe lo hedanowe, loto lomuto ²³ ido himiwe hiyabatina we ma feto lomuibo, Polo hiyaba edoto nala i edámoto, weninala ya idafa-adafa magunu holinaibo ya munune, loti anabo ya, E'e, lobiyámilo, loto lomuiye.

Felikisikafo Polo melege loiti nala numugu fulo edaibo ha

²⁴ Fo hamena malekama uwageto Felikisite olonafo Yuda wena Dulusilate ya aiye. Loto ya Polo ilimiti alo, loto ha fulaito, ilimiti ato, emo ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto Yesu holi hikito munaibo mona ya lobito holi ne. ²⁵ Feito lobibo ya Goti monala fefe libo mona, ido ute-lute-hate watihiyaba dowako onibo mona, ido Wenaba lifimate li halo molo ledanaibo hamena hala lomuito, ya Felikisi holiya muito, ya feto lomuibo, Ya moda ne. Aifa uto minageto hamena ma ha fuloto anane, loto lomuiye. ²⁶ Lomuto, Polokafo ya

nalauti wina o nedo, loto hefana ma faluku oto numunaiye, loto hala kinako, yagunu ya hamena abi loto ha fulaito, ilimiti ato ya loyolalo-melo aiye.

²⁷ Ena Felikisi yakafo Yuda wenina dowa loto holi numunae, loto Polo ya aifa nala numugu ya waito edaiye. Waito edaito aliga ya melege loiti utaito Posiusi Fesitusi yakafo Felikisi ebala ya liye.

25

Polokafo Sisa ya hane lifefe lo nedanaiye, loto libo ha

¹ Fesusikafo aya ebalo fo hamena tili (3) minototo, Sisalia numudo fulitoto Yelusalemu yoito, ² yalo sokila hi muwabo we hiyabatina we ido Yuda wenina hiyabatina we yasi loti nomunalo Polo ya li halo molo edabo ha ya lomuwae. ³ Feto loti lomuwabo, Hemo ya ade li faka loto himiwe idipi molageto Polo ilimiti Yelusalemu anae, loti wako lo edabo ya hanudo anaido hofo fulinune, loti hudala hiyae. ⁴ Hudala hiyafa, Fesusikafo liwila oto lobibo, Polo ya Sisalia numudo nala numugu nebo ne. Ido hofa liwila oto lumunobo hamena alili ainako, ⁵ yagunu hiyabatina we malekama nemogi maina lumuto yalo wewa ya mona nosámibo ma molagetoma ya li halo molo edanae, loto lobiyie.

⁶ Feto lobito fo hamena (8) eiti yafe, ido (10) teni yafe Yelusalemu minutoto Sisalia numudo liwila oto lumuto ha lifefe labo wenina li nuba o betito feto libo, Polo nemodoka ilimiti alo, lito ⁷ feto

feyato, Polo aido Yuda wenina Yelusalemu numudokati lomabo yasi li hona o edoti li halo molo edanabo ha naba lo minafa, hawa lobiyonibo ya li onae, loti ogofuti holinabo ha ya minámiye.

⁸ Feito Polo yakafo li halo molo edabo wenina ya liwila oto lobibo, Nemo ya Mosese lo molaibo ha Yuda wenina meyalo molo-molo onibo ha yafe, ido Yuda wenina fele huliyagi numuna naba yafe, ido Lomu hiyaba we wenaba ona Sisa yafe, ya ha nosámibo ma lo betiyámobo ne, loto lobkiye.

⁹ Feto lobito, ya Fesitusikafo Yuda wenina nemogunu dowa loti holinae, loto holito ya loga o edaibo, Hemo ya Yelusalemu uwageto yalo neimone nomunelo li halo molo hedabo hawa ya holi nedanane, loto labe? loto loga o edaiye.

¹⁰ Feito loga o edaito, Polokafo liwila oto lomuibo, Onesa Lomu hiyaba we wenaba Sisa ha lifefe lo-lo abo weninala maunigu nomudinalo sinoi minobo meu yako ya hane holi nedanae, loto auba ito lowe. Hemo heimoka holi minane. Yuda wenina idafa ma li nosámibo o betiyámoma ya moda holitanima ne.

¹¹ Feito neboma nefä, nosámibo mona ma mologeyama yagunu hofo fulinune, loti lanabo ya nemo ya hofo nedo fuliyámilo, loto ladámanowe. E'e, Yuda wenina yasi li halo molo nedabo hatina ya ona minámanaiibo ya we makafo anelo lito weninawa ya adinalo binaibo monawa ya fefe ladámanaiye. Yagunu Lomu hiyaba we wenaba ona Sisakafo li halo molo nedabo ha ya holi nedanaiye, loto auba ito liye.

¹² Feto lito, Fesitusikafo kanisole wegi loyolalomeleo otiti ya feto lomuibo, Hemo Sisa li halo molo nedabo ha holi nedanaiye, loto lanibo yagunu

Sisa nedo unane, loto lomuiye.

Fesitusikafo Polo yagunu Agilipa lomuibo ha

¹³ Ena minomo uto hamena ma hiyaba we wehudi Agilipate ido olonafo Benaisite ya Fesitusi aiyo-weiyo ha lo edanoiye, loti Sisalia numudo loti ¹⁴ hamena fana yalo minanako, ya Fesitusikafo Agilipate ya Polo li halo molo edabo mona ya loyolalo-melo oti feito lomuibo, We ma me ya nebo ya Felikisikafo nala numugu waito fuloedoito wiye. ¹⁵ Feito wito, Yelusalemu uwobo hamenalo ya sokila hi muwabo we hiyabatina we, ido Yuda wenina hiyabatina we yasi wewa ya li halo molo edabo ya lifima ha umo, lo, loti lonomabo ne. ¹⁶ Lonomafa, nemokafo fetolobiyobo, Lomu wenina yasi hasuwala fiyabo we ma hofo fulinabo adinalo ya aifa molámae. E'e homu ya wewa yakafo sigiya lo edabo wenina nomudinalo ya li halo molo edabo ha liwila oto lobinaibo ne. Lomu wenina monatina feito ne, loto lobiyowe.

¹⁷ Lobiyoto, meu nemogi maina liwila oti loto, hamena fana hiyaba ámoto ledawa ya ha lifefe lolo abo wenina ya li nuba o betito himiwe ya lobiyobo, Wewa ya ilimito alo, loto ilimiti ae. ¹⁸ Ilimiti ato, wenina sigiya lo edabo yasi sinoiti Polo mona nosámibo-asámibo yaidana oto molaiye, loti sigiya lo edanafe? loto hane kiyofa, ya fetofe edámae. ¹⁹ Feto fe edámafa, eimotina mono monatina yagi, ido fulibo we ma huliya Yesu ya Polokafo nomuna hofawa ne, loto libo we yagunu ya ha fi muwae. ²⁰ Igaidana oto hala mona li oloto pito holifele loto holinowe? loto hane kito feto

loto loga o edobo, Hemo ya Yelusalemu uwageto yalo li halo molo hedabo hawa ya holi nedanae, labe? loto loga o edowe. ²¹ Loga o edoto, Polokafo Lomu hiyaba we wenaba Sisa yakafo li halo molo nedabo ha ya holi nedanaiye, loto aubafofo lito himiwe ya lobiyobo, Wewa ya hiyaba o edalo. Aliga Sisa nedo ya ilifi molanowe, loto lobiyobo ne, lomuito, ²² Agilipakafo feto lomuibo, Neimone wewa ha lanaibo ya holinowe, loto holiyowe, lomuito, liwila oto lomuibo, Leda holinane, lomuiye.

²³ Leda Agilipate Benaisite maina himiwe hiyatina we wenabagi, ido numuna meya nabau wenina hiyatina wegi, ya wenina nuba o-o abo numugu yowato, wenina muki aiyo-weiyo lo betiyato, Fesitusikafo, Ilimiti alo, lito Polo ilimiti ae. ²⁴ Ilimiti ato, Fesitusikafo feto libo, Hiyaba we-hudi Agilipa ido hemotina muki lemogi minabo ya aya wewa ya wa edalo. Emotina ya Yuda wenina muki Yelusalemu minabo ido Sisalia numudo melo minabo yasi nomunelo ilalu huti feto lonomabo, Hofo fulinae, loti ha naba-naba lafa, ²⁵ wa edobo ya wewa hofo fulinubo idafa ma feyámiye. Ido eimolakafo feto libo, Sisakafo hane lifefe lo nedanaiye, loto libo yagunu Lomuka ilifi molanogolowe, loto ha lo moloto ²⁶ emo mona molaibo yagunu hofo fulinabo hala ya hiyabate wenaba lufuwa i fulo edanowe, loto holiyofa, ha ma mináminako, wewa ya hiyaba wehudi Agilipa hemo nomugalo ido hemotina muki melo minabo nomudinalo ya ilimito loto hala ya holiti ha mona li oloto piyato, hawa lufuwa i fulo edanowe. ²⁷ Ido nala fibo we ma ilifi molanobo we ya li halo molo

edabo ha yagi fulámanobo ya fefe ladámanaibo ne,
loto holiyowe, loto lobiye.

26

Polokafo Agilipa ha lomuibo

¹ Ena Agilipakafo Polo feto lomuibo, Heimoka haka lageto holinune, lomuito Polokafo ana li faka loto li halo molo edabo ha ya apito liwila oto feto libo, ² Hiyaba we wehudi Agilipao, eletifo Yuda wenina sigiya lo nedabo ha muki ya liwila oto lanogolo nomugalo sinoiyobo ya lune-haneu dowa loto holiyowe. ³ Ena Yuda wenina monate eito-eito muki ya moda holi minanibo nenako, yagunu lune-haneu dowa loto holiyowe. Yagunu you loto holi minageto ha lanowe.

⁴ Homu aidena hipa hefola minodoti loto onesa hamenalo ya Yuda wenina muki yasi mona molobo ya wa minae. Ido neimo ebaneuka ya olufo minobo hamenaloti monane wa nedoti, ido Yelusalemuka minoto mona molobo yagi moda wa hulae. ⁵ Ido hamena fana wa nedo minanako, lanune, loti holinabo ya Yuda monolo wenina minagu yauti nuba ma huliya Falisi ne, loti lo molaibo ha ya auba iti meyalo molo-molo abo minagu ya nemo ne, lobinigilae. ⁶ Feito nefä, onesa ya Gotikafo awatefo-mota lo molo bibo ha ya holi hikito muto hulawa ya hiyabala o-o obo yagunu li halo molo nedo minae. ⁷ Ido lo molo bibo hawa ya lemo weninate afu monalo-monalo (12) tuwelu yasi hamena-hamena ya Goti auba iti houba-naba o edo minabo ya hulawa linune, loti hiyabala o-o minabo ne. Wenabao, hulawa

linowe, loto ya hiyabala o minobo yagunu Yuda wenina ya sigiya lo nedo-nedo o minae. ⁸ Ena hemotina Yuda wenina ya Gotikafo fuliyabo wenina fuliyaguti li sinoi beti ne, loti nedafaito holi hikitámaboma minae?

⁹ Nemo neimone yagi Yesu Nasalete numudoti we huliya ya li waka itanowe, loto auba ito onona naba-naba limo yowobo ne. ¹⁰ Ido aya monawa ya Yelusalemu yalo molobo ne. Ido sokila hi muwabo hiyabatina we wetinalo ya Yesu weninala abi loti ya nala numugu li fulo betiyoto hofo beti fulinune, loti labo ya dowae, loto lollo obo ne. ¹¹ Feto feyobo muki hamena-hamena ya Yesu mono weninala li hopa o betinowe, loto Yuda wenina mono numunatina negu-negu yoto, elepa iti holi hikitámæne, loto hanu auba ito monito wita-wita obo ne. Ido sebane hala-kala lito li hopa o betinowe, loto numudo-namado eba faiga negu-negu yagi moni-moni obo ne.

*Polokafo Yesu holi hikito muibo monala yagunu
libo ha*
(Ap 9:3-19, 22:6-16)

¹² Ena sokila hi muwabo we hiyabatina we wetelo feto feyanaiye, loti lufuwa iti nomato, lito Damasikusi numudo uto Yesu mono weninala li hopa o betinowe, loto uwobo ne. ¹³ Uwoto, wenabane, folilo hanudo u minodo lamena ma fo li fulo edaïbo ya lamena okulumauti loto nemogi ido wenina maina uwonibo yagi li hona ledoto lamena naba-naba aiye. ¹⁴ Lamena naba-naba aito, lemo muki mikalo lumu fou logeto, Yuda wenina hatelokati ha nola yakafo feto lonumibo,

Solo, Solo, neidafaito li hopa o nedo-nedo minane? Hemo ya bulumakaukafo yawala mainafa howalo hinagunu hofaibo yaidana oto heimoka ya li ogofu minane, loto lonumiye. ¹⁵ Feto lonumito, liwila oto lobo, Wenabao, hemu minane? loto loga o edoto feto lonumibo, Nemo Yesu ya li hasuwala fi nedananibo we ya minowe. ¹⁶ Hemo onesa mikaloti sinoiyo. Nemo houba-nabane we minoto, wa nedotanibo yagi, ido aliga idafa magi hilibinobo ya uto wenina lo oloto pi binane, loto weune fi hedowe. ¹⁷ Ido heimoka weninakagi eito feka weninagi yasi li hopa hedanune, loti feyanabo adinau yauti li nomuga wanowe. ¹⁸ Feto fe hedoto aya weninawa minadoka hilifi molanowe. Hilifi moloto ya lifimatina hilili o betiyageto holi hikitabo wenina Gotikafo li fele o betibo wenina minagu ya minanae, loto weninawa nomudina likaibo ya nomudina li falatoto midipu iguti idipito lamenalolo anane. Ido Satani hiyaba o betibo hilalau yauti idipito Goti hilalau ya idipito anane, loto lonumiye.

Polokofo Yesu ononala libo ha

¹⁹ Hiyaba we wehudi Agilipao, ena nemo ya okulumauti wamoidana oto wa edoto, Feto feyo, loto lonumibo halo ya moda hololoto, ²⁰ homu ya Damasikusi numudo uto lobito, ido yaloti Yelusalemu minabo weninaloka ya uto lobito, yaloti Yudia ebau muki minabo weninaloka uto lobito ido eito feka weninaloka yagi yalo uto lobito, muki ya feto loto lobiyobo, Lutina-hatina li elepa iti Gotidoka loti ido monatina molanabo ya wenina yasi wati lutina-hatina moda li elepa

itae, loti holinae, loti mona dowa ya molalo, loto lo oloto molo-molo o minowe. ²¹ Feto feyobo yagunu Yuda wenina yasi nemo fele huliyagi numuna naba hilalau minodo anelo-hinelo liti hofo nedo fulinune, loti lafa, ²² Gotikafo ane li faka lomo yoinako, ido onesa eletifo me ya ya ane li faka lo nenako, hemotina hulitinagi we minabo ido aifa we minabo nomudinalo ya minoto hawa lobi minowe. Ido ha eito ya lobiyámoto polofetigi ido Mosesegi yasi, Idafawa feito oloto pinaiye, loti labo ha ya ayaidana oto lobiyowe. ²³ Emotina ya feto labo, Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya ogofu naba holito, hana fuliyaguti sinoinaibo we yakafo eimola weninalagi, ido eito feka weninagi ya Goti hala ukuwa lo oloto molo binogolaiye, loti labo ne, loto lomuiye.

²⁴ Ido Polo li halo molo edabo ha liwila oto lo nedo Fesitusikafo ha naba loto feto libo, Polo, hemo ya moda nei-nei fiyane. Hemo ya lufuwa muki hitaninako, haka-managau ya ki hopa itane, lomuito, ²⁵ Polokafo elepa ito liwila oto lomuibo, Wenaba Fesitusi, nemo nei-nei fiyámowe. E'e, nemo hane-manane ya fefe loto neto hama lobo ya ona ne. Hiyaba we wehudima ya idafa-adafa lobo ya holi neto, holiya holiyámoto aifa oloto lomuwowe. ²⁶ Ido holiyobo ya aya idafawa muki ya faluku oto ma fe mináminako, idafawa ya moda holi ne. ²⁷ Hiyaba we wehudi Agilipao, hemo ya polofeti hatina holi hikito minabe? Nemo holiyobo, Holi hikito minane, loto ya lomuiye.

²⁸ Feto lito, Agilipakafo Polo feto lomuibo, Onesa hemo fetu-namato hamena fouma efo yako nemo ya Yesu we li buli edanowe, loto haka

kiyabe? loto loga o edaiye. ²⁹ Loga o edaito, liwila oto lomuibo, Hamena founafe, ido hamena fanafe, ya dowa ne. Ido hemogi ido eletifo wenina muki hane holi minabo wenina yagi ya nemo holi hikitobo yaidana oti holi hikitanae, loto holiyowe, loto Goti lomuwofa, aini nala ya hemotinaloka minámanaiye, loto holiyowe, loto lomuiye.

³⁰ Feto lomuito, hiyaba we wehudima ya sinoito, ido gamani hiyaba we wenaba ido Benaisi ido wenina muki maina minabo yagi sinoiti ³¹ numuna fulitoti feka uti, ha lo filiga-filiga o minoti feto labo, We me ya mona molaibo ya hofo fulinubo monafe, ido nala numugu fulo edanubo monafe, yama molámiye, loti lae. ³² Feto lato, Agilipakafo Fesitusi feto lomuibo, Wewa ya Sisakafo ha holi nedanaiye, loto ladámibo neko, moda nemokafo wina fulo edadi ne, loto lomuiye.

27

Polo Lomu ebau unaiye, loti sipiku fulo edabo ha

¹ Ena Itali mikalo idipi mologeto unae, loti ha lo fukotiti Pologi ido nala iyabo we malekamagi ya himiwe wenaba ma huliya Yuliusi emo Sisa himiwela nuba minagu nebo we ya analo molae.

² Analo molato, sipi ma Adilamitiumu numudoti loto Esia ebau ho no anawalo numuna nedo-nedo minomo unogolowe, loto libo sipiku ya yowato, nemo Lukute yowoito ido Masedonia ebauti we ma Tesalonaika numudoti aibo huliya Alistakusi yagi maina uwone.

³ Ledawa Saidoni numudo lo fedoto mikalo lomogeto, Yuliusi ya Polo milumala holito li dowa edoto feto lomuibo, Hemo idafa magunu holi-nanibo ya weninaka minado uwageto humunae, loto lomuito uwone. ⁴ Uto eba yaloti fulitoto ho no mulalo sipiku uwogeto, ido asi naba yakafo unogolonibo ebalokati loto sipi ya hofaito hanu eito uto Saipulusi eba selo no anawalo asi naba ámibo ebalo ya monimo uwone. ⁵ Monimo uto Silisia eba no anawalo ido Pamuflia eba no anawalo ho no nabalo ya yofototo Maila numudo Lisia ebau ya fedoto yalo sipikuti lomone.

⁶ Lomogeto, yalo himiwe wenaba yakafo Alek-isadilia numudoti sipi ma nebo Itali mikalo un-owe, loto aibo ya wa edoto lilimito uto yau fulo ledaiye. ⁷ Fulo ledaito, ebawa fulitoto hamena fana ya asi naba yakafo unogolonibo ebalokati ainako, ho no mulalo sipiku moniyabo we ya hosa naba-naba fiyato, holoto-holotoko uto Nidusi numudo selo ya uwogeto asi yakafo aubafofo loto fu-fu lito, hofa unubo ogofuwámoninako, ya Kiliti eba no anawalo asi naba ámibo ebalo Salimone numudo selo yalo uwone. ⁸ Yalo uwogeto, ho no mulalo sipiku moniyabo we ya hosa naba-naba fimo uwato, Kiliti eba no anawalo monimo uto, numuna meya ma huliya Sipi Mino-mino Abo Eba Dowae, loti labo eba Lasea numudo selo ya fedone.

⁹ Fedogeto, ya hamena fana ho no mulalo sipiku u minogeto ya Yuda wenina wetina-idafa moi iti námabo foliwa ya moda huloitaito, asi naba yakafo loto ho no hofotoko minanaibo hame-nalo ainako, Polokafo feto loto fuka ha lolumibo,

¹⁰ Wemoli, leimote onesa hofa unune, lanubo ya holiyobo sipite huwamenate yako u hopa aguwámanogolaiye. E'e, leimote yagi u hopa uno-golone, loto holiyowe, loto lobifa, ¹¹ ido himiwe wenaba yakafo hala holi fulito, sipiku onona liyabo we hiyabatina we ido sipi yawala ha labo yako meyalo molaiye. ¹² Yako meyalo molaito, aya ebawa minonibo melo ya asi naba aibo hame-nalo sipi molanabo ya dowa ladámanogolainako, sipiku minonibo wenina abi idafa yasi feto labo, Eba me ya ya nosáminako, fulitoto ho no mulalo sipiku uto Finikisi numudo hanu monito wita oto utotoma hamena nosámibo hamena yalo mina-nune, loti ha lo fukoti holiyae. Yalo minanune, loti labo ebawa ya Kiliti ebalo Finikisi numudo sipi mino-mino abo eba holawa ya fo lumibo ebaloka ne.

Ho no ya asi nabakafu hofaibo ha

¹³ Aliga asi you libo ma apito fu-fu lito sipiku onona liyabo we yasi ebawa lonigu ya onesa un-ubo ne, loti holiti sipi momoga oto utanaiye, loti li hiki lo edabo idafa ya nokuti ika ato, Kiliti ebau no anawalo ya uwoba, ¹⁴ hamena hefola efomako uwogeto asi aubafofo libo huliya Fo Yoidokati Aibo ne, loti labo yakafo Kiliti ebalokati hene-mane oto lumuto ¹⁵ sipima ya itifuito, henoba oto sipi ya unaibo ya ogofuwámrito, ya asi aidokati aifa moninune, lofa, feto ogofuwámogoeto asikafo sipi ho nolo itifuiye. ¹⁶ Feito uto eba hefola ma huliya Kauda no anawalo ya asi naba ámibo ebalo ya uto, yalo kenu hefola ma ya sipi naba hafuwalo ika aibo kenu ya fokitanaiye, loto hosa

naba fiti li hiki lone. ¹⁷ Li hiki logeto, ika oti li sipi nabau molotiti nala aubafofo libo ya liti sipi nabama fokitanaiye, loti sipi feumau moloti nalagunu hutifina hiki lae. Li hiki lotiti ho noku Afilika selo nebo Silitisi ebalo ya sesepa ma obula yaidana oto no feuma nebo yagunu holiya holiti sipilo lafo-lafo naba diyabo ya wina oti li molato, aifa mulalo ya no ogofuto uwone.

¹⁸ Feito ogofuto moni minogeto, asigi ido ho nogi yakafo aubafofo loti hoho-hoho ledo o nebo yagunu sipi hena otanaiye, loti ledawa huwamena ma liti ho noku fulae. ¹⁹ Fulato, ido fo hamena (3) loitigi-makogi wito, sipiku idafala ma onona minámibo idafa-adafa ya ayaidana oti eimotina adinagunu liti ho noku fulae. ²⁰ Fulato, ido hamena fana fo ya limukafo wase ito ofiyagi ya wagámone. Asi yakafo no ya aubafofo loto fufu loto li yoisa-yoima o ledainako, yagunu, Leimo u eba malekama uto wagámánogolone, loto hate kiyone.

²¹ Ido hamena fana wenina ya wetina-idafa námoti minato, Polokafo uto minagu ya sinoito minoto feto lobibo, Wemoli, hemotina Kiliti eba fulitoto meleka ámanune, loto lobiyoma hane holiyabo neko, ya idafa henawa oloto pi lumíbo ya oloto pi lomámadi ne. ²² Feto feyaifa, ido lemo minonigu yati ma fuliyámanogolone. Fuliyámogeto sipi yako moda u hopa unogolaiye. Yagunu lutina-hatina ya you laneyo. ²³ Lubuka luwaila yawalane Wenaba houba-naba o edobo we yakafo nemodoka enisolela ilifito loto ²⁴ emokafo feto lonumibo, Polo, holi holiyámo.

Sisa nedo uto nomunalo minageto li halo molo hedabo ha ya holinaiye. Goti yakafo aifa li dowa lo ledaiibo mona o hedanaibo ya wenina muki hemogi maina sipiku moniyabo ya li nomudina wanowe, loto liye, loto feto lonumiye. ²⁵ Yagunu lutina-hatina dowa laneyo, Wenabagunu hane loiti kiyámoto feto feyanowe, ha lonumibo ya feto feyanaiye, loto aubafofo loto holi hikitobo ya hiyabala edowe. ²⁶ Feito asi yakafo sipi ya itifuwageto mika ma ho no yakafo li hona aibo ebalo yonogolaiye, loto lobkiye.

²⁷ Ido asi naba ya omo yoibo salele loiti ya wito asi yakafo fu loto lito uto Mediteleniyani ho no mulalo sipiku ya itifu-natifu ledo neto, lubuka luwaila yoima sipiku onona liyabo we, Ya mika nedo selo one, loti holiti, ²⁸ Mika selo nefe, ido faiga ne? Wanune, loti idafa hona molo-molo aibo idafa ya noku fulato lumuto wibo no fanala ya (40) foti mita yaidana oto ne, loti holiti minato, hamena hefola ma wito, hofa hona molo-molo aibo idafawa ya noku fulato lumuto wibo ya no fanala (30) teti mita neto ya holiyae. ²⁹ Feti holiyabo hefagu yotanune, loti holi bito, idafa ma mikau lumuto sipi li hiki lanaiye, loti sipi egeka yalekatli hiki lanaibo idafa (4) fo ya noku fulato lomae. Lomato, ido, Alo ya li nomude walo, loti sugi gotitina lobi minae. ³⁰ Lobiti onona liyabo we yasi sipi fulitoti holi unune, loti holiyanko, sipi holaleka yalekatli hiki lo edanaibo idafa ma fulogeto lumunaiye, loti sugi loti uti sipikuti kenu ya liti nala onuwa filiga-filiga li minoti fulato, ho nolo lumuto lumuto ne. ³¹ Feto feyato, Polokafo himiwe hiyabatina wegi himiwelagi feto lobibo,

Sipiku onona liyabo wewa ya sipi fulitoti unabó ya nomudina wagámanabo ne, loto lobito,³² yagunu himiwe yasi nala kenulo liyabo ya fuko fulitato, ho noku limo iye.

³³ Ido ho lanogolaito Polokafo wenina muki wetina-idafa nanae, loto holito feto lobibo, Hamena fana salele loiti hemotina wati hiyaba otiko minanako, wetina-idafa námotiko minae.

³⁴ Feiti minabo yagunu ya onesa wetina-idafa nalo, loto auba ito lobiyowe. Wetina-idafa yakafo auba i betinaiye. Holilo. Lemo minonigu yati we ma u hopa aguwámanaibo ne, loto lobiye.

³⁵ Feto lobitoto nomudinalo beleti ma lito, dowae, lalowe, lomuto lekoto naito, ³⁶ wenina muki ya lutina-hatina dowa lito ayaidana oti wetina-idafa nae.

³⁷ Ido lemo sipiku minonibo wenina ya tu hadeti sewedi sikisi (276) ya minone. ³⁸ Feito minabo wetina-idafa nato houmatina aito ya sipi hena otanaiye, loti suwa witi sipi lulau nebo ya ho noku fulato lumiye.

Sipi mikalo yoto lekaibo ha

³⁹ Ho lido ya sipiku onona liyabo we yasi mika eba wa minafa, mika ya wafefe ladámoti, no anawalo eba ma hefana minámibo wati sipi ya lito yalo yoto no sesepalo unune, loti holiti hanu wita ae. ⁴⁰ Hanu wita oti sipi li hiki lanaibo idafa nalala ya fukoti noku fulitoti sipi moninaibo hanu ya ilibinabo idafa nalatina ya wina oti, sipi itifuto lito unaibo lafo-lafo seli naba ya yowa ika oti li faka lato wifa, ⁴¹ ido sipi ya sesepa naba ho noku nebo ya mulalo yoto holaleka ya li hiki lito unaibo ogofuwámito, ho no yakafo aubafoko loto

sipi egeka hofomo wito foki-naki aiye. ⁴² Foki-naki aito, nala fiyabo we ya noku anesa iti holi utanae, loti himiwe yasi hofo beti fulinune, loti holiyafa, ⁴³ himiwe hiyabatina we yakafo Polo ya hofotanae, loto holito, Feto feyámilo, lobiye. Feto lobito feto lolumibo, Hemotina noku anesa iyabo we ya homu ho noku sato moloti noku anesa iti u no sesepalo ya wilo. ⁴⁴ Ido hemotina wenina malekama ya yá hatapagi ido sipi foki-naki aibo idafagi ya no mulalo moloti yalo minoti no anawa sesepalo wilo, loto lolumiye. Feito lemo wenina muki ya u hopa aguwámoto mikalo uwone.

28

Polo Malitaka eba nebo ha

¹ Ena lemoma u anawa ya uto ebawa huliya Malita ne, loti labo ya wa one. ² Ido ebawa yalo minabo wenina yasi aiyo-weiyo loti aifa li dowa lo ledoti, ho naba ito asi aibo ya fuliyogeto so hi ledato so labiyonibo ne. ³ Ido Polokafo so umala li nuba oto so hi neto, hosofa ma ayau nebo ya so hala-kala libo holito feka loto analo ya adala oto suto ne. ⁴ Suto neto mika yawala yasi hosofa analo nebo ya wati eimotina loyolalo-melo oti feto labo, We yola ya wenina hofo beti fulibo we ona ne. Feto feyaibo ya ho noku fuliyáminako, gotite Wenina Lifima Liwila oto Binaibo we yakafo feto feyaibo wewa nomuna hofawa minámánaïye, loto libo ne, loti lafa, ⁵ Polokafo hosofawama li fulo soku itaito moda aifa dowa loto neto, ⁶ wenina yasi ula molanaife, ido aloko lumu fou loto fulinaife? loti hamena fana hiyaba oti wa minafa, idafa ma ulalo oloto

pito li hopa edámito wa edoti hatina-manadina li elepa iti, Wewa ya goti ma ne, loti holiyabo ne.

⁷ Ido mikawa selo yaloka minabo wenina hiyabatina wenaba huliya Pubiliusi ya mika yawala yakafo numunalaupilimito uto li dowa ledoto fo hamena (3) tili ya aifa li dowa lo ledaiye. ⁸ Feto fe ledaito, melafo idafa i hilibo ya ula halakala lito, sefe adumu oto, folomolo ya uno neto Polokafou uno negu ya yoto Goti lomuito anagunu ulalo ya lito idafa i hilibo ya faka lo edaiye. ⁹ Faka lo edaito, ya wa edotiti aya ebau minabo wenina malekama idafa i hiliyabo ya ato li faka lo betiye. ¹⁰ Yagunu muki mona dowa molo ledoti, ido unune, loto feyonibo hamenalo ya idafate minámibou ya wenina idafa-adafa liti loti sipiku ya molo ledae.

Polo uto Lomu numudo wibo ha

¹¹ Ena igana (3) tili yalo minototo ya sipi ma asi aibo hamenalo aya ebau minomo wibo sipiku yau yowone. Sipiwa ya Alekisadilia numudoti aibo sipi ya holaleka sugi goti Susi lobe hipala loiti eimotinайдана feyaibo sipiwa yau yoto ebawama fulitoto uto ¹² uto Silakiyusi numuna meya nabalo ya loto fo hamena (3) tili ya minototo ¹³ hofa sipiku yoto yaloti monimo uto Legiumu numuna meya nabalo fedoto, ledawa ya asi yakafo fu loto sipi lito wito leda ya Puteyoli numudo ya fedone. ¹⁴ Ya numudo yalo Yesu mono weninala malekama wa betiyogeto emotina yasi fo hamena (7) seweni ya lemogi minanune, lato minone. Minototo yaloti Lomu numudo one. ¹⁵ Ogetto, yalo Yesu mono weninala

minabo yasi Lomu anogolonibo hawa labo ya holititi malekama loti Apiyusi maketi ebalo fedoti wa ledae. Ido malekama ya loti Numuna Tili (3) hanudo moniyabo wenina uno-uno abo numudo ya fedoti wa ledato, Polokafo wa betito Goti feto lomuibo, Dowae, lalowe, lito lula-hala li auba i edaibo ne.

Polokafo Lomu numudo Goti hala ukuwa lo oloto molaibo ha

¹⁶ Ido Lomu numudo fedogeto ya hiyabatina we yasi Polo ya eimolako numunalaу yau minageto ya himiwe makafo hiyaba o edanaiye, loti lae.

¹⁷ Feto lato ya fo hamena (3) tili utaito, Polokafo Yuda wenina hiyabatina we alo, loto ha fulo betito loti nuba oti minato ya feto lobibo, Weninane-mota, nemo neimone ya idafa ma weninane yafe, ido awatefo-mota monatina lolomabo yafe, li nosámibo betiyámofa, Yelusalemu numudo nala fi nedoti Lomu wenina adinalo molae. ¹⁸ Adinalo molato, loga o nedoti hofo nedo fulinabo idafa ma feyámonako ya nalauti wina nedanune, loti holiyafa, ¹⁹ Yuda wenina yasi auba iti, E'e, loti labo yagunu Sisa yakafo hane lifefe lo nedanaiye, loto auba ito loboma ne. Feto lofa, ya neimo weninane li halo molo betinobo ha ya ma minámiye, loto holiyowe. ²⁰ Aya monawa yagunu hemotina ya sutina fiyoto ato, wa betito hemotinagi maina loyolalo-melo anogolone. We ya Isilaeli wenina auba iti hiyabala o minabo we yagunu nala i nedato, minowe, loto lobiye.

²¹ Lobito, liwila oti lomuwabo, Hiyabate we Yudia ebau minabo yasi hemogunu lufuwa ma i

fulo ledato ya ma liyámonibo ne. Ido Yudia yaloti abo wenina yasi wenina lo hedabo hafe, ido ha nosámibo lo hedabo hafe, yama lolomámabo ne. **22** Feito nefá, wenina mikau-mikau ya eito mono holiyabo wenina ha nosámabo lo betiyanako, yagunu hemo haka kiyanibo ha ya lolomageto holinune, loto holiyone, loti lomuwae.

23 Feto lomuti Polo nedo loti emogi loyolalo-melo minanune, loti hamena molato aya hamenawalo wenina abi lokati emodoka ato leda yaloti u lubuka yalo Goti wehudikafo hiyaba o ledaiibo mona ya holife fe loti holinae, loto lobito ha mona fokito api itibiye. Ido Yesu ya holife fe loti holiti holi hikitafa, ido malekama ya holi hikitámae. **24** Lobi neto, malekama ya holi hikitafa, ido malekama ya holi hikitámae. **25** Yagunu lutina-hatina li mako molámoti unigilato Polokafo feto loto lobibo, Weuna Fele yakafó hala ya polofeti Aisaiya welalo moloto awatinafomota yagunu holito ha ona hula feto lobibo,

26 Hemo aya weninawa minadoka ya uto feto lobio, Hemotina holi-holi o minafa, ha holife fe loti holiyámoti ido wa-wa o minafa, idafa wafefe loti wagámae. **27** Feto feyabo weninawa ya lutina-hatina moda gediboko minanako, hatina anawako holiti nomudina likotiko minae. Feto feyámabo neko, lutina-hatina ya li elepa iti nemodo ato li faka lo betiyadi ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 6:9-10) ya nebo ne

28 Yagunu hemotina ha lobiyobo ya holife fe loti holilo. Gotikafo wenina li nomude waibo hala

ukuwa ya eito feka wenina ya fulo betitaibo ne. Fulō betitaibo nenako, hala ukuwa ya holi hikito munae, loti lobiye. [²⁹ Hawa lobibo yagunu Yuda wenina eimotinagu yau moliya ha naba loti fulo edoti uwae.]

³⁰ Ena melege loiti lulau ya Polo numuna eimola meina figu ya neto, ido wenina muki wa edanune, loti emodoka abo ya aiyo-weiyo ha lobito, ³¹ holi holiyámoto, Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hala ya lo oloto molo-molo o minoto, Wenaba Yesu Kilisto hala api itibi-itibi o neto ido masi ononala itámabo ne. Modae.

**Goti Ukuwala Hala
The New Testament in the Lambau Dialect of the
Siane Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Siane-Lambau long
Niugini**

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siane-Lambau (Siane)

Dialect: Lambau

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 22 Nov 2019

293a493a-a8ae-5f22-be32-d1a5995e2a0e